

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 30 · 12. desember
Sesjonen 2023–2024

Møte tirsdag den 12. desember 2023 kl. 10

President: Masud Ghara khani

Dagsorden (nr. 30):

1. Stortingets vedtak til lov om endringer i klimakvoteloventen (endret virkeområde m.m.) (Lovvedtak 12 (2023–2024), jf. Innst. 83 L (2023–2024) og Prop. 3 LS (2023–2024))
2. Stortingets vedtak til lov om endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter (justering av terskelverdi) (Lovvedtak 13 (2023–2024), jf. Innst. 82 L (2023–2024) og Prop. 10 L (2023–2024))
3. Stortingets vedtak til lov om endringer i vegtrafikkloven (teknisk kjøretøyinformasjon og sikring av last) (Lovvedtak 14 (2023–2024), jf. Innst. 87 L (2023–2024) og Prop. 140 LS (2022–2023))
4. Stortingets vedtak til lov om digital sikkerhet (digi-talsikkerhetsloven) (Lovvedtak 15 (2023–2024), jf. Innst. 78 L (2023–2024) og Prop. 109 LS (2022–2023))
5. Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av direktiv (EU) 2022/2381 i EØS-avtalen (Innst. 119 S (2023–2024), jf. Prop. 131 LS (2022–2023))
6. Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i foretakslovgivningen mv. (kjønns sammensetning i styret) (Innst. 118 L (2023–2024), jf. Prop. 131 LS (2022–2023))
7. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser (hjemmel for registreringsplikt for statssekretærer og politiske rådgivere) (Innst. 121 L (2023–2024), jf. Prop. 12 L (2023–2024))
8. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll) og to representantforslag om gjeng- og organisert kriminalitet (Innst. 86 L (2023–2024), jf. Prop. 139 L (2022–2023), Dokument 8:7 S (2023–2024) og Dokument 8:13 S (2023–2024))
9. Interpellasjon fra representanten Sofie Marhaug til olje- og energiministeren:
«Søknaden om å bygge nye fysiske utenlandskabler til Danmark kommer etter alt å dømme på denne regjeringens bord. Statsråden har uttalt at behand-

lingen vil «innebære en vurdering av om det er samfunnsmessig rasjonelt å gi konsesjon».

Er statsråden enig i at prissmitten i Sør-Norge vil reduseres noe dersom Skagerrak I og II ikke bygges på nytt, og kan han utdype hva han legger i begrepet «samfunnsmessig rasjonelt» – hvordan vektet prisen på norsk vannkraft i en slik vurdering?»

10. Referat

Presidenten [10:00:08]: Representantene Gro Anita Mykjåland, Kjell Ingolf Ropstad, Sverre Myrli, Une Bastholm, Mani Hussaini, Marianne Sivertsen Næss, Ola Elvestuen, Mathilde Tybring-Gjedde, Terje Halleland og Lars Haltbrekken, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende innkalte vararepresentanter tar nå sete:

For Buskerud: Audun Hammer *Hovda*

For Hordaland: Sigbjørn *Framnes*

Statsråd Cecilie Myrseth overbrakte 4 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten [10:01:09]: Representanten Erlend Wiborg vil framsette et representantforslag.

Erlend Wiborg (FrP) [10:01:15]: På vegne av Fremskrittspartiet og meg selv er det en glede å fremme et representantforslag om opprettelse av asylmottak i tredjeland.

Presidenten [10:01:38]: Representanten Mari Holm Lønseth vil framsette et representantforslag.

Mari Holm Lønseth (H) [10:01:38]: På vegne av Erna Solberg, Ove Trellevik, Anna Molberg, Sveinung Stensland, Anne Kristine Linnestad, Mathilde Tybring-Gjedde og meg selv har jeg gleden av å fremme forslag om tiltak for å forberede Norge på en mulig flyktningkrise.

Presidenten [10:02:12]: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Valg av settepresident

Presidenten [10:02:15]: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Liv Kari Eskeland. – Andre forslag foreligger ikke, og Liv Kari Eskeland anses enstemmig valgt som settepresident for dagens møte.

Sakene nr. 1–4 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 1 [10:02:34]

Stortingets vedtak til lov om endringer i klimakvotestloven (endret virkeområde m.m.) (Lovvedtak 12 (2023–2024), jf. Innst. 83 L (2023–2024) og Prop. 3 LS (2023–2024))

Sak nr. 2 [10:02:34]

Stortingets vedtak til lov om endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (justering av terskelverdi) (Lovvedtak 13 (2023–2024), jf. Innst. 82 L (2023–2024) og Prop. 10 L (2023–2024))

Sak nr. 3 [10:02:34]

Stortingets vedtak til lov om endringer i vegtrafikkloven (teknisk kjøretøyinformasjon og sikring av last) (Lovvedtak 14 (2023–2024), jf. Innst. 87 L (2023–2024) og Prop. 140 LS (2022–2023))

Sak nr. 4 [10:02:34]

Stortingets vedtak til lov om digital sikkerhet (digital-sikkerhetsloven) (Lovvedtak 15 (2023–2024), jf. Innst. 78 L (2023–2024) og Prop. 109 LS (2022–2023))

Presidenten [10:02:38]: Ingen har bedt om ordet til sakene nr. 1–4.

Etter ønske fra næringskomiteen vil sakene nr. 5 og 6 bli behandlet under ett.

Sak nr. 5 [10:02:50]

Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av direktiv (EU) 2022/2381 i EØS-avtalen (Innst. 119 S (2023–2024), jf. Prop. 131 LS (2022–2023))

Sak nr. 6 [10:03:06]

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i foretakslovgivningen mv. (kjønnssammensetning i styret) (Innst. 118 L (2023–2024), jf. Prop. 131 LS (2022–2023))

Presidenten [10:03:18]: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil fire replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte

tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Linda Hofstad Helleland (H) [10:03:49] (ordfører for sakene): Stortinget skal i dag vedta trinnvis innføring av lovkravet om kjønnsbalanse i styret. Forslaget gjelder kravet om 40 pst. kjønnsbalanse i styret for mellomstore og store selskaper.

Høyre foreslo, og fikk innført, lov om kjønnsbalanse i ASA-styret allerede i 2006. Den gangen skapte det heftige diskusjoner, og ikke uten grunn, fordi mange mente at dette var for inngripende i eierskapet. Men selv om vi har kommet langt nok på mange områder for likestilling i Norge, ligger vi fortsatt et stykke bak for næringslivets del. Det er både for få kvinner som etablerer egen virksomhet, det er for få kvinner i toppledelsen av de store norske selskapene, og det er for få kvinner i styrene.

Mangfold og god kjønnsbalanse er en viktig verdi også i næringslivet, og for Norges arbeid med bærekraftsmålene om bedre kjønnsbalanse i næringslivet er det et viktig skritt, det vi gjør i dag. Jeg opplever at næringslivet er opptatt av å sikre likestilling og mangfold, men vi må erkjenne at utviklingen med å oppnå kjønnsbalanse i styrerommene går for sent.

I det forslaget som Stortinget kommer til å vedta i dag, får bedriftene tid til å tilpasse seg – selv om Høyre ønsket noe mer tid, sånn at ikke alle oppnevnelser til styrene må gjøres nå i løpet av vårparten, da de fleste har generalforsamling, men at de kunne fått tiden frem til neste generalforsamling å gjøre det på.

Jeg vil også nevne at kvotering heller ikke er uten problematiske sider, og jeg er derfor glad for at regjeringen har avveid behovet for å bedre kjønnsbalansen i styret opp mot den inngripen i eierskapet som dette er, ved å innføre terskelverdier og gi det tid.

Høyre støtter altså forslaget til kravet om kjønnsbalanse. De andre partiene vil redegjøre for sine syn, men forslaget fra flertallet er bra.

Jeg vil understreke at det ikke er sånn at en lov alene vil gi resultater og en bedre kjønnsrepresentasjon i næringslivet. Det handler fortsatt om strukturelle mønstre og holdninger i befolkningen. Kvotering kan aldri veie opp for det viktige arbeidet som må gjøres for å endre på det; det er et arbeid som fortsatt må gjøres.

Så er jeg veldig glad for at det nå er mange som speider etter å rekruttere de dyktige kvinnene som finnes landet rundt, og jeg er sikker på at veldig mange bedrifter og styret kommer til å se hvor positivt det vil være med et større mangfold i styrerommene.

Jeg tar opp forslagene Høyre er med på.

Presidenten [10:06:55]: Representanten Linda Hofstad Helleland har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Solveig Vitanza (A) [10:07:09]: Dette er en debatt som jeg har gledet meg til lenge. I dag skal vi forhåpentligvis vedta en viktig lovendring som skal bidra til økt likestilling og mangfold i næringslivet.

Noe er strukturelt galt når kun 20 pst. av styrerepresentantene i norske aksjeselskap er kvinner. Økningen de siste 20 årene har vært på kun 5 pst. Det viser at dette går altfor sakte av seg selv. Hensikten med lovforslaget er å oppnå en jevnere kjønns sammensetning i styrene, at kvinner og menn er jevnt representert i posisjoner med makt.

For Arbeiderpartiet er det viktig å jobbe målrettet for økt mangfold i arbeidslivet. Det er avgjørende for vår omstillingsevne at vi utnytter den samlede kompetansen i samfunnet – også på styrenivå. Mangfold og likestilling vil bidra til mer innovasjon, bedre arbeidsmiljø og økt verdiskaping for næringslivet.

Det vil bli lagt opp til en trinnvis innføring. Reglene innføres allerede neste år og vil omfatte om lag 8 000 selskaper. I første omgang gjelder det selskaper med mer enn 100 mill. kr i samlede drifts- og finansinntekter. Deretter vil reglene utvides årlig fram til 2028 og til sammen gjelde om lag 20 000 selskaper. Det er viktig for meg å understreke at også denne innføringsplanen har blitt framforhandlet i tett samarbeid med arbeidslivets parter.

Jeg er svært glad for at det er stor enighet om intensjonen bak dette lovforslaget. Jeg tror det er det nære samarbeidet med NHO og LO i utarbeidelsen som har medført at vi har kommet fram til tiltak som de aller fleste ser er hensiktsmessige, på både kort og lang sikt.

Jeg merker meg dog at Fremskrittspartiet har veldig god tid. De ønsker å vente i ytterligere 20 år før vi når 25 pst. kvinneandel i styrene. Det kan virke som de mener det ikke finnes kvinner med den rette kompetansen. De viser til at konsekvensene da vil bli at det kun blir valgt døtre og nieser, istedenfor kvinnelige ledertalenter. Dette er en oppfattelse jeg ikke deler, og ut fra de gode høringsinnspillene vi har mottatt, tror jeg heller ikke mange i næringslivet støtter dette.

Jeg er glad for at vi har en historisk enighet mellom partene, på både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, og jeg er glad for at vi har et bredt flertall her på Stortinget når vi sier ja til denne lovendringen.

Sivert Bjørnstad (FrP) [10:10:00]: Heller ikke vi i Fremskrittspartiet mener vi har kommet langt nok på likestillingsfronten når det gjelder andelen kvinner som er styremedlemmer og daglig ledere i aksjeselskaper. For styremedlemmer har den ligget på rundt 20 pst. over lang tid og for daglig ledere et stykke under 20 pst. over tid – det til tross for at Stortinget vedtok lovkrav knyttet til kvinneandelen i ASA-styrene for om

lag 20 år siden. Det er stort sett de samme partiene som i dag vedtar dagens nye lov som gjorde det den gangen.

Det var ikke måte på hvilke positive effekter det kravet ville få nedover i arbeidslivet og i styresammensetninger, også i mindre selskaper. Det har ikke skjedd. Kvoteringen har ikke fungert som man forutsatte den gangen. Det eneste som har skjedd, er at ASA-styrene nå har en kvinneandel på 40 pst., og det er – for å si det forsiktig – ikke veldig overraskende i og med at det er nedfelt i lov. Ethvert allmennaksjeselskap som ikke hadde oppfylt dette, ville brutt loven. Det er det selvsagt ingen som gjør.

Tusenvis av små og mellomstore bedrifter vil rammes av den nye loven. Nesten 10 000 styremedlemmer må byttes ut, eventuelt må selskapene utnevne nye styremedlemmer. Hva kostnaden for denne administrative byrden er, vet ingen. Det virker heller ikke å bry regjeringen nevneverdig, på lik linje med deres generelle holdning i sånne saker. Regjeringen lovte i Hurdalsplattformen å forenkle for bedriftene tilsvarende 11 mrd. kr innen 2025. Halvveis ut i perioden har de klart å kutte knapt 2 mrd. kr. Nå kommer det på toppen et forslag som vil øke kostnadene for bedriftene.

En gründerbedrift i distriktet skapt og eid av tre kvinner må nå utvide styret til også å inkludere andre enn eierne. Hvis man ikke bare skal finne den første og beste mannen tilgjengelig, vil dette kreve ressurser og tid som bedriften burde ha brukt på andre og mer presserende oppgaver, f.eks. å skape verdier og arbeidsplasser.

Ikke alle gode intensjoner og forslag må inn i stortingssalen. Noen bør løses utenfor dette huset, og dette er et eksempel på det. Her burde partene i arbeidslivet ha kommet lenger de siste 20 årene. Det er først og fremst de som har ansvaret for å få skikk på dette. Jeg er spesielt skuffet over NHO, som nå roper etter politiske krav og inngripen, noe de sjelden gjør for å løse et problem de selv ikke har klart å løse.

For oss blir det helt feil å pålegge tusenvis av bedrifter fordyrende krav og reguleringer når de har mer enn nok annet å stri med. Derfor kommer vi til å stemme imot tilrådingen i begge sakene. Vi foreslår heller at regjeringen i samarbeid med partene i arbeidslivet kommer tilbake med positive insentiver som kan øke kvinneandelen i styrene ytterligere, og det er da fremmet.

Presidenten [10:13:04]: Representanten Sivert Bjørnstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Alfred Jens Bjørlo (V) [10:13:14]: I denne saka kjenner eg meg ganske trygg på kort å kunne summere ho opp som følgjer: Dette kjem til å gå heilt fint.

Vi er komne så langt i samfunnet i dag. Det er 20 år sidan vi innførte reglar om kjønnsbalanse i styret for dei største selskapa våre. No, 20 år etter, utvidar vi dette kra-

vet til også å gjelde dei mellomstore selskapa i Noreg – i tråd med ei samla tilråding frå LO og NHO, dei store partane i arbeidslivet, og i tråd med det alle kvinner eg har snakka med som er engasjerte i norsk næringsliv, er einige i at er rett veg å gå.

Eg og Venstre ser ikkje på dette framlegget som dramatisk. Det kjem til å bli ei omstilling for ein del selskap, men det kjem i det lange løp til å bli ei omstilling til det betre, både for selskapa og ikkje minst for alle dei kvinnene – mange, mange fleire enn i dag – som får høve til å bidra i styrearbeid. I dag er det kvinner i under 20 pst. av norske styreplassar i desse selskapa. Det kjem til å bli radikalt endra i tida framover.

Arbeidet med dette er allereie i full gang. Mens vi sit her i salen i dag, er mange titals kvinner i næringslivet samla i Bergen på eit frukostmøte med temaet «korleis ta plass i styrerommet». Der er ein i full gang med mobiliseringa – i samarbeid med NHO, Innovasjon Noreg og andre gode krefter – for å gjere den mobiliseringsjobben som no må til for at fleire kvinner skal seie ja til å ta styreverv, og for at selskapa skal bli bevisste på korleis ein jobbar med å få kvalifiserte kvinner inn. Dette skjer akkurat her og no i Bergen i Vestland, og det skjer liknande initiativ rundt om i heile landet på grunn av det vedtaket vi skal fatte i salen her i dag.

Eg kan vel seie det sånn: Det er ikkje alltid Venstre er like nøgd med det denne regjeringa gjer i næringspolitikken, og eg kan for så vidt vere samd med representanten Bjørnstad i at dette åleine ikkje akkurat løyser utfordringane til norsk næringsliv under denne regjeringa. Men dette lovforslaget støttar vi heilhjarta, og vi er glade for at vi får det på plass i dag.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:16:08]: Også SV støttar dette forslaget heilhjarta, og eg vil rose partane i arbeidslivet, som er såpass framoverlente og har vore det over tid. Noreg var det første landet i verda som stilte krav til ein andel i styra i børsnoterte selskap av ein viss størrelse. Det var tilbake i 2004, og det var eit forslag som opphavleg kom frå ei blå regjering. På dette området ser ein at ein er einig om at viss ein skal gjere noko med djupe strukturelle problem i det norske samfunnet, trengst det meir enn insentiv. Det trur eg er ei erkjenning som nesten alle parti på Stortinget no deler.

No blir vi også dei første i verda til å ta dette steget for etter kvart 20 000 selskap – første innfasing er med 8 000 neste år. Vi ser at det er dette som fungerer. For berre 20 år sidan var andelen i desse selskapa 15 pst. i styreromma. I dag er han på 20 pst. Det skjer i realiteten veldig langsamt.

Da kan ein jo spørje seg: Positive insentiv som eit alternativ til dette, som Framstegspartiet tek til orde for, kva skulle det ha vore? Skulle ein ha fått pengar frå stat-

en dersom ein hadde ein høgare kvinneandel? Er det det ein legg i det? Kva er det ein førestiller seg her? Skal ein gjere noko med djupe strukturar i samfunnet, er det jo å setje ein standard og stille krav som er vegen å gå.

Det er ein parallell her til det som skjer på arbeidet med klima. Dersom ein skal gjere noko effektivt for å gjere noko med klimaendringar, må ein stille krav. Det er den einaste vegen til endring. Også det er ei djup strukturell utfordring som det norske samfunnet står overfor.

Her støttar vi det store fleirtalet – med eit lite spørsmålsteikn ved kva som er alternativet her, som Framstegspartiet trekkjer opp, for å gjere noko med samansetninga i styrerommet.

Statsråd Cecilie Myrseth [10:18:34]: Gro Harlem Brundtlands regjering fra 1986 bestod av 40 pst. kvinner. I dag er det en selvfølge at omtrent like mange menn som kvinner kommer ut på slottsplassen ved regjeringsskifter. Dessverre er ikke kjønnsbalansen like god i ledelsen i norske selskaper. Bare 20 pst. av styremedlemmene og 15 pst. av topplederne i de 200 største selskapene er kvinner.

Vi står samtidig overfor en enorm omstilling i Norge, og derfor må vi utnytte den samlede kompetansen i samfunnet. Forvaltningen av selskapene er styrets ansvar. Etter regjeringens syn er det viktig å utnytte kvinners kompetanse også i arbeidet med strategi, budsjetter og organisering av virksomheter.

Jeg glad for at LO og NHO har bidratt i dette viktige arbeidet. Særlig vil jeg berømme NHO, som har snudd og nå støtter forslaget. Det at NHO og LO står samlet med oss i dette, er en stor styrke, så jeg deler ikke beskrivelsen til representanten fra Fremskrittspartiet om at dette er dramatisk og krevende for å få kvinner inn, for det er det vi nå sikrer.

Kravene skal ikke gjelde for små selskaper. Kravene skal innføres trinnvis. Store selskaper med inntekter på over 100 mill. kr skal oppfylle kravene innen utgangen av 2024. Mellomstore selskaper får lengre frist til å gjøre nødvendige endringer i styret. Overgangsperioden går ut 1. juli 2028. Da vil kravene gjelde for selskaper med flere enn 30 ansatte eller inntekter på over 50 mill. kr. Omtrent 4 pst. av alle AS-er vil omfattes av kravene til kjønns sammensetning i styret.

Forskning tyder på en positiv samvariasjon mellom kjønnsbalanse, mangfold og lønnsomhet. Endringene vi foreslår, er målrettede og forholdsmessige. De skal bare gjelde for selskaper som har en betydelig påvirkning på samfunnet vårt.

Det er en politisk målsetting at både kvinner og menn skal være representert i maktstrukturene i det norske samfunnet. Dette gjelder også toppledelsen i sel-

skaper. Jeg er veldig glad for at flertallet i næringskomiteen støtter forslaget.

Presidenten [10:21:10]: Det blir replikkordskifte.

Linda Hofstad Helleland (H) [10:21:30]: Mitt spørsmål til statsråden handler om innføringen og den tidslinjen som regjeringen har lagt opp til. Innen 31. desember 2024 er det om lag 8 000 aksjeselskaper som må ha 40 pst. av hvert kjønn representert i styret. Særlig ute i distriktene, i mange mannsdominerte virksomheter, trenger eierne og valgkomiteen tid for å finne de kvinnene og den kompetansen de trenger. Ser ikke statsråden at de kunne fått noe lengre tid for at vi skal lykkes og nå de målsettingene som alle, eller de fleste, i salen er enige om, at de med fordel kunne fått tiden frem til neste generalforsamling til å hente inn disse kvinnene?

Statsråd Cecilie Myrseth [10:22:30]: Vi mener at den tiden som er satt, er tilstrekkelig for å få gjort de omstillingene. De skal jo også innføres trinnvis, så vi mener helt klart at den tiden som er satt, burde være tid nok. Jeg vil si at uavhengig av hvor mye tid man bruker, vil det fort være det samme spørsmålet som kommer opp, at man tenker at man burde ha enda mer tid for å finne kvinner. Men dette arbeidet må gjøres, det må gjøres raskt, og det er et arbeid som bedriftene burde være i gang med. Jeg er veldig glad for at partene i arbeidslivet står bak forslaget sånn som det nå foreligger, og at det er et bredt flertall i Stortinget for nettopp dette forslaget.

Linda Hofstad Helleland (H) [10:23:21]: Ja, Høyre er også veldig glad for at både LO og NHO stiller seg bak det. Men det er nok veldig mange bedrifter som ser at dette vil bli veldig krevende, fordi man i realiteten bare har januar, februar, mars og april til å hente inn denne kompetansen og de nye styremedlemmene, og at det går vel fort. Det er derfor Høyre foreslår noe utsettelse, for vi har fått veldig mange bekymrede bedrifter på døren. Jeg håper i hvert fall at regjeringen ser at det er viktig å sette av ressurser til veiledning, for det er et komplisert regelverk, og det er veldig mange bedrifter og virksomheter som ikke aner at dette skal gjøres i løpet av neste vår. Hvordan vil regjeringen sette av ressurser til både partenes veiledning og at man fra departementets side kan veilede virksomheter i hvordan man skal gjøre dette?

Statsråd Cecilie Myrseth [10:24:18]: Vi må ikke gjøre det mer komplisert enn det faktisk er. Det det her er snakk om, er at det skal være 40 pst. representasjon av kvinner i disse styrene. Det betyr selvsagt at alle nå kanskje må se bredere enn sitt vanlige nettverk for å sikre

nettopp det. Jeg mener og har tro på at det å sette tydelige krav og å sette tidsfrister for dette er nødvendig for å få det til å bli oppfylt. Så skal man selvfølgelig fortsatt ha god dialog med partene, vi skal ha god veiledning om dette og ikke minst god informasjon om innføringen, sånn som man har ved alle typer krav som blir stilt fra norske myndigheter.

Sivert Bjørnstad (FrP) [10:25:12]: Når man går ned i materien i denne saken, får det noen rare utslag. Jeg antar at også settestatsråden har satt seg godt inn i saken. Det er altså sånn at en bedrift som har et styre på fem personer, og som er over terskelverdiene som regjeringen foreslår, fortsatt kan ha en kvinneandel på 20 pst. etter at dette blir vedtatt. Hvis det er et styre med tre eiervalgte og to ansattvalgte styremedlemmer, er det bare blant de eiervalgte det er krav om to kjønn. Da kan man komme i en situasjon hvor to eiervalgte og to ansattvalgte er menn og én eiervalgt er kvinne – altså 80 pst. menn og 20 pst. kvinner.

Spørsmålet er: Er dette etter hensikten? Er det regjeringen som har foreslått dette av egen fri vilje, eller er det LO som har krevd å få et unntak i denne nye loven når det gjelder de ansattvalgte?

Statsråd Cecilie Myrseth [10:26:09]: Når man er settestatsråd, må man selvfølgelig sette seg inn i sakene man skal diskutere i Stortinget.

Når det gjelder at man skiller ut tillitsvalgte, er det viktig. Man kan ikke bruke de tillitsvalgte til å sikre en kjønnsbalanse i et styre. Derfor har man klare regler om det. Jeg er veldig glad for at vi nå får til et forslag som har bred enighet i denne sal, og som begge partene, både NHO og LO, stiller seg bak. Det er en styrke for å kunne gjennomføre politikk som vil bedre likestillingen også i næringslivet. Det er helt nødvendig, og jeg skulle ønske Fremskrittspartiet så nødvendigheten av å ta nye skritt. Vi er tross alt i 2023.

Sivert Bjørnstad (FrP) [10:26:53]: Det er veldig bra at settestatsråden har satt seg inn i saken. På hennes svar høres det altså ut som det er regjeringens politikk at det skal finnes eksempler hvor det fortsatt skal være 80–20 pst. i selskapenes styre, og det ville være overraskende etter det innlegget statsråden selv holdt på talerstolen.

I og med at statsråden har satt seg godt inn i saken, er neste spørsmål: Hva betyr dette av økte kostnader til byråkrati for bedriftene som blir omfattet? I proposisjonen sier regjeringen at dette medfører økte kostnader, både å finne styremedlemmer og å endre vedtekter, aksjonæravtaler osv. Så langt har ikke Stortinget fått noe svar på hva regjeringen anslår at kostnadene vil bli, men kanskje settestatsråden, som har satt seg godt inn i sa-

ken, kan opplyse Stortinget om hva disse kostnadene er beregnet å bli i årene framover.

Statsråd Cecilie Myrseth [10:27:51]: Nå tror jeg representanten fikk rekord i å omtale at man har satt seg inn i saken. Det kan han jo få en bemerkning på.

Man må gjerne bruke det som et argument at det er problematisk hva det vil koste å få likestilling i styrene. Jeg synes det er litt spesielt å framheve det som et stort problem. Det at man må gå litt lenger ut og bruke mer tid på å rekruttere bredere og sikre at hele befolkningen tar del i de maktstrukturene vi har, også i norske styre, ser ikke jeg på som et problem. Det ser jeg på som en nødvendighet, også for å få samfunnet til å gå framover.

Det hadde vært interessant å høre hvilke forslag Fremskrittspartiet egentlig har for å sikre mer likestilling også i næringslivet. Til nå har jeg egentlig ikke hørt noen, og nå hører jeg at det helst ikke skal koste noe.

Presidenten [10:28:47]: Replikordskiftet er avsluttet.

De talere som heretter får ordet, har også en taletid på inntil 3 minutter.

Anniken Huitfeldt (A) [10:29:05]: Først vil jeg berømme både NHO, LO og de som har vært med på å utarbeide dette lovforslaget, for likestilling er ikke en prosess som nødvendigvis går av seg selv. Det er 20 år siden vi innførte disse reglene for ASA-selskaper. I mellomtiden er det veldig mange kvinner som har tatt relevant utdanning som gjør at de objektivt sett er kvalifisert til styreverv, men det skjer allikevel ikke. Derfor er jeg glad for at NHO denne gangen, i motsetning til forrige gang, er for denne endringen.

Det er en person jeg vil trekke fram i tillegg, og det er Ansgar Gabrielsen. Han gikk i bresjen den gangen den loven ble innført for ASA-selskaper for 20 år siden. Han satt i et mindretall blant sine høyrerepresentanter i en høyreregjering, men fikk gjennomslag for sitt standpunkt sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre. Det har vært en suksess.

Det vil alltid være slik at det er ulemper knyttet til den typen bestemmelser. Når jeg er for kjønnskvoteering, mener jeg ikke at kjønnskvoteering på alle områder alltid er en fordel uansett. Dette er en naturlig utvikling. Vi startet med de store selskapene, og så går vi nå over til mindre selskaper. Det vil være ulemper eller motsigelser, som Bjørnstad er inne på, men vi kan ikke ha en situasjon hvor det i realiteten er ledelsen som utpeker hvem som er de tillitsvalgte i en slik sammenheng.

Jeg mener dette vil hjelpe på med å få de aller best kvalifiserte. Til tross for at kvinner er like godt representert i de relevante utdannelsene for å få styreverv, har dette ikke skjedd av seg selv. Derfor vil jeg takke for et

veldig godt samarbeid med næringslivet for å få på plass disse lovbestemmelsene.

Presidenten [10:30:53]: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 5 og 6.

Sak nr. 7 [10:31:00]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser (hjemmel for registreringsplikt for statssekretærer og politiske rådgivere) (Innst. 121 L (2023–2024), jf. Prop. 12 L (2023–2024))

Presidenten [10:31:19]: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til sju replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Rune Støstad (A) [10:31:47]: La meg først takke komiteen for godt samarbeid om en viktig sak som berører grunnlaget for tilliten mellom innbyggere og regjering. Saken gjelder endringer i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser. Det foreslås en hjemmel for at Kongen i statsråd kan pålegge statssekretærer og politiske rådgivere å registrere sine verv og økonomiske interesser i et register som er åpent og tilgjengelig for alle.

I dag er det kun regjeringsmedlemmer som omfattes av loven. Formålet med forslaget er å få hjemmel til å pålegge statssekretærer og politiske rådgivere den samme plikten. Komiteen viser til begrunnelsene i proposisjonen for å omfatte både statssekretærer og politiske rådgivere.

Åpenhet om verv og økonomiske interesser er avgjørende for tilliten i det politiske systemet. Åpenhet er en grunnleggende verdi i et demokratisk samfunn. Komiteen er enig i begrunnelsene i saken om at endringen vil sikre økt åpenhet og bidra til å legge til rette for at allmennheten kan ha tillit til politikerne og forvaltningen. Åpenhet er en grunnleggende verdi i et demokratisk samfunn.

Komiteen viser for øvrig til kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av habilitetssakene og ber regjeringen ta hensyn til konklusjonene fra denne behandlingen i sin utredning.

Det er også naturlig å nevne at Stortingets presidentskap i brev av 30. november 2023 til kommunal- og forvaltningskomiteen har stilt seg bak sine respektive partiers merknader i saken.

Vi som politikere forvalter fellesskapets samlede verdier, både i form av økonomiske ressurser og i form av beslutninger om lov og rett. Folks tillit til regjeringens beslutninger er bl.a. påvirket av at vi som innbyggere har anledning til å kjenne til relevante verv og økonomiske interesser, slik det beskrives i proposisjonen. Forslaget vi i dag behandler, er et viktig tilskudd til å bevare og styrke tilliten mellom innbyggere og politikere.

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité. Det legges også fram et mindretallsforslag fra Rødt, som jeg antar at partiet vil redegjøre for selv.

Mari Holm Lønseth (H) [10:34:43]: I dag har man hjemmel til å pålegge statsråder å rapportere inn verv og økonomiske interesser, men de samme reglene gjelder ikke for statssekretærer og politiske rådgivere. Nå vil det bli gitt en sånn hjemmel, sånn at også resten av politisk ledelse i departementene må registrere sine økonomiske verv og interesser. Det mener Høyre er positivt.

Det er fremmet et par forslag i saken. Det fremmes et forslag om at kravene til regjeringsmedlemmers registrering av økonomiske interesser til enhver tid skal være minst like strenge som for stortingsrepresentanter. Fra Høyres side er det viktig å understreke at hensynene til registrering av verv og økonomiske interesser for regjeringsmedlemmer vil være annerledes enn for stortingsrepresentanter, da statsråder behandler enkeltsaker og blir inhabile. Det skulle i utgangspunktet tilsi strengere regler for registrering av statsråder.

Det fremmes også et forslag om at regjeringen skal utrede forslag til registrering av verv og økonomiske interesser for nærstående til regjeringsmedlemmer, da også f.eks. ektefeller og samboere. Nærståendes interesser kan også føre til inhabilitet, og en oversikt over og registrering av disses interesser kan derfor være hensiktsmessig, og det er positivt at regjeringen vil utrede dette nærmere.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [10:36:32]: Tillit er eit nødvendig fundament i eit demokrati, men tillit er ferskvare. Han er lett å rive ned og tidkrevjande å bygge opp igjen dersom han er broten.

Noreg har vore eit land prega av høg tillit, men eg trur det er rett å seie at denne tilliten heng i en tynnare tråd enn på lenge. Difor hastar det å få på plass lover som sikrar betre rutinar og openheit rundt økonomiske interesser og verv. Sviktande handtering av habilitet i samband med utnemningar i regjeringsapparatet er ein alvorleg trussel mot tilliten folk har til den utøvande makta, regjeringa.

Difor er eg glad for at det no er fleirtal i komiteen for å få på plass ein heimel som vil utvida kretsen av kven i regjeringsapparatet som skal måtte registrere sine verv og økonomiske interesser. No er det berre statsråden

som er omfatta av denne plikta til å registrere økonomiske interesser og verv, men med lovendringa vil det verte heimel for at også politiske rådgjevarar og sekretærer skal måtte gjere dette.

Det betyr ikkje eit forbod mot aksjar og eigarinteresser og verv, men at det er full openheit omkring dette, slik at ålmenta og media til ei kvar tid skal kunne kontrollere kva personar i framstående roller kan ha av økonomiske interesser og bindingar som er viktige. Eit slikt register vil også kunne ha ein verdi for å kunne avkrefte mistanke om habilitetssvikt.

EU og GRECO, Group of States against Corruption, kom i januar med ein rapport der dei vurderer Noreg med tanke på om vi har gode rutinar for å forhindre korrupsjon og for å fremje integritet hos styrande myndigheter. I denne rapporten kjem det fram at Noreg har en veg å gå for å få betre system og rutinar.

SV har på si side i over ti år pressa på for å få eit generelt register over eigarar i aksjeselskap for å auka openheita i samfunnet kring eigarskap. Men i dag handsamar vi ei lov som gjeld registrering av økonomiske interesser og verv for personar høgt oppe i regjeringsapparatet. SV støttar heilhjarta opp om denne lovendringa og meiner det er på høg tid å få på plass ei registreringsplikt og eit register for dei økonomiske interessene og verva til statssekretærer og politiske rådgjevarar i regjeringsapparatet og deira nærstående.

Tobias Drevland Lund (R) [10:39:28]: Det er ingen underdrivelse når jeg sier at politikerne i Norge står midt i en tillitskrise. Rot med reiseregninger, pendlerboliger, habilitetssaker og aksjehandling kan være med på å gi et inntrykk av at politikerne er der de er, ikke for å gjøre en best mulig jobb for dem de er valgt inn for, men på grunn av at de ønsker adgang til privilegier og goder for å mele sin egen kake. Sånn kan vi ikke ha det, og det må tas på det største alvor. Det skader ikke bare tilliten til enkeltpolitikere eller til partier, men det handler om noe større, nemlig folks tillit til selve demokratiet. Det er derfor svært viktig at prosessen som nå pågår i Stortinget med kontrollhøringer og gjennomganger, får tilstrekkelig praktiske konsekvenser.

Derfor er jeg veldig glad for at innstillingen fra kommunalkomiteen i dag er enstemmig. Innstillingens del om å sikre at kravene til registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser til enhver tid er minimum like strenge som kravene for stortingsrepresentanter, er et viktig prinsippvedtak, for selv om det er grunner til å stille strengere og andre krav til regjeringsmedlemmer enn til stortingsrepresentanter, er det viktig med et felles minimumsgrunnlag. For de folkevalgte kontroll med regjeringen er det også sentralt at dette spørsmålet ikke flyttes fra Stortinget til regjeringen.

I tillegg blir det i dag flertall for å utrede forslag til registrering av verv og økonomiske interesser for regjeringspolitikeres medlemmer av husholdningen, inkludert ektefeller og samboere. Det er bra, selv om Rødt allerede nå var klare for å si at regjeringen ikke bare skulle utrede, men komme tilbake til Stortinget med et forslag. Derfor opprettholder vi også vårt opprinnelige forslag.

Dette er likevel to veldig viktige gjennomslag for å sikre mer åpenhet. For at tilliten til demokratiet vårt skal gjenreises, må vi styrke habilitetsreglene og registeret for økonomiske interesser med så strenge regler som nødvendig, med økt kontroll og med mer åpenhet. Det er riktig at Stortinget, landets fremste folkevalgte, i denne salen gjør jobben med å rydde opp og gjenreise tilliten til demokratiet, og den jobben kan vi ikke gjøre halvveis.

Med det tar jeg opp Rødts forslag i saken.

Presidenten [10:41:43]: Representanten Tobias Drevland Lund har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Erling Sande [10:41:58]: Regjeringa sitt forslag er ei endring i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser. Vi foreslår ein heimel for at Kongen i statsråd kan pålegge statssekretærer og politiske rådgjevarar å registrere sine verv og økonomiske interesser i eit register som er tilgjengeleg for ålmenta. Endringa vil sørge for auka openheit og bidra til at befolkninga kan ha tillit til politikarane og forvaltninga.

Som fleire har vore inne på, er openheit ein grunnleggjande verdi i eit demokratisk samfunn. Både statssekretærer og politiske rådgjevarar kan ha sentrale roller i ulike avgjerder som blir tekne av departementa. Det er difor viktig at befolkninga kan gjere seg kjend med eventuelle interessekonfliktar blant statssekretærer og politiske rådgjevarar.

Med lovgjevinga som vi foreslår, vil Kongen i statsråd i forskrift kunne pålegge statssekretærer og politiske rådgjevarar den same registreringsplikta som i dag gjeld for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemmer. Forslaget er i tråd med ei anbefaling frå antikorrupsjonsorganet til Europarådet, Group of States against Corruption, GRECO.

I dag registrerer både regjeringsmedlemene og stortingsrepresentantane opplysningar om verv og økonomiske interesser i registerordninga for stortingsrepresentantane. Viss forslaget blir vedteke og kretsen av personar som blir omfatta registreringsplikta, blir utvida, må vi vurdere korleis vi skal organisere registreringa. Både praktiske og prinsipielle omsyn talar for at opplysningar om statssekretærer og politiske rådgjevarar ikkje skal inngå i Stortinget sitt register. Regjeringa vil difor ta

ansvar for at det blir etablert eit nytt register, og vi ser det då som naturleg at også regjeringsmedlemene skal bruke det same registeret.

Komiteen ber regjeringa sikre at krava til registrering av verv og økonomiske interesser for regjeringsmedlemmer er like strenge som krava for stortingsrepresentantar. Eg er einig med komiteen i at det er gode grunnar for at registreringsplikta for regjeringsmedlemmer er samanfallande med plikta for stortingsrepresentantane. Vi kan på sikt sjå på om det er grunnlag for å stille ytterlegare krav til registrering av regjeringsmedlemmer mfl.

GRECO har òg anbefalt at vi gjer ei vurdering av om ein bør pålegge ektefellar og nærstående familiemedlemmer den same opplysningsplikta, utan at informasjon om nære familiemedlemmer treng å bli offentleggjort.

Komiteen ber regjeringa greie ut forslag til registrering av verv og økonomiske interesser for medlemmer av husholdninga til regjeringsmedlemene, inkludert ektefelle og sambuar, og kome tilbake til Stortinget på eigna vis.

Regjeringa vil vurdere om og korleis anbefalingane frå GRECO skal følgjast opp, inkludert anbefalinga om registrering av verv og økonomiske interesser for ektefellar og nærstående familiemedlemmer.

Presidenten [10:44:58]: Det blir replikkordskifte.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [10:45:12]: Først vil eg takke statsråden for å kome til Stortinget med ei veldig viktig lovendring. Denne treng vi no, og det hastar, for tilliten er det viktigaste i det norske samfunnet. Det trur eg at eg kan seie. Då blir spørsmålet mitt: Når tenkjer statsråden at ein kan kome tilbake til Stortinget med denne saka – med eit forslag om eit register og nye rutinar?

Statsråd Erling Sande [10:45:40]: Om vi får denne heimelen, kan vi gå i gang med etableringa av eit sånt register. Min tanke er at vi jobbar så fort som forsvarleg på dette området. Det må sjølv sagt gjerast skikkeleg, både etablering av registeret og etablering av rutinar for innregistrering, men det er ingen grunn til å bruke meir tid enn nødvendig på dette området.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [10:46:07]: Takk for svar. Kan statsråden presisere at han er heilt einig med oss i Stortinget om at det er veldig, veldig viktig å kome fort på banen med dette?

Statsråd Erling Sande [10:46:22]: Ja, det håpar eg også at eg sa i innlegget mitt, at dette er eit forslag frå regjeringa som vi har vore opptekne av å kome med, fordi det har vore eit utolmod i Stortinget på dette området, men også fordi vi har ei klar anbefaling frå GRECO på dette. Difor er det å få etablert eit slikt register for stats-

sekretærer og rådgjevarar ei prioritert oppgåve, og difor har vi denne samtalen i dag.

Tobias Drevland Lund (R) [10:47:04]: Jeg slutter meg til det som har blitt sagt om det vi vedtar i dag fra regjeringens side, men også de viktige forslagene som får flertall i Stortinget. Et av forslagene som får flertall, som også statsråden nevnte i sitt innlegg, er forslaget om å utrede registrering av verv og økonomiske interesser for regjeringspolitikernes medlemmer av husholdningen, inkludert både ektefeller og samboere. Det er veldig gledelig at det ser ut til å få enstemmig flertall. Det er vi i Rødt veldig glade for. Mitt spørsmål til statsråden er hvor fort han tror han kan sørge for at departementet gjør en slik utredning, og man kan få det klart på bordet.

Statsråd Erling Sande [10:47:43]: Det regjeringa har sagt om å greie ut dette, er at det må gjerast på skikkeleg vis. Dette vil i så fall vere ei meir omfattande ordning enn heimelen som er føreslått her i dag. Det skal vi gå ordentleg inn i, i lag med dei andre anbefalingane som er komne frå GRECO. Eg har ikkje lyst til å setje nokon dato, men dette arbeidet jobbar vi med, og det har vi tenkt å ha bra framdrift i.

Presidenten [10:48:09]: Replikordskiftet er avsluttet.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7.

Sak nr. 8 [10:48:15]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll) og to representantforslag om gjeng- og organisert kriminalitet (Innst. 86 L (2023–2024), jf. Prop. 139 L (2022–2023), Dokument 8:7 S (2023–2024) og Dokument 8:13 S (2023–2024))

Presidenten [10:48:41]: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:49:06] (komiteens leder og ordfører for saken): Innst. 86 L for 2023–2024 omhandler en proposisjon og to representantforslag. Prop. 139 L for 2022–2023 handler om endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. –

strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt ved elektronisk kontroll.

Representantforslaget fra Fremskrittspartiet dreier seg om tiltak for bekjempelse av ungdoms- og gjengkriminalitet, og representantforslaget fra Venstre handler om å forebygge og bekjempe organisert kriminalitet.

I Prop. 139 L for 2022–2023 foreslås det endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven, som jeg viste til. Lovforslaget går ut på endringer i de strafferettslige reaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. I tillegg foreslås det enkelte andre endringer i konfliktrådsloven. Videre foreslås det å utvide virkeområdet for oppholdsforbud etter straffeprosessloven § 222 c til også å omfatte ungdom mellom 15 år og 18 år, samt å åpne for gjennomføring av varetekt utenfor fengsel som oppholdspåbud med elektronisk kontroll for alle aldersgrupper.

Representantforslaget fra representantene fra Fremskrittspartiet inneholder 13 forslag som er rettet mot ungdoms- og gjengkriminalitet. Forslagene spenner over en rekke typer virkemidler for bekjempelse av ungdoms- og gjengkriminalitet, herunder flere straffeskjerpelser, avvikling av reaksjonsformene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, som foreslås erstattet av et lukket institusjonsregime, og generell bevæpning av politiet.

Representantforslaget fra Venstre inneholder fem forslag rettet mot forebygging og bekjempelse av organisert kriminalitet. Forslagene går bl.a. ut på et pilotprosjekt om tverrfaglig tiltaksgruppe, gjennomgang av relevant lovverk for taushetsplikt og informasjonsplikt og opprettelse av inndragningsteam i hvert enkelt politidistrikt.

Den 7. november 2023 gjennomførte justiskomiteen høring i alle disse sakene. Oslo tingrett, Juristforbundet, Advokatforeningen, Politijuristene, Kriminalomsorgsdirektoratet, Barneombudet, Sekretariatet for konfliktrådene, Kirkens Bymisjon, Norges Røde Kors og Forandringsfabrikken møtte på høringen.

Det er en enstemmig komité som støtter regjeringens forslag til lovendringer. Imidlertid har det under komitébehandlingen fremkommet flertall for ytterligere tiltak og forsterkninger av proposisjonen, som bl.a. handler om at ubetinget fengsel ikke skal ha en øvre grense når det kombineres med ungdomsstraff, i motsetning til grensen på seks måneder som ligger i lovforslaget fra regjeringen. Videre skal det etableres et hurtigspor for pådømmelse av lovbrudd begått av gjerningspersoner som var under 18 år på handlingstidspunktet, for å nevne noe. Disse endringene forutsetter likevel nye lovforslag fra regjeringen, da det ikke er flertall i komiteen for konkrete omformuleringer av lovteksten som ivaretar de hensynene jeg nettopp listet opp.

Hva gjelder Fremskrittspartiets 13 forslag, får ett forslag enstemmig støtte fra komiteen. Av Venstres fem forslag har ett forslag enstemmig støtte i komiteen.

Jeg vil i det videre ta utgangspunkt i Fremskrittspartiets forslag. Det er altså en hel liste Fremskrittspartiet legger frem i dag. Listen har 13 punkter. Mange av dem er tiltak som er gjennomført i Danmark, med veldig gode resultater, og som er på vei til å bli gjennomført i Sverige, mye inspirert av Danmark. Det handler om utvikling av ungdomsstraff, det handler om strengere straffer gjennom flere ulike tiltak, og om visitasjonsone – en rekke forslag som jeg vil komme tilbake til i mitt neste innlegg.

Jeg vil med dette ta opp forslagene Fremskrittspartiets har alene eller sammen med andre.

Liv Kari Eskeland hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten [10:54:11]: Med det har representanten Per-Willy Amundsen teke opp dei forslaga han refererte til.

Hadia Tajik (A) [10:54:26]: Det er ei utvikling i kriminalitet utført av unge menneske, som det er viktig å ta alvorleg. Det gjer regjeringspartia, og det er òg bakteppet for desse lovendingane.

Det aller viktigaste me gjer, er sjølv sagt å førebyggja at kriminalitet vert utført, og mykje av det handlar om å skapa trygge lokalsamfunn der det er lett å skapa relasjonar og lett å byggja tilhøyrse. Samtidig må òg den kriminaliteten som vert utført, få konsekvensar, både for å kunna førebyggja ytterlegare lovbrøt og ikkje minst for å få unge lovbrøytarar ut av eit kriminelt miljø og bryta det mønsteret som er i ferd med å verta skapt. Dei må oppleve raske og tydelege reaksjonar som både beskyttar samfunnet mot meir kriminalitet, og som ikkje minst gjev ungdomane moglegheit til å skapa seg eit liv utan kriminalitet.

Det er grunnen til at denne proposisjonen er så viktig. Den gjev f.eks. moglegheit til å kombinera meldeplicht og opphaldsforbod med fengsel utan vilkår òg for dei som er mellom 15 og 18 år gamle.

Me må sjå tiltaka i denne proposisjonen i samanheng med anna arbeid frå regjeringa, bl.a. den varsla stortingsmeldinga om økonomisk kriminalitet som kjem i 2024, og som òg vil innehalda tiltak knytte til beslag og inndraging av ulovleg erverva midlar. Me veit jo at den typen midlar er olja i maskineriet for gjengkriminaliteten, og difor er dette prioritert av regjeringa.

I samband med stortingsbehandlninga har me danna fleirtal på nokre fleire punkt enn det som er omtalt i proposisjonen. Eg vil kort nemna forslaget om at regjeringa skal vurdera endringar i lovverket som handlar

om oppnemnd forsvarar i ungdomsplanmøte. Det handlar om å sikra at ungdomsoppfølging ilagd av påtalemyndigheita er vurdert på same måte som advokatbiestand ved utforming av ungdomsplan og ungdomsoppfølging.

Eg vil òg nemna forslaget om at regjeringa skal gjera ein gjennomgang av relevant lovverk knytt til teingsplikt og informasjonsplikt for alle instansar som jobbar med barn og unge som har ein høg risiko for å utføra alvorlege lovbrøt, for å sikra ein meir føremålstenleg informasjonsflyt. Her er det vanskelege avveingar, der ein skal vareta barnet sin rett på personvern samtidig som dei enkeltmenneska det her er snakk om, må få ein reell sjanse til å få ei tilpassa oppfølging, som dei treng for å kunna leva eit lovlydig liv i framtida.

Eg vil visa til at me i tillegg til å vedta endringane som proposisjonen legg opp til, har sett behov for ytterlegare endringar og justeringar, som me ber regjeringa koma tilbake med. Eit fleirtal som består av Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV, ber regjeringa utgreia forslag som varetek intensjonen i lovendingane, som er skisserte i brevet Justis- og beredskapsdepartementet fekk den 28. november i år frå justiskomiteen, og som tek opp ei rekkje forslag til endringar i lova, som òg vart tekne opp i samband med høyringa på Stortinget. Dette er lovforslag som òg har fått støtte frå fleire sterke juridiske miljø.

Me registrerer at Høgre, Framstegspartiet og Venstre i innstillinga legg opp til å vedta lovendingar over bordet, utan at desse forslaga tek vegen om Justis- og beredskapsdepartementet for heilskaplege avveingar og prinsipielle vurderingar. Det overraskar meg, for det er ikkje slik parti med regjeringserfaring pleier å opptre. Det grenser mot å vera uansvarleg.

Til slutt vil eg påpeika at det no skjer eit arbeid med å etablera eit hurtigspor i domstolen for behandling av saker som gjeld ungdom. Det er viktig for framdrifta i arbeidet at ein tek inn over seg at eit fleirtal på Stortinget har bedt regjeringa koma tilbake med forslag som varetek intensjonen i lovforslagsendingar som òg er fremja av bl.a. Oslo tingrett.

Sveinung Stensland (H) [10:58:44]: Da proposisjonen vi nå behandler, kom, sa jeg at den var bra, at den burde kommet før, og at vi gjerne ville gå lenger enn det som ligger i lovforslaget. Nå er innstillingen her, og vi går lenger i våre forslag. Vi har lyttet til viktige innspill, de har blitt vurdert, og vi har spesielt lagt vekt på det som har kommet fra Oslo tingrett – for øvrig sammen med Oslo-politiet. Vi mener at det gjør et ganske bra lovforslag mye bedre, og det gleder meg stort at realiteten i innstillingen er at alle partiene er enig i at dette er gode innspill. Jeg tar ad notam hva Arbeiderpartiet mener om vår seriøsitet rundt det, men det er altså ingen

amatører som har kommet med disse innspillene, og det har vært tygd og knadd på ganske mye.

Nå kommer det en anmodning om at dette skal følges opp, og det er jeg veldig glad for. Jeg er glad for den konstruktive holdningen som har kommet fra alle partier i komiteen her. Noen av oss er altså klare til å vedta disse endringene i dag. Flertallet vil ha en nærmere utredning. Det må vi bare akseptere. Det blir sånn at vi enstemmig vedtar at vi vil ha et hurtigspor, men ikke alle vil ha det i hurtig fart.

Jeg er litt spent på om regjeringen klarer å fremme forslag om dette i tråd med den fristen som er, for å få behandlet det før sommeren. Den 10. april hver vår må nemlig ting være fremmet hvis det skal bli behandlet før sommeren. Det hadde vært mye bedre hvis forslaget hadde sagt at det skulle komme innen den fristen, men nå står det «i løpet av våren». Jeg er spent på om statsråden har noen tanker om hvor fort dette kan få komme, så vi kan få det til å tre i kraft forttest mulig.

Så litt om historikken om hurtigspor. Det ble omtalt i en stortingsmelding som ble trukket av denne regjeringen i 2021. Vi fremmet forslag om det høsten 2021. Det ble stemt ned i januar–februar 2022. Vi la inn forslag om hurtigspor i vårt alternative budsjett for i år. Vi la også inn penger til det. Det ble stemt ned også da. Flertallet har stemt mot forslaget om det flere ganger i denne perioden. Nå er det gledelig at alle har kommet inn på det samme, men de som nå plutselig er blitt pådrivere for et hurtigspor, har altså vært bremseklossen til nå. Det er flott at den bremseklossen nå er av.

Et annet forslag som dessverre ikke får flertall, er forslaget om en skal regulere innholdet i denne ungdomsstraffen. Det er nemlig sånn at når ungdomsstraff blir idømt, er det ikke så mange retningslinjer for hva kommunene har ansvar for av gjennomføringen, uten at lovgiver eller departement har sagt noe om hva det skal være. Det er noe av hovedkritikken mot dagens ordning, som bl.a. Barneombudet har vært svært opptatt av, men jeg har blitt fortalt av gode venner i regjeringspartiene at dette er noe som regjeringen jobber med, så vi får stole på det.

Høyre kommer til å stemme for alle romertallene i innstillingen. Det blir jo strengt tatt subsidiært på det forslaget om dette anmodningsvedtaket. Jeg regner med at våre forslag faller før den tid. Vi stemmer også for forslagene nr. 1–14. Forslag nr. 13 og det siste, nr. 14, som handler om visitasjonssoner, tar jeg herved opp. Vi mener det er for tidlig å gå inn på et forslag om visitasjonssoner, selv om tanken er interessant. Derfor har vi laget et anmodningsforslag der vi ber om å få vurdert de prinsipielle og praktiske sidene ved et sånt vedtak.

Når det gjelder våpen, har Fremskrittspartiet fremmet et forslag som vi er med på, om strengere straffer for

ulovlig våpenbesittelse. Vi var på komitéreise til London, og der fikk vi høre at de hadde ganske strenge våpenlover, og der er det faktisk minstestraft på fem år for ulovlig besittelse av våpen. Det har også ført til at antall straffesaker med ulovlig skyting er lavere i Storbritannia enn en kunne forvente.

Til slutt: Jeg respekterer som sagt at Arbeiderpartiet mener vi er på grensen til uansvarlige, men jeg respekterer enda mer de viktige innspillene som har kommet fra et av våre beste juristmiljøer, nemlig Oslo tingrett. Sorenskriveren har brukt mye tid på det der, så vi får bare notere at det er uansvarlig å lytte til dem, men her har domstolene vært veldig tydelige på at det vi vedtar i dag, det som har flertall, faktisk vil innskrenke rettens mulighet til en rask og effektiv respons. I tillegg vil det sannsynligvis bli mer bruk av ungdomsstraff, som vi da ikke har flertall for å pålegge et innhold i. Det vi vedtar, er suboptimalt, men når regjeringen har levert det som anmodningsvedtaket sier, tror jeg det blir bortimot optimalt.

Presidenten [11:03:42]: Då har representanten Sveinung Stensland teke opp forslaga nr. 13 og 14.

Else Marie Rødby (Sp) [11:04:13]: Statistikken viser at andelen barn og unge som begår kriminalitet, fortsatt er lav i Norge, heldigvis. Men det betyr ikke at det ikke kan være grunn til bekymring. Selv med relativt lave tall knyttet til ungdom og lovbrudd er det grunn til å ta det på det høyeste alvor når vi ser at utviklingen går i feil retning. Vi har alle fått med oss, kanskje særlig gjennom mediebildet, hvordan kriminaliteten også synes å ha blitt mer brutal og mer alvorlig. At slik kriminalitet får tydelige konsekvenser, er viktig, ikke minst for folks rettsfølelse. Så er det balansen mellom de forebyggende tiltakene og de tydelige reaksjonene på begåtte lovbrudd som er viktig å finne.

Som det framgår av innstillingen, er det bred tilslutning til forslagene i proposisjonen. Det er forslag som skal forbedre de strafferettslige reaksjonene vi har for unge, og innebærer bl.a. bruk av fotlenke ved forbud mot kontakt og opphold, raskere iverksettelse av straff, flere handlingsalternativer for dommerne og større rom for individuelle vurderinger i de enkelte sakene, at man reduserer antall samtykker slik at ungdomsstraff i praksis ikke lenger er frivillig når det er snakk om alvorlig kriminalitet, og at domstolene skal kunne kombinere ungdomsstraff med ubetinget fengsel. Forslagene rammer også inn forenklinger i det rettslige rammeverket for disse reaksjonene og skal tilrettelegge for bedre samarbeid på tvers av de etatene som jobber rundt ungdommen, som også er viktig.

Selv om statistikken viser en vesentlig nedgang i barne- og ungdomskriminaliteten helt siden 1990-tall-

et, er det fra 2016 en liten økning i registrert kriminalitet blant dem under 18 år, og det er en liten gruppe som begår alvorlig og gjentatt kriminalitet.

Så er det også viktig og verdt å huske på at ungdommers liv og muligheter går tapt for hver ungdomskriminell vi ikke greier å hente tilbake til den rette siden av samfunnet vårt. Det er det som står på spill her, og det er det vi som samfunn, bl.a. med verktøy som ungdomsstraff, må løse. Derfor er det på en måte lett å enes om målet, som er forankret med proposisjonen. Det er behov for en forbedret og mer helhetlig ungdomsstraff, en bedre og mer treffsikker reaksjonsform for unge kriminelle, med en modell som kan stå seg framover, en modell som virker over hele landet, i Oslo som i Alta. Viljen til å få til det opplever jeg deles av et bredt politisk flertall i denne salen, selv med noe ulike veier til målet. Det er for så vidt heller ingen partier i komiteen som har meldt at de vil stemme mot proposisjonen.

Det vi har til behandling i dag, er resultatet av et bredt og langvarig arbeid. Det har vært bred oppslutning om proposisjonen blant dem som har deltatt i høringen, og det har mange viktige stemmer gjort. Det er bra. Vi har også invitert til høring her på Stortinget, som saksordføreren redegjorde for, med godt oppmøte. Det er viktig, for dette er et område hvor det er helt avgjørende at vi lykkes sammen.

Proposisjonen har løftet en rekke viktige problemstillinger og løsninger gjennom bl.a. forslag som jeg nevnte innledningsvis. Så har også komiteen på sin side, i arbeidet med denne saken, løftet inn temaer som absolutt fortjener oppmerksomhet og debatt. Flere av dem har også, som flere har vært inne på, munnet ut i forslag som det har blitt flertall for – det har jo blitt ganske klart for oss at ungdomsstraffen har et forbedringspotensial. Den har over mange år ikke fungert så godt som vi skulle ønske, heller ikke under den forrige regjeringen. Det gjelder kanskje spesielt overfor unge lovbrøyttere med store oppfølgingsbehov, hvor rask reaksjon er viktig, både etter at et lovbrudd er begått, og ved brudd på vilkår som er knyttet til straffen. Statsråden har allerede tatt et godt initiativ ved å sette Domstoladministrasjonen i gang med arbeidet med hurtigspor for ungdom. Dette er altså allerede på gang. Jeg kjenner meg ikke helt igjen i bremseklossanalogien til representanten Stensland.

Oslo tingrett har på sin side løftet noen særskilte problemstillinger, og vi anerkjenner deres helt spesielle kompetanse på området og det de står i til daglig her i Oslo når det gjelder ungdomskriminalitet.

Disse problemstillingene er, som bl.a. representanten Hadia Tajik var inne på, skrevet ut i forslag som nå vil bli utredet på ordinær måte i Justisdepartementet. Det tror jeg er klokt, for selv med de beste intensjoner må

lovarbeidet vårt være skikkelig. Forarbeidene må være solide, og vi kan ikke løpe fortere enn at vi ivaretar grunnleggende prinsipper for lovgivende arbeid. Det er vårt ansvar som lovgiver. Jeg tenker også litt på de mange høringsinstansene som har stor interesse for og eierskap til dette temaet, som ikke ville fått anledning til å la sine synspunkt bli hørt om vi vedtok nye lovvedtak nærmest over bordet her i dag, helt i siste sving av et stort lovarbeid. Det er heller ikke rimelig. Jeg er derfor glad for at vi har landet på det flertallsforslaget som foreligger i saken nå, og at det ellers er tilslutning til proposisjonen fra en samlet komité.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [11:09:21]: Vi har en periode bak oss der tallene for kriminalitet, drap, vold og tyveri de siste 20 årene har stupt. Nå ser vi en tendens til at dette er i endring, og det gir selvsagt grunn til bekymring. Når vi da diskuterer reaksjoner for ungdom, er det viktig å minne om at de aller, aller fleste ungdommer aldri begår kriminalitet, og av de få prosentene som begår kriminalitet, er det en enda mindre gruppe som begår gjentatte lovbrudd eller alvorlig kriminalitet.

Om vi ser på den aller mest alvorlige kriminaliteten, drap, var det i 1980- og 1990-årene vanlig med 30–50 drap i året, selv om befolkningen var en million færre enn i dag. I fjor var det 29 drap. Trenden er heldigvis en dramatisk reduksjon.

Så er det viktig at vi er føre var når vi ser situasjonen i vårt naboland og får indikasjoner på at gjengkriminaliteten blant unge øker. Vi i SV mener likevel at hvert drap er ett for mye. Kriminalitet som vold og trusler kan skape store skader, det kan skape frykt som får store konsekvenser for folks liv. Derfor må vi ta dette på alvor og gjøre det vi kan for å hindre at kriminalitet skjer – og dersom det skjer, skal det få konsekvenser – og at vi hindrer at det blir begått ny kriminalitet i framtiden.

Gjengkriminalitet skal bekjempes, men det er umulig å gjøre hvis man ikke får gjort noe med rekrutteringen. Det handler om forebygging. 50 pst. av ungdommene som dømmes til ungdomsstraff, er selv utsatt for vold i en annen sak. Vold avler vold, og derfor er det viktig å skape trygge arenaer i barnehage, i skole, i idretten og på ungdomsklubbene, og det må fokuseres mer på forebygging. Vi får ikke bekjempet problemet med gjengene dersom vi ikke får gjort noe med rekrutteringen. I Sverige rekrutteres det tre nye gjengmedlemmer hver dag, og det er ikke en situasjon vi ønsker her.

Da kan vi lære av dem som selv har vært i disse miljøene. Abbas, som var leder av B-gjengen, ble betegnet som Norges farligste mann. Etter endt soning endret han livet og jobber nå med forebygging. Han sier at det er viktig med politi som er til stede, at dette handler om

levelkår, ulikhet, utenforskap og integrering. Det handler om at penger betyr mye mer enn andre forstår, for en som ikke har det. Abbas trekker også fram sommerjobbene som SV innførte i Oslo, som noe som ville ha hjulpet ham da han startet med kriminalitet som 13-åring.

Unge som bryter loven, skal oppleve konsekvenser. Systemet med ungdomsstraff er i all hovedsak en suksesshistorie. Åtte av ti gjennomfører ungdomsstraff uten brudd på vilkår. Det er mange solskinnshistorier til tross for at dette er ungdom med store, sammensatte utfordringer. Likevel er det flere utfordringer med dagens system. Det tar for lang tid, og reaksjonene mangler tilstrekkelig innhold. Derfor er vi glad for de forslagene regjeringen kommer med, som vi mener vil bedre ordningen. Så har vi også ønsket å gå lenger, og jeg er glad for at Stortinget i stor grad stiller seg bak det.

Vi i SV er positive til å etablere en hurtigdomstol der det er domstolen som setter vilkårene i straffen, og der politiet behandler sakene innen få dager dersom ungdommene bryter vilkårene, og straffen skal starte med en gang. Det er viktig, for straff er ferskvare. Barneombudet har gjennomført en undersøkelse som viser at det kan ta et halvt år fra et lovbrudd er begått, til det kommer et vedtak om en reaksjon, og så et nytt halvår før denne reaksjonen trer i kraft. Det er lang tid i et ungt menneskes liv, og man kan da i mellomtiden ha begått nye lovbrudd.

Jeg vil gi honnør særlig til Oslo tingrett, som har kommet med gode og gjennomarbeidede forslag i møter, på høring og skriftlig, til justiskomiteen. Det har opplyst debatten og bidratt konstruktivt til hvordan vi kan skape et bedre system.

Derfor er det gledelig at hele komiteen stiller seg bak ønsket og intensjonen om å få til endringer og få dette nye systemet på plass. Vi er glade for at vi nå får en hurtig prosess der forslagene til lovendring i tråd med Oslo tingretts forslag skal fremmes for Stortinget i løpet av våren 2024. Her viser Stortinget at vi vil ha en hurtig prosess for å få til en hurtigdomstol for unge. Jeg ser fram til at dette nye systemet kommer på plass, og jeg mener det i større grad vil ivareta behovene til samfunnet og til ungdom.

Med det tar jeg opp de resterende forslagene SV er med på.

Presidenten [11:14:20]: Dermed har representanten Andreas Sjalg Unneland teke opp dei forslaga han refererte til.

Tobias Drevland Lund (R) [11:14:36]: Vi skal være glade for at Norge i det store og hele fortsatt er et land der barne- og ungdomskriminaliteten er lav, men dessverre har det de siste årene vært en økning i registrert kriminalitet blant dem under 18 år, og det skal vi ta på

det største alvor. Vi vet at det å begå lovbrudd som barn er en av flere risikofaktorer som kan være med på å utvikle en kriminell framtid som voksen. Dette er svært uheldig for den enkelte, men først og fremst også for samfunnet.

Når barn og unge begår kriminelle og straffbare handlinger, eller befinner seg i en vanskelig livssituasjon, må samfunnet som helhet og vi som folkevalgte gripe inn så tidlig som mulig. Det er særlig i forebyggingsarbeidet, som nevnt tidligere her, nøkkelen ligger, og der vet jeg at det gjøres mye godt og viktig arbeid rundt omkring i hele landet.

Noen ganger er det ikke nok. Den økningen vi i de senere årene har sett i registrert kriminalitet blant dem under 18 år, har sammenheng med et økt antall siktelser mot en liten gruppe som begår gjentatte lovbrudd, ofte kalt gjengangerne. Det viktigste vi som samfunn kan gjøre i møte med barn og unge som begår nettopp kriminelle handlinger, er forebygging. Dette er helt avgjørende for å hindre at det i utgangspunktet skjer, og for å sørge for at kriminalitet ikke skal skje igjen.

Denne forebyggingen skjer på ulike steder til ulik tid i unge menneskers liv. Forebygging skjer ikke ene og alene i justissektoren. Det skjer på skolen, på fritidsaktiviteter eller i idretten. Det skjer i kommunene og i hjemmet. Det er nå engang slik at når en alvorlig kriminell handling begås av en person over straffbar lavalder, kan det møtes med en kraftig reaksjon, som f.eks. gjennom ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging. Disse formene for reaksjoner er, som departementet også skriver i sin opprinnelige proposisjon til Stortinget, relativt nye reaksjonsformer og er derfor gjenstand for forbedringer. På de nesten ti årene vi har hatt disse reaksjonsformene, har vi sett at forbedringspotensialet er der. Jeg har tro på at den innstillingen som vi stemmer over og vedtar i dag, vil være en videreutvikling og forbedring av straffereaksjonene som er fullt nødvendige.

Det er likevel slik at innsatsen for å forhindre kriminalitet blant barn og unge skjer lenge før det kommer til politiet, domstolen eller kriminalomsorgen – i verste fall. Det aller mest grunnleggende for å forebygge kriminalitet er å sikre at alle barn og unge har gode muligheter for trygge bo- og oppvekstvilkår, følges opp i skolen med en gang det er ulike problemer, og har meningsfulle fritidsaktiviteter å drive med.

Dessverre ser vi at stadig flere barn opplever utenforskap. Nærmere 112 000 barn vokser opp i fattigdom i Norge, og det er en av de største driverne, tror Rødt, for at vi har økende sosiale problemer. Det er barn som ikke har råd til å spille fotball, spille i korps, være med på bursdager eller dra på skoleturer fordi familiens økonomi aldri strekker til. Det utenforskapet man da møter, kan i verste fall resultere i at enkelte plukkes opp av

noen de ikke burde vært i kontakt med. Det at mange legger seg sultne om kvelden, det at 600 000 oppgir at de gruer seg til jul, er også et stort, stort problem.

Skal vi ta tak i roten til problemet, roten til økende sosiale problemer og økende kriminalitet, må vi bekjempe de økende forskjellene – og det er det viktig for meg å påpeke i denne salen. Ellers er vi positive til innstillingen, og vi kommer også til å stemme for mindretallsforslagene fra SV og Venstre.

Ingvild Wetrhus Thorsvik (V) [11:18:35]: Barn skal som en sterk hovedregel ikke sone i fengsel, og da er det utrolig viktig at samfunnet kan stille opp med et godt og tilpasset tilbud til den enkelte ungdom, slik at man kan sørge for at ungdommen ikke gjør ny kriminalitet, og får hjelp. Et slikt tilbud finner vi i ungdomsstraff og ungdomsoppfølging.

Proposisjonen møter mange av de utfordringene som har blitt trukket fram med ordningen slik den har fungert siden alternativene ble innført, og det er veldig bra. Likevel løser den ikke en av de største utfordringene, nemlig at innholdet i ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er avhengig av hvor i landet ungdommen bor.

For å gjennomføre oppfølgingen og straffen er man avhengig av at ungdommen er motivert, og da er det viktig at oppfølgingen treffer gjennom individuell tilpassning. For noen kan det bety terapi eller sinnemestringskurs, og for andre kan det bety oppfølging gjennom f.eks. fritidsaktivitet. Tilgangen til tiltak varierer i dag fra sted til sted.

Barneombudet var i høringen tydelig på at hvilken hjelp ungdommen får, avhenger av hvilken kommune de bor i. Også i Nordlandsforsknings følgeevaluering fra 2019 trekkes disse variasjonene i tilgjengelige tiltak fram som en av hovedutfordringene med ordningen. Dessverre adresserer ikke proposisjonen disse manglene, og det er derfor synd at forslaget om å sikre at ungdomsstraffen har reelt innhold uavhengig av hvor man bor, ikke får flertall.

Det denne proposisjonen heller ikke adresserer nok, er behovet for å sikre ungdom som har begått alvorlig kriminalitet, tilstrekkelig oppfølging etter soning. Ettervernstilbudet er i dag ikke godt nok. Domstolene har fram til nå kombinert fengselsstraff med særvilkår om ungdomsoppfølging også i mer alvorlige saker. Dette har de gjort for å sikre at ungdommen får den oppfølgingen de trenger, etter å ha sonet ferdig. Oslo tingrett viser til at ved å sette en maks straffegrense på seks måneder mister man denne muligheten.

I tillegg vil man ved å bruke lang tid på en utredning osv. miste muligheten i den perioden dette skal utredes. Dette vil gå ut over nettopp de barna som begår den

mest alvorlige kriminaliteten, som i denne perioden da ikke vil få den oppfølgingen de har behov for.

Så til de to representantforslagene: Forslagene representerer natt og dag i synet på hva som får unge bort fra kriminalitet. I møte med situasjoner som oppleves utrygge, må vi sørge for at tiltakene vi iverksetter, er bunnet i kunnskap og en helhetlig tankegang.

Noe av det viktigste vi kan gjøre for å stoppe tilstrømmingen til de kriminelle miljøene, er forebygging. Dette ble også trukket fram av Sveriges rikspolisjef da vedkommende besøkte justissektoren i Norge i oktober. I Venstres forslag løftes de forebyggende tiltakene fram. Etter modell fra Danmarks «Aktive Dreng» ønsker vi gjennom initiativet «Tett på» å forebygge ungdomskriminalitet og hindre at kyniske gjenger rekrutterer barn i sårbare livssituasjoner inn i kriminelle miljøer. Ungdom som har høy risiko for å begå alvorlige lovbrudd, bør følges tett opp av flere hjelpeinstanser som samarbeider om å hjelpe ungdommene. Det handler om noe så enkelt som å bli fulgt til en fritidsaktivitet av en trygg voksenperson, eller om å få nødvendig psykisk helsehjelp, i kombinasjon med f.eks. sinnemestring eller hjelp fra barnevernet.

Fremskrittspartiets forslag viser at de bryr seg fint lite om hva som beviselig virker. Fremskrittspartiet har med seg en transsynt overbevisning om at ungdommer responderer best på harde straffer, og de hopper elegant over det meste vi har av forskning på området, som konkluderer i motsatt retning. Det kan virke som at Fremskrittspartiet tenker at bak den enkelte ungdoms involvering i gjenger ligger det en bevisst og reflektert beslutning om å bli en del av et kriminelt miljø, en beslutning som er drevet av en vilje til og et ønske om kriminalitet og vold. Sannheten er at bak hver enkelt ungdom med høy risiko for å begå lovbrudd skjuler det seg ofte en historie med kompleks problematikk knyttet til faktorer som rus, sosial eksklusjon, sosioøkonomiske utfordringer, lav skoledeltakelse, psykiske og fysiske helseutfordringer, skjøre relasjoner og omsorgssvikt. Vi snakker om ungdommer som gang på gang får bekreftet at stor-samfunnet ikke bryr seg, og de finner trygghet i de kriminelles klamme omfavnelse.

Kriminalitet skal ikke lønne seg. En del av vårt forslag er å innføre inndragningsteam i hvert politidistrikt. Profitt er et sentralt motiv for mye av den kriminaliteten vi ser. Inndragning er et utrolig viktig verktøy for å stoppe dette. En rapport fra Politihøgskolen fra juli 2023 viser at inndragningstillene er på omtrent samme lave nivå i dag som de var for 25 år siden. Til tross for at det har blitt innført inndragningsekspertene i hvert av politidistriktene, meldes det altså om disse lave tallene, og inndragningsekspertene melder selv om at det er mangel på kompetanse, ressurser og prioritering av denne

typen saker. Så jeg synes det er fryktelig synd at vårt forslag om dette ikke får flertall.

Jeg viser til at vi subsidiært stemmer for flertallsfor-
slaget om utredning, som vel er forslag til vedtak V.

Statsråd Emilie Mehl [11:23:56]: Barne- og ungdomskriminaliteten i Norge er lav, men dessverre har vi også de senere årene sett en økning i registrert kriminalitet blant dem under 18 år, og også blant dem under 15 år. Mye tyder på at det er en mindre gruppe som står for en stor del av økningen, og vi er bekymret for denne gruppen.

Barn og unge som begår lovbrudd, har ofte store og sammensatte problemer. Det krever et godt samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Det er viktig at kommunene der ungdommene bor og lever sine liv, har et godt forebyggende arbeid. Det gir store samfunnsmessige besparelser hvis vi klarer å gi barn og unge tidlig hjelp slik at problemer ikke får utvikle seg, eller at de ikke havner i en kriminell løpebane.

Til neste år er det ti år siden reaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging trådte i kraft etter et enstemmig vedtak i Stortinget. Ungdomsstraffen var en del av Norges svar på kravet i FNs barnekonvensjon om at barn bare kan idømmes ubetinget fengselsstraff som en siste utvei og for et kortest mulig tidsrom. Reaksjonen bygget på ideen om gjenopprettende prosess som alternativ til fengsel, med ungdomsstormøte og tett oppfølging av ungdommen. Senere ble også ungdomsoppfølging innført, som er en tilsvarende, men mildere og kortere reaksjon for mindre alvorlig kriminalitet.

Med disse forslagene som er lagt fram, ønsker regjeringen å videreutvikle ungdomsstraff og ungdomsoppfølging og innføre mer effektive virkemidler for å forebygge ny kriminalitet. Vi skal ha en straffegjennomføring som tar hensyn til den enkeltes forutsetninger, behov og ressurser, men som også setter tydelige grenser. Barn og unge må møtes med en rask reaksjon. Ungdommens rettssikkerhet skal ivaretas, samtidig som konfliktrådets mulighet for fleksibel og effektiv oppfølging styrkes.

Jeg setter pris på justiskomiteens støtte til regjeringens forslag. Med disse forslagene tar vi et stort og viktig steg videre i riktig retning. Jeg vil selvsagt sørge for at eventuelle anmodningsvedtak følges opp, og takker for muligheten departementet får til å utrede de dels prinsipielle spørsmålene som har blitt reist under komitébehandling.

Presidenten [11:26:14]: Det blir replikkordskifte.

Sveinung Stensland (H) [11:26:33]: Når en er fornøyd, men ikke helt fornøyd, er det alltid vanskelig å treffe med inngangen på innleggene sine. Ja, det er bra,

men vi vil ha det bedre, og nå blir det bedre, for vi er enige om at det skal gjøres en del ting.

Jeg har notert at Oslo tingrett var ute og jublet, for nå kommer alt på plass innen sommeren. Det er noe jeg ikke tror stemmer helt, rett og slett fordi jeg ikke helt har fått avklart når dette anmodningsvedtaket vil bli fulgt opp. I Stortinget må jo ting i utgangspunktet være fremmet før 10. april for å få en behandling innen denne sesjonen. Er det noen som helst mulighet for at regjeringen innen den tid kan klare å fremme lovendringsforslag i tråd med en enstemmig anmodning som kommer i dag, eller kan vi glemme at det blir vedtatt før sommeren?

Statsråd Emilie Mehl [11:27:25]: Vi strekker oss alltid så langt vi kan for å følge Stortingets anmodningsvedtak. Vi har bl.a. et eksempel fra rettshjelploven hvor det ble gjort et anmodningsvedtak av Stortinget før jul og regjeringen leverte på det før sommeren. Så det må vi prøve å sørge for å få til.

Sveinung Stensland (H) [11:27:48]: Å levere proposisjonen før sommeren er én ting, men det jeg er opptatt av, er at den får ikrafttredelse så fort som mulig, for hvis ikke den blir levert før sommeren, kan en jo heller ikke få behandlet den før sommeren. Da vil den bli liggende til neste sesjon, og det vil fort bli et nytt år før vi har fått nye lovvedtak. Da snakker vi faktisk om først 1. juli 2025 for ikrafttredelse, f.eks.

Det jeg er ute etter, er om det er mulig å få denne levert før 10. april, så vi kan få vedtatt denne loven med ikrafttredelse i år.

Statsråd Emilie Mehl [11:28:19]: Det kan jeg ikke love representanten på stående fot. Han er opptatt av at det skal skje raskt, men jeg er opptatt av det skal skje skikkelig. Nå skal vi gjøre en jobb for å utrede disse spørsmålene videre, som vi har fått anledning til. Det mener jeg også er viktig. Å gi straff eller vedta endringer knyttet til det er noe vi ikke må ta lett på. Derfor setter jeg også pris på at flertallet har sluttet seg til at departementet kan få gjøre den jobben før vi kommer tilbake til Stortinget med flere forslag.

Per-Willy Amundsen (FrP) [11:29:07]: Det er fra komiteens side flertall for flere endringer i forbindelse med behandlingen av denne proposisjonen. Det jeg gjerne vil utfordre på – for det har blitt hevdet noe om dette fra regjeringspartiene – er hvordan statsråden ser på den muligheten som Stortinget selvfølgelig har til å foreta konkrete lovendringer i lovteksts form. Det var det da likevel ikke flertall for i komiteen. Dette gjelder særskilt det ene forslaget som det er flertall for i komiteen, men som det ikke er flertall for et lovvedtak om, og

som må gå gjennom en anmodning. Det handler om den seksmånedersgrensen for kombinasjon av ubetinget fengsel med ungdomsstraff, der flertallet i komiteen ikke ønsker en slik øvre grense. Mener statsråden at det hadde vært uansvarlig dersom Stortinget hadde vedtatt en slik formulering direkte i paragrafs form?

Statsråd Emilie Mehl [11:30:13]: Det er opp til Stortinget hvilke endringer Stortinget ønsker å gjøre eller ikke gjøre, men som representanten antakelig vet – han som også har vært justisminister tidligere – får man f.eks. ikke mulighet til å gi forarbeider eller gjøre grunnleggende prinsipielle vurderinger bak en eventuell sårn endring fra departementets side hvis Stortinget skulle gjøre en sårn direkte lovendring. Det kan være utilsiktede virkninger som Stortinget ikke ser hvis man går inn og gjør sårne ting.

Igjen: Det er opp til Stortinget hva slags vurderinger man skal gjøre. Jeg mener det er ansvarlig at man har en tilbakeholden tilnærming til å gjøre sårne direkte lovendringer som ikke har vært utredet, særlig i forbindelse med endringer som knytter seg til å gi straff.

Det er jo mulig å gi ungdommer mer straff enn seks måneders fengsel. Det er i dag mulig å gi inntil 15 års fengsel der det er særlig påkrevd. Det er også en del av dette bildet, som vi må se i sammenheng med den utredningen vi skal gjøre videre.

Per-Willy Amundsen (FrP) [11:31:18]: Det er i så fall ikke første gang Stortinget gjør den typen vedtak. Regjeringen er også godt kjent med at de har lovforslag på høring som det etter høringen gjøres betydelige endringer i. Vi hadde et sånt lovforslag til behandling i forrige uke, hvor man reelt sett ikke har hatt på høring de reelle forslagene som Stortinget tar stilling til, og som blir vedtatt. Det er altså ikke noe ukjent.

Poenget her er at det er en veldig begrenset endring vi snakker om. Om vi snakker om seks måneder eller ett år, er det de gjeldende strafferammer som legges til grunn, uansett forbrytelse, så kan statsråden klargjøre det mer? Om vi hadde sagt ett år istedenfor seks måneder, altså tolv måneder istedenfor seks måneder, hadde det også måttet ut på høring – og mener statsråden at det også hadde måttet en tur innom Justisdepartementet?

Statsråd Emilie Mehl [11:32:25]: Jeg mener at vi har lagt fram et forslag som er riktig og godt, med seks måneder, og så skal vi nå gå tilbake og vurdere om det er grunn til å endre det. Vi er innstilt på også å følge Stortinget med tanke på de anmodningsforslagene vi får, men jeg mener at det er en lovgiveroppgave å vurdere strafferammene. Hvis man f.eks. hadde gått inn for ingen begrensning i det hele tatt, kunne det være vanske-

lig for en domstol eller andre å få veiledning i hva Stortinget egentlig hadde ment i forskjellige typer saker, i og med at man ikke har noen forarbeider eller særlig annet enn den direkte lovendringen. Det er sårne typer utilsiktede konsekvenser som kan oppstå hvis man gjør direkte lovendringer uten at det er utredet eller vurdert på forhånd.

Ingvild Wetrhus Thorsvik (V) [11:33:21]: Litt videre på dette med kombinasjon av ungdomsstraff og ubetinget fengsel: Etter gjeldende rett er det ikke anledning til dette, men derfor kombinerer ofte domstolene i dag ubetinget fengselsstraff med betinget fengsel med særvilkår om ungdomsoppfølging. Det sikrer at de barna som har begått så alvorlig kriminalitet at det ikke er aktuelt med ungdomsstraff, får den oppfølgingen de har behov for, etter endt soning. Når det nå åpnes for å kombinere med inntil seks måneders fengsel, vil retten i de tilfellene hvor ungdommen har begått så alvorlige lovbrudd at det vil være behov for å utmåle en lengre straff enn det, stå overfor et dilemma. Enten må man utmåle en for kort straff for å sikre ungdommen ettervern, eller så må man utmåle riktig straff, men da stenges muligheten for ettervern. Regjeringen vil ikke gå inn for forslaget om å fjerne begrensningen på seks måneder, men vil utrede dette, og derfor er dette altså langt unna, og den muligheten som domstolen allerede har brukt, vil være borte i mellomtiden. Hva vil statsråden foreta seg fram til det, for å sikre disse barna forsvarelig oppfølging og ettervern?

Statsråd Emilie Mehl [11:34:27]: Jeg legger til grunn at de vil ivaretas også med den nye loven og de nye reglene om ungdomsstraff. Det hadde de gjort uavhengig av om det lå et forslag lenger fram i tid som vi skal komme tilbake med.

Presidenten [11:34:44]: Replikordskiftet er ferdig.

Tor André Johnsen (FrP) [11:35:02]:

«Du må ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer dig selv!»

Dette sitatet fra et dikt av Arnulf Øverland handler om likegyldighet. Bakteppet for dette kjente sitatet er ikke direkte sammenlignbart med de store utfordringer vi sliter med i Norge i dag, med økende ungdomsvold og ungdomskriminalitet, men budskapet er sammenlignbart. Vi må ikke være likegyldige. Vi må ikke sitte stilltende og godta vold, krig, brutalitet og urett så lenge det ikke rammer oss selv.

Nå skal ikke jeg beskyldve verken regjeringen eller noen partier på Stortinget for å være likegyldige, for det opplever jeg ikke at de er, men de framstår som naive – veldig naive.

Den negative, brutale og uakseptable voldsutviklingen vi har sett i flere europeiske land, spesielt i Sverige, og som vi nå dessverre også daglig sliter med i Norge, har Fremskrittspartiet advart mot helt siden Carl I. Hagens glansdager på 1980-tallet. Det dreier seg nemlig om at den naive og liberale flyktning- og asylpolitikken som har vært ført i Europa og i Norge, vil føre til utfordringer. Det er viktig at vi ikke tar inn flere asylsøkere og flyktninger enn vi klarer å integrere.

Selv om Norge har et av verdens beste velferdssamfunn, hvor det brukes milliarder på milliarder på offentlige velferdsordninger og alle mulige forskjellige sosiale goder, ønsker venstresiden å bruke enda flere milliarder, enda mer penger, for å bekjempe ungdomskriminaliteten. Da fokuserer de kun på at man skal bruke mest mulig skattepenger for å sørge for at de som er kriminelle, får såkalt bedre oppvekstvilkår. De ønsker overhodet ikke å snakke om at det dessverre er slik at personer med utenlandsk opprinnelse er sterkt overrepresentert på volds- og kriminalitetsstatistikken. Med god hjelp fra mediene prøver venstresiden heller å bortforklare hvorfor vi i Norge har så store utfordringer med brutal ungdomsvold, hvor innvandrerungdom er overrepresentert.

Årsaken er tydeligvis ikke manglende integrering, men at disse unge, kyniske kriminelle tydeligvis ikke bor i store nok hus, at foreldrene ikke har store, dyre biler, og at de ikke har fine klær. Det er tydeligvis årsaken til at de unge blir kriminelle.

Fremskrittspartiet godtar ikke slike forsøk på bortforklaringer eller unnskyldninger. Når man er 15 år, vet man forskjellen på rett og galt. Man vet at man ikke skal slå ned andre. Man vet at man ikke skal banke opp eller sparke eller hoppe på hodet til andre. Da forstår man at andre faktisk kan få varig skade og til og med dø, og man forstår at om man stikker kniven i andre mennesker eller skyter dem, kan det også føre til at de blir drept.

Nok er nok. Heldigvis har Arbeiderparti-regjeringen sendt over forslag til innstramminger. Det kommer Fremskrittspartiet til å støtte. Det er positive forslag, men de er altfor svake. Fremskrittspartiets forslag hadde uten tvil vært de beste, og det er synd de ikke får flertall i dag.

Per-Willy Amundsen (FrP) [11:38:29]: Det er for så vidt en korrekt påpekning som kom fra forrige taler. Det er absolutt en situasjon hvor det er grunn til å være sterkt bekymret for det som skjer, den utviklingen vi er inne i og som skjer over hele landet, nemlig en økning i kriminalitet blant de aller yngste. Det er en svært dramatisk utvikling. Statistikkene har slått ganske dramatisk ut gjennom det siste året. Det er heller ikke noe som bare skjer i de største byene. Det skjer over hele landet. Det skjer i Tromsø. Det er mye oppmerksomhet

om det nå i min egen hjemkommune, Harstad by, hvor det har vært en økning av vold og trusler i skolen. Det er lærere som er fortvilte, skoleledelse som er fortvilet, og som forteller om en utvikling som har gått raskt, og som rett og slett gjør det vanskelig i norsk skole.

Dette er en utvikling som skjer i hurtigfart. Som jeg har sagt tidligere, står vi på mange måter i en perfekt storm. Det er kombinasjonen av at politiet bygges ned dag for dag, uke for uke, måned for måned – bare det siste året har vi mistet det som tilsvarer nesten et helt kull fra Politihøgskolen – og at man samtidig ser hvordan det sliter på politiet, og at mange vurderer å slutte i jobben. Vi ser denne utviklingen i norsk skole, som er dramatisk, og som skjer over hele landet.

Det er i det hele tatt mange sammensatte forhold som burde tilsi at man reagerte tydeligere, og i det minste sørget for at man hadde de tiltakene, de mulighetene, de verktøyene som skal til for å bekjempe ungdoms- og gjengkriminalitet. Det hadde vi mulighet til i denne saken, men man grep ikke muligheten i tilstrekkelig grad. Ja, Fremskrittspartiet er glad for at man går noen skritt i riktig retning, men man er overhodet ikke i nærheten av å levere i det omfang som er nødvendig for å møte utviklingen. Når man samtidig bygger ned politiet, er det gitt hva som skjer. Vi nærmer oss svenske tilstander. Vi er ikke der ennå, men vi nærmer oss. Det er også noe politiet selv forteller om.

Det er en dramatisk situasjon der ute. Jeg skulle forventet og tro at det var større vilje og evne i denne salen til å møte den utviklingen med tydeligere tiltak. Det registrerer jeg at man dessverre ikke har fått til.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [11:41:42]: Jeg blir nesten rørt når jeg hører Fremskrittspartiet sitere kommunisten Arnulf Øverland og hans fine dikt om hvordan Europa brenner, og at vi ikke skal tåle urett mot andre. Det er bra at Fremskrittspartiet trekker fram en så viktig dikter i norsk historie, men så starter de en raljering over hvor utrolig naive alle andre er, for det er kun Fremskrittspartiet som har skjønnet hvordan vi skal bekjempe kriminalitet i dette samfunnet. Jeg blir samtidig slått av den store naiviteten Fremskrittspartiet viser når de ikke forstår viktigheten av forebygging og av at kriminalitet i utgangspunktet ikke skjer. Det må selvfølgelig være det som er det overordnede målet i kriminalitetspolitikken: å sørge for at folk ikke opplever kriminalitet, at de kan leve et godt og trygt og fritt liv. Norge er et land som faktisk har fått til mye bra på forebygging. Vi har lav kriminalitet, og kriminaliteten i det store og brede har gått betydelig ned de siste sju årene, selv om vi er blitt stadig flere mennesker i dette samfunnet.

Natteravnene hadde et veldig bra slagord for en del år siden, som var:

«Vi var der da det ikke skjedde.»

Mediene skriver aldri om den kriminaliteten som ikke skjer. Den viktige jobben natteravnene, folk som er ute i lokalsamfunnet sitt, skolene, barnehagene, fritidsklubbene og idrettslagene gjør hver dag, bidrar til at Norge blir et tryggere samfunn. Jeg hadde håpet at også Fremskrittspartiet hadde heiet på det og løftet det fram.

Jeg synes det er viktig å si at når kriminalitet skjer, skal det få konsekvenser. Vi har pekt på en rekke ting, og jeg er glad for at man i Stortinget er enig om forbedringer på hvordan ungdomsstraff og ungdomsoppfølging skal være. Her viser Stortinget at man tar dette på alvor og er villig til å lage et bedre system.

En av de tingene som imidlertid ikke får flertall i dag, og som er et forslag SV er med på, er hvordan vi skal styrke arbeidet med inndragning – hvordan vi tar midlene til kriminelle miljøer. Vi vet at man bruker penger og det å kunne gi folk raske penger som en måte å prøve å rekruttere folk inn i disse miljøene på, men politiet inndrar jo like mye som man gjorde for 25 år siden. Hvis man mener at kriminaliteten er blitt et større og større problem, synes jeg spesielt Fremskrittspartiet kanskje skal gå litt i seg selv med tanke på hvordan de valgte å prioritere da de styrte justissektoren i ganske lang tid. Inndragning fra de kriminelle miljøene ble det ikke gjort noe mer av. Hvis man var opptatt av hvordan man kunne gå målrettet etter dem, er det betydelig mer man kunne gjort.

Jeg er glad for at vi nå peker på en ny retning i kriminalitetsbekjempelsen, at vi er tydelig på hvordan vi kan bedre dette arbeidet. Jeg håper det vil lede fram til et samfunn med minst mulig kriminalitet og mest mulig trygghet for folk.

Per-Willy Amundsen (FrP) [11:44:58]: Skal man bekjempe kriminalitet, trenger man både forebygging og reaksjonsevne og håndtering fra samfunnet. Man trenger begge deler. Det er det ingen tvil om. Problemet er bare at i den politiske debatten, i det politiske ordskiftet i denne salen og der ute, er det stort sett – bortsett fra et tidsvindu de siste ukene – nesten kun forebygging man snakker om. Man snakker om barnehager, om ungdomsklubber, om trangbodddhet, som om det var en faktor for å begå kriminalitet, som om våre forfedre drev med masse kriminalitet fordi de bodde trangt. Man trenger ikke gå mer enn 40–50 år tilbake i tid. Da levde folk ekstremt trangbodd. Det betyr ikke at de ble kriminelle av den grunn. Det er bortforklaringsfaktorer – vil jeg kalle det – istedenfor å gå inn i realitetene.

Ja, det handler om innvandring. La oss slutte å late som om det ikke gjør det. Det handler om innvandring. En ukontrollert, hodeløs innvandringspolitikk som er

drevet over flere tiår, det er det vi ser resultatet av nå. Det handler også om en dårlig justispolitikk som denne regjeringen har stått for, hvor man nedbemanner politiet istedenfor å bemanne det opp, og ikke sørger for å gi de virkemidlene som politiet og domstolene trenger, for å kunne håndtere de kriminelle.

Ja, det handler også om strengere straffer – det handler også om strengere straffer. Når en 15 år gammel jente blir voldtatt av en gutt under 18 år, en grov voldtekt som jeg tidligere har referert til fra denne talerstolen, og den straffen denne personen møter, er 60 dager soning med fotlenke – beklager, men da er det ikke straff lenger. Da har man sluttet å straffe de kriminelle som er under 18 år. Det er jo det som er problemet. Det er derfor Fremskrittspartiet primært vil avvike ungdomsstraffen, for det har ikke fungert, selv om det eksemplet jeg viser til, er ordinær straff. Det er faktisk ikke ungdomsstraff. Straffenivået er for lavt. Ofrene for den typen kriminalitet som jeg beskriver, må leve med det resten av livet og blir skadet, dypt skadet, av det de ble utsatt for, mens gjerningsmannen får 60 dager med fotlenke. Da er det liksom greit, og så er det tilbake ut igjen. Det er en helt uholdbar situasjon.

Står man på denne talerstolen og sier at det ikke handler om mer straff, har man ikke forstått det mest grunnleggende. Straff fungerer – åpenbart.

Tor André Johnsen (FrP) [11:48:17]: Det var veldig hyggelig å høre at mitt innlegg bidro til at representanten fra SV ble rørt. Det er også fascinerende med historiekunnskapen til min kollega fra SV, om kommunisten som jeg siterte i stad, som han korrekt var. Det kan godt hende at jeg viste bevisst til en kommunist for å vekke instinktene og oppmerksomheten til SV og de andre på venstresiden, for vi er faktisk helt enige om at forebygging er viktig. Ettervern er også viktig, og der kan jeg godt skryte litt av SV, som har bidratt til å løfte det i årets statsbudsjett – det er så absolutt viktig. Problemet er at SV og de andre partiene på venstresiden fullstendig glemmer å ha i fokus at når du gjør noe negativt, må det få en negativ konsekvens. Vi kan ikke koseprate med de kyniske, brutale, livsfarlige, voldelige kriminelle som allerede er ganske hardbarka i en alder av 16–17 år, eller 17,99 år – nesten 18. Da nytter det ikke å sitte på et kontor med en sosionom og koseprate. Det er det SV dessverre ikke har forstått.

Et interessant eksempel som brukes på drapsiden: Det har gått fra 30–50 drap, som SV sa i sitt første innlegg, til bare 29 – men ett drap er fortsatt ett for mye, som SV sa. Det er helt korrekt. Hvis en sammenligner med samferdselssiden, hvor vi har knallharde straffereaksjoner, et av verdens strengeste strafferegimer for små overtredelser i trafikken, er det slik at kjører du for fort én eller

to ganger, til og med som unggutt, blir du fratatt retten til å kjøre bil, du blir rett og slett fjernet fra gata. Det er noe tilsvarende Fremskrittspartiet har foreslått, med områdesoner og soneforbud og at du ikke får lov til å gå ut og møte andre unge kriminelle og begå kriminelle handlinger. Det er sammenlignbart med samferdsel. Det er helt ulogisk at SV støtter en politikk som er knallhard på straff når det gjelder samferdsel og å «ta fiffen i Ferrari», for å bruke SVs retorikk, mens når det gjelder de kyniske, brutale, voldelige, kriminelle, som bevisst går ut for å skade andre, skal SV koseprate. Det er fullstendig ulogisk.

Hvis vi skulle fortsette å sammenligne med samferdsel: Det var ca. 500 dødsulykker i trafikken årlig de årene som SV viste til, og på 1970-tallet, og nå er vi nede på 100. Hvis en sammenligner og overfører det til drap, skulle vi maks hatt ti drap årlig i Norge i dag.

På den studieturen vi hadde til København, hadde komiteen gleden av å få presentert bandepakkene som er innført der, og vedtatt med støtte fra danske SF, som er det danske søsterpartiet til SV her i Norge. Det er interessant hva danske SF har forstått, som norske SV tydeligvis ikke har forstått.

Ivar B. Prestbakmo (Sp) [11:51:32]: Jeg tror kanskje man skal være litt forsiktig med å sammenlikne samferdsel og fartsoverskridelser med vold og drap. Jeg tror ikke nødvendigvis det finnes så mye annet enn alternativ forskning som tilsier at det er en sammenlikning som faglig sett holder, men det var ikke poenget.

Poenget er at dagen i dag er ganske viktig med tanke på det Stortinget er i ferd med å vedta, nemlig et hurtigspor i domstolene for kriminalitet som er begått av unge. Det er en tydeliggjøring av at det faktisk har konsekvenser, og at vi er enige om at ungdomsstraffen skal endres slik at man kan kombinere meldeplikt og oppholdspåbud med ubetinget fengsel, og at det ikke skal være frivillig, slik det har vært.

Jeg vil si noen ord om måten vi debatterer denne typen problematikk på. Alle sier at det handler om både forebygging og straff, men det er åpenbart at noen har et behov for å vektlegge det ene mer enn det andre. Vi kan straffe så mye vi bare vil, men hvis vi ikke klarer å gjøre noe med de underliggende årsakene i samfunnet, som ikke nødvendigvis handler om trangboddhet som isolert fenomen, men om sosiale utfordringer i samfunnet – mennesker som ikke finner seg til rette, utrygghet og slikt – og hvis man ikke tar de utfordringene på alvor og tror at straff er det eneste svaret, uavhengig av om det er i miljøer hvor det er betydelige innslag av innvandring over tid, eller hva det måtte være, kommer vi til å bomme. Dette handler om mer enn det.

Det er viktig å si: Ja, vi kan sammenlikne oss med Sverige og si at noen mener at det er fare for at vi kan komme i en situasjon med svenske tilstander, men det er åpenbart at vi ikke er kommet dit. Det er også noen andre forskjeller som det er viktig å ha med seg når det gjelder det temaet, og det er at innvandringen til Norge ikke har vært fri og uten kontroll. Det er definitivt ikke riktig. Det er faktisk saklig sett feil. Vi har hatt en streng innvandringspolitikk i Norge. Vi har faktisk strammet den inn over noen år gjennom brede kompromisser her på huset. I tillegg har bosettingen av innvandrere i Norge – i mye større grad enn i Sverige – skjedd over hele landet. Det betyr at vi har hatt noen fordeler av det, også når det gjelder å unngå dette. Samtidig er det åpenbart at vi skal gjøre alt vi kan her i Norge for ikke å komme i det som kalles svenske tilstander.

Ingvild Wetrhus Thorsvik (V) [11:54:35]: Innimellom kan det virke som at Fremskrittspartiet er resistent mot kunnskap og forskning, for det er ingenting som tilsier at Fremskrittspartiet har rett i påstanden om at strengere straffer har en preventiv effekt på barn og unge. For eksempel forsøkte altså nabolandet vårt Danmark å senke den kriminelle lavalderen for så noen år etterpå å endre den tilbake, nettopp fordi det ikke hadde den effekten som de ønsket. La oss nå ikke gjøre samme feil når vi vet at ett av våre naboland allerede har testet det ut.

Det er ikke noe vi har funnet på, det med at disse sosioøkonomiske utfordringene ligger til grunn for barn som begår kriminalitet. Erfaring, kunnskap og forskning viser at barn som er i risikozonen for å begå kriminalitet, sliter på ett eller flere av livets områder. Det er ikke sånn at glade og trygge barn en dag bestemmer seg for at nei, nå har jeg lyst til å gå og utøve vold eller være med på kriminalitet. Det er ikke det som skjer. Det er andre ting som ligger til grunn for det.

Til dette med trangboddhet: Det handler om at på det tidspunktet som representanten Amundsen viste til, bodde jo alle slik. Det dette handler om, er forskjeller. Det handler om manglende tilhørighet i storsamfunnet, at du ikke blir fanget opp, at det oppleves som at ingen bryr seg om deg, og at de eneste som bryr seg om deg, er disse grusomme gjengene som står og gir deg en tilhørighet som du kanskje ikke har opplevd å ha noe annet sted.

Fremskrittspartiets forslag kan være med på å gjøre vondt verre og drive enda flere ungdommer inn i kriminalitet, og det vil ikke Venstre være med på. Barn i fengsel løser ingenting. Et barn på vei ut av fengsel er bare enda mer sint og frustrert enn barnet var på vei inn i fengsel. Det som funker, er forebygging og tett oppføl-

ging, og det gir beviselig bedre langsiktig effekt enn det å fengsle barn.

Vi må nettopp hindre at disse barna kommer inn i dette i det hele tatt, også for å strupe rekrutteringen til de organiserte kriminelle gjengene. Alt i alt er forslagene fra Fremskrittspartiet ikke særlig kunnskapsbaserte. De vil gjøre vondt verre, og de vil kun være med og bygge opp under de organiserte kriminelle.

Maria Aasen-Svensrud (A) [11:56:52]: Nå har jeg ved flere anledninger hørt Per-Willy Amundsen trekke fram denne voldtektssaken, og den skal visstnok skal ha vært sanksjonert med fotlenke. Jeg syntes dette var litt merkelig, så jeg sjekket faktum i saken – og det er selvsagt helt feil. Både sanksjonene og dommen i denne saken er noe helt annet enn det representanten fra Fremskrittspartiet støtt og stadig ønsker å framheve, også her fra talerstolen. Jeg vil si at det grenser mot skremselspropaganda, det med uriktig å trekke fram feil knyttet til dommer som har vært, innenfor dette kriminalitetsbildet.

Hvis det var sånn at strengere straffer var løsningen på all kriminalitet i samfunnet, skulle vi jo tro at det var totalt fritt for kriminalitet i USAs stater, med tanke på både dobbelt livstid og drakoniske lovverk som går direkte inn i enkeltsegmenter av befolkningen. Dette er jo heller ikke tilfellet, så det faller i grunnen på steingrunn.

Jeg synes SV redegjorde godt for forebyggingsaspektet, og jeg lar det stå med det. Jeg er godt fornøyd med å ha en justisminister og en regjering som klarer å se helheten i kriminalitetsbildet, og med hvordan vi jobber for å imøtegå alvorlig kriminalitet og ungdomskriminalitet.

Jeg er glad for at flertallet i komiteen har samlet seg om gode forslag som vil være med og styrke dette arbeidet framover.

Mahmoud Farahmand (H) [11:58:48]: Jeg vet at det er noen som skal på en juleavslutning, så jeg skal prøve å fatte meg i korthet her.

Som medlem av den gruppen som mest sannsynlig er mest overrepresentert eller har høyest representasjon blant kriminelle – både mann og innvandrere – har jeg lyst å ta ordet her for å påpeke et par ting.

I denne saken virker det som det er bred enighet rundt det å forebygge, men også rundt det å konsekvensreduere, som det heter, og det synes jeg er ganske bra. Forebygging foregår på mange plan. Man kan starte tidlig med Fellesverket, slik vi har sett i Sandefjord og andre steder. Så kan man se på politiet som en gruppe som kan føre dialog, og så kan man se på konsekvensreduksjon i form av fengselsstraffer og bruk av domstol osv.

Jeg har tidligere i denne sal vært involvert i debatter der enkelte representanter har brukt mye tid på å mis-

tenkeliggjøre politiets tilnærming og arbeid. Heldigvis valgte justisministeren å stå imot da, og det synes jeg var veldig bra. Jeg ser nå at denne tilnærmingen har tatt slutt, og man virker å ha større tillit til politiets forebyggende funksjon, også overfor innvandrergreper og innvandrerdømming, som jeg selv har tilhørt.

Som en som har hatt mange møter med politiet, både som ung og som voksen, kan jeg si at politiets arbeid har en stor effekt i forebyggende øyemed. Det møtet politiet har med ungdommer med innvandrerbakgrunn, har mye å si, og som oftest er norsk politi veldig ryddige i måten de tilnærmer seg. Og dette tar jeg fra personlig erfaring, for som ung tilhørte jeg et noe – hva skal jeg si – utsatt miljø. Som voksen deler jeg hus med en politibetjent, så jeg unngår ikke å møte politiet i hverdagen heller, for å si det sånn.

Så tok SV opp det som kalles for sivilrettslig inndragning, altså det å gå etter pengene, som jeg liker å kalle det. Jeg tror nok det er fornuftig å gå etter midlene, men det handler om måten man velger å gjøre på. Det å smuldre opp fagmiljøene til små fagmiljøer ute i distriktene og ute i enkelte politidistrikter har liten effekt. Den irske modellen, derimot, der man har satt sammen sterke fagmiljøer sentralt, slik som arbeidskrimsentrene, som Høyre satte opp i sin regjeringstid, sammenlignbare størrelser, for å beslaglegge midler ervervet på kriminelt vis, kan være et viktig verktøy.

Uansett: Jeg synes mye av det som vi fremmer, er bra og kommer til å ha god virkning både på forebygging og på konsekvensreduksjon. Jeg ser fram til å se resultatene av det som her framlegges, og oppfølgingen til regjeringen.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten [12:01:16]: Representanten Tor André Johnsen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Tor André Johnsen (FrP) [12:01:29]: Det blir påstått her at vi har ført en streng flyktning- og asylpolitikk i Norge. Det er absolutt basert på hvilke øyne man ser med, og det oppleves litt som debatten om jorden er rund eller flat, rett og slett. Hvis en sammenligner med Sverige, har vi kanskje ført en streng politikk, men Baltikum, f.eks., har ført en veldig streng politikk. Jeg vil si at de nesten ikke har tatt inn eller bosatt noen i forhold til hva vi har gjort i Vest-Europa. Der har en ikke slike tilstander med voldelige, kyniske, brutale ungdomsgjenger som løper rundt og banker opp og knivstikker annen ungdom. Det er et ganske interessant eksempel, og det er faktisk et godt eksempel. Selv om det ikke er forskningsbasert, som mange prøver å ta oss i Fremskrittspartiet på

– de påstår at vi tydeligvis ikke har kompetanse om hva vi snakker om fordi forskerne ikke har noen analyser eller noen rapporter som viser at vi har rett – kan vi faktisk se hvordan det fungerer i andre land, og det er kanskje de beste eksemplene. «Seeing is believing».

Per-Willy Amundsen (FrP) [12:02:49]: Jeg tror representanten Aasen-Svensrud bør ta en ny sjekk på det hun hevder, for det er faktisk ikke riktig. Ja, gjerningsmannen vi snakker om i denne konkrete saken, fikk 60 dager ubetinget fengsel, men det ble omgjort til soning med fotlenke av kriminalomsorgen etter søknad. Det er etter mitt syn hårreisende at det i det hele tatt er mulig. Dette er en følgefeil av pandemien. Når en først gjør noe så alvorlig og kun får 60 dager fengsel, og det så blir omgjort til soning med fotlenke, mener jeg den vurderingen som er gjort i kriminalomsorgen, er respektløs overfor domstolene. Det er realiteten. Det er kriminalomsorgen som har fattet beslutningen.

Så kommer det noen påstander. Representanten Thorsvik hevder at Fremskrittspartiet ikke baserer seg på forskning fordi vi ikke er tilhengere av den samme forebyggingsmetodikken som Venstre, og for så vidt veldig mange andre i denne sal, er. Vel, definisjonen på galenskap er å gjøre det samme om og om igjen og forvente et annet resultat. Det finnes ikke noe land i verden som bruker mer penger på forebygging. Det finnes ikke noe annet land i verden som bruker mer penger på integreringspolitikk og integreringstiltak enn det vi gjør per innbygger, og vi har de samme problemene. De blir faktisk verre, men man fastslår altså at det er enda mer av det som åpenbart ikke fungerer, som skal til for å løse problemene i framtiden. Hvis det er å basere noe på kunnskap, på forskning, stiller jeg store spørsmål ved kvaliteten på den forskningen.

Så hevdes det fra representanten Prestbakmo at vi har ført en streng innvandringspolitikk i Norge. Sammenlignet med hva? Hvis vi skal legge til grunn historiske tall – da særlig før 2015, for det er riktig at vi fikk på plass noen innstramninger da vi sto i migrasjonskrisen under forrige regjering, men historisk sett også under denne regjeringen – har altså den ikke-vestlige innvandringen til kongeriket per innbygger vært langt høyere i Norge enn i de fleste andre europeiske land. Ja, vi blir slått av Sverige, men hvem blir vel ikke slått av Sverige? Og er det noe mål å sammenligne seg med?

Norge har vært i toppen. Vi har vært blant de 10 pst. i Europa som har tatt imot flest ikke-vestlige innvandre-re per innbygger. Det er bare et faktum, det må man bare forholde seg til, og det er gjennom mange tiår. Så kan man da slå fast at kanskje det aller beste – det aller, aller beste – forebyggings tiltaket vi kunne ha gjort, var å stoppe all ikke-vestlig innvandring til kongeriket.

Presidenten [12:05:50]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8.

Sak nr. 9 [12:05:56]

Interpellasjon fra representanten Sofie Marhaug til olje- og energiministeren:

«Søknaden om å bygge nye fysiske utenlandskabler til Danmark kommer etter alt å dømme på denne regjeringens bord. Statsråden har uttalt at behandlingen vil innebære en vurdering av om det er samfunnsmessig rasjonelt å gi konsesjon».

Er statsråden enig i at prissmitten i Sør-Norge vil reduseres noe dersom Skagerrak 1 og 2 ikke bygges på nytt, og kan han utdype hva han legger i begrepet «samfunnsmessig rasjonelt» – hvordan vektet prisen på norsk vannkraft i en slik vurdering?»

Sofie Marhaug (R) [12:06:47]: Skagerrak 1 og 2 kommer som sagt på denne regjeringens bord, etter som kablene til Danmark bare har et par års levetid igjen. I svar til meg tidligere har statsråden nektet å kalle dette for nye kabler, selv om det fysisk er nye kabler som må legges. Dermed kan regjeringen hypotetisk sett si ja uten at det går på akkord med det faste talepunktet om at denne regjeringen sier nei til nye utenlandskabler.

I praksis vil det likevel kunne fungere som nye kabler. Det er usannsynlig at nye kabler vil bygges med den samme kapasiteten som på 1970-tallet. Dermed vil eksportkapasiteten og prissmitten bli større. Derfor er naturlig nok regjeringen delt på midten. Senterpartiet forstår at dette i praksis vil fungere som en eller flere nye utenlandskabler. Også internt i Arbeiderpartiet er det uenighet – lederen av energi- og miljøkomiteen, fra Arbeiderpartiet, har uttalt seg kritisk til nye utenlandskabler, eller med Aaslands vokabular, til å «fornye utenlandskablene». Det samme har Kari Nessa Nordtun og Hadia Tajik gjort.

Også i LO er mange kritisk til nye kabler til Danmark, f.eks. forbundet Industri Energi. Derfor er det uforståelig at statsråd Aasland har gått så hardt ut mot statsråd Slagsvold Vedums kabel-nei. Regjeringen har nemlig sjansen til å redusere eksportkapasiteten og prissmitten i stedet for å forsterke den, hvis regjeringen sier nei til nye kabler. Det vil kunne ha en liten, men positiv virkning på strømprisene i Sør-Norge på kort sikt å si nei. For meg er det fullstendig uforståelig at regjeringen ikke griper denne sjansen med begge hender.

Et sentralt premiss for denne debatten er spørsmålet om hva som regnes som samfunnsøkonomisk lønnsomt, rasjonelt eller nyttig. Når Aasland sier at dette skal ligge til grunn, blir jeg automatisk skeptisk, for begreper

om samfunnsøkonomisk lønnsomhet har i tidligere utredninger vært en unnskyldning for høyere strømpriser og favorisering av kraftbransjen. Til grunn for NorthConnect, den forrige utenlandskabelen som ble søkt om, og avslått, lå en antakelse om at prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt, først og fremst fordi det vil gi høyere inntekter til kraftprodusentene i form av høyere strømpriser, ikke på grunn av flaskehalsinntektene alene. Det er inntektene til kraftprodusentene som veier tyngst i en slik vurdering av hva som er samfunnsøkonomisk lønnsomt, hvis man leser søknaden til NorthConnect. Forbrukere, husholdninger og næringsliv blir taperne. Høye strømpriser er bokstavelig talt prisen de betaler.

Konsesjonssøknaden om nye kabler til Storbritannia og Tyskland, som fikk ja, la også økte strømpriser til grunn. Prisene i Norge ville bli mer lik prisene på i andre enden av kablene. Regnestykkene for samfunnsøkonomisk lønnsomhet skilte ikke i den søknaden mellom kraftprodusent og strømkundene, og hvem av dem som vil få gevinsten. Det er nok ikke norske strømkunder særlig glad for i dag.

Å vekke kraftprodusentene så fordelaktig og resten av samfunnet så ufordelaktig er et helt grunnleggende problem i kraftpolitikken. Slik kan avgjørelser tas – ikke på Stortinget engang, men av regjeringen – på tvers av målsettinger om lave, stabile strømpriser og på tvers av press fra folk og næringsliv.

Det er dessuten et demokratisk problem at slike viktige avgjørelser langt på vei blir avgjort i det stille i regjeringen uten særlig politisk debatt. Dette gjelder særlig kablene til Tyskland og Storbritannia. Slike avgjørelser om å øke eksportkapasiteten ytterligere i et område med stor utvekslingskapasitet, altså Sør-Norge, handler ikke om forsyningsikkerhet, det handler om å få like høye strømpriser i Norge som på kontinentet, og det har en stor negativ betydning for samfunnsutviklingen. Tilgangen på og prisen på strøm er helt avgjørende for folk og industri. Vi har elektrifisert og industrialisert Norge med den rimelige vannkraften vår.

Jeg vil gjerne ha svar på om nye kabler vil ha bedre kapasitet enn de fra 1970-tallet. Og vil regjeringen vekke kraftprodusentenes økonomiske interesser ned, og forbrukernes interesser opp?

Statsråd Terje Aasland [12:12:07]: Det nordiske energisamarbeidet har en lang historie og har gjennom årene gagnet hele den nordiske regionen. Dette har blant flere andre forhold gitt bedre forsyningsikkerhet i år med lav fyllingsgrad i vannkraftmagasinene våre. Samtidig vet vi at tilknytningen til våre europeiske naboland har medført at vi blir påvirket av forholdene i energisystemene der. Dette er blitt enda mer synlig i lys

av den energikrisen Europa har opplevd etter Russlands angrep på Ukraina.

De to første forbindelsene til Danmark ble satt i drift i 1976 og 1977, og disse nærmer seg nå teknisk levetid. Kapasiteten på de fire kablene til Danmark er på totalt 1 700 MW. Av dette utgjør Skagerrak 1 og 2, de som altså eventuelt skal fornyes, i overkant av 500 MW. Statnett opplyser at foretaket mest sannsynlig vil ta stilling til eventuell reinvestering i disse forbindelsene innen 2025, og forutsetter at det vil være behov for myndighetsbehandling.

Olje- og energidepartementet vil på ordinær måte ta stilling til saken når og hvis den kommer til behandling. En slik behandling vil bl.a. innebære en vurdering av hvorvidt det er samfunnsmessig rasjonelt å gi konsesjon, i tråd med energilovens formålsbestemmelse. Med det mener jeg altså at departementet må vurdere både kostnads- og nytteelementer som kan verdsettes i kroner, og elementer som i dag ikke kan verdsettes på en effektiv og allment akseptert måte. Prisivirkning i Norge og virkningen på norsk kraftproduksjon og norske forbrukere inngår i en slik vurdering.

Sofie Marhaug (R) [12:14:01]: Det var et kort svar, som jeg gjerne ønsker å få utdypet ytterligere, for jeg opplever ikke at statsråden svarer på hva som legges i «samfunnsmessig rasjonelt». Jeg prøvde i mitt lengre innlegg i stad å beskrive hva som har ligget til grunn for de tre siste søknadene om nye utenlandskabler, altså kabelen til Skottland, NorthConnect – som fikk nei, riktignok – og også søknadene om nye kabler til Tyskland og England, North Sea Link og NordLink.

Det som er felles for disse søknadene og hvordan Statnett og andre beregner samfunnsøkonomisk lønnsomhet, som jeg vil anta er det statsråden sikter til når han snakker om hva som er samfunnsmessig rasjonelt, er at det er en beregning av oppsidene for kraftprodusentene, der oppsidene for kraftprodusentene – altså at de kan selge strømmen dyrere enn de har gjort før, noe som har ligget inne i tidligere søknader om nye utenlandskabler, både den til Skottland og de til Tyskland og England – har blitt vurdert som så fordelaktige at det også er fordelaktig for Norge som samfunn å bygge de kablene. Det er en vekting som veker kraftprodusentene og kraftbransjen opp, og strømkundene ned.

Noe av begrunnelsen for en sånn vekting er nok at mye av kraftproduksjonen i Norge er offentlig eid, men vi vet jo alle – gjennom de to årene vi har hatt med skyhøye strømpriser – at det ikke er sånn at det automatisk kommer oss til gode. Vi får noe tilbake i form av strømtøtte, ja, men det er ikke riktig at interessene til vannkraftprodusentene automatisk er de samme som interessene til Alcoa på Lista, som kanskje må legge ned nå,

eller til Rec Solar, som også må legge ned fordi strømpri-sene er så høye, eller til ettbarnsmoren i Skien som sliter med å betale strømregningene.

Spørsmålet jeg opplever at jeg ikke får svar på, er om man kommer til å vekte dette annerledes enn man har gjort ved tidligere søknader, eller om det fortsatt er sånn at kraftprodusentenes interesser automatisk regnes som fordelaktige for hele samfunnet. Jeg lurer også på om statsråden deler min bekymring for at denne søknaden vil være en søknad om økt kapasitet, altså ikke samme kapasitet som i 1976 og 1977.

Statsråd Terje Aasland [12:17:17]: Aller først: Jeg svarte på hva jeg legger i samfunnsmessig rasjonell utnyttelse i mitt første svar. Og så kan ikke jeg basere meg på antakelser eller noen lekeforutsetninger der framme. Vi må forholde oss til den virkeligheten, hvis det blir søkt om en fornyet konsesjon av disse kablene, når den tid kommer.

For det første vet vi at Danmark går mot et stort kraftoverskudd i årene som kommer. Hvordan danskerne velger å håndtere dette kraftoverskuddet, blir også ganske vesentlig i vurderingen av hvordan vi skal håndtere kontakten mot Danmark. Jeg vil legge til grunn at utgangspunktet for fornyelse må være at det er gjensidig nytte av disse kablene, og da tenker jeg på samfunnsmessig nytte, at det bedrer kraftforsyningen og kraftsikkerheten vår, og at vi også i perioder kan importere billig strøm fra f.eks. en overskuddsproduksjon av vindkraft i Danmark. Det vil være en stor nytteverdi for det norske samfunnet hvis vi ender opp der.

Jeg er opptatt av at vi skal ha symmetri i kraftutvekslingen, og at en skal kunne utnytte investeringene på en god måte. Jeg har ikke snakket om kraftprodusentenes inntjening med en eneste setning. Det er noe interpellanten legger til grunn, som en forutsetning for de andre kabelvurderingene som har vært gjort. Jeg har vært veldig tydelig og helt konkret i alle de vurderingene vi har gjort i tilknytning til utenlandsforbindelser og hvordan kraftutvekslingen skal foregå, at det er den samfunnsmessige nytten, og at det er til gagn for det norske kraftsystemet, som må være grunnlaget for hvordan en utvikler dette systemet videre. Derfor har vi sagt veldig tydelig nei til NorthConnect. Derfor har vi også i regjeringsplattformen sagt veldig tydelig nei til nye utenlandsforbindelser, fordi vi ikke ønsker å eksponere f.eks. norsk vannkraft for ytterligere eksportkapasitet gjennom nye utenlandsforbindelser.

Så kan man filosofere over om dette er nye eller gamle, eller om det blir en erstatning av det som er. Det er ingen tvil om at det er en erstatning av det som er, og en må vurdere det på det tidspunktet en eventuelt får en ny søknad på det. Men det vil være veldig avhengig av

hvordan vurderingsgrunnlaget da gjøres, både i forhold til prissmitte, hvordan danskene har posisjonert bruken av sin fornybare energiproduksjon, om dette skal forankres bare i grønt hydrogen, f.eks., og også i forhold til å redusere mulighetene for import av overskuddskraft fra dansk side inn til norsk side når vi trenger det. Det vil være avgjørende vurderinger på det tidspunktet.

Jeg tror imidlertid det er uklokt å forhåndskonkludere i en sak der vi ikke har opplysningene ennå. Det har i hvert fall ikke jeg til hensikt å gjøre. Jeg skal basere de vurderingene og de vedtakene vi gjør, på det fakta-grunnlaget vi har når den tiden kommer. Det synes jeg er en viktig forutsetning både i forhold til våre naboer og i forhold til hvordan vi ønsker å bygge et sterkt kraftsystem i Norge, som gagnar både norsk industri, norske husholdninger og kraftsystemet totalt sett.

Ola Elvestuen (V) [12:20:37]: Denne saken bør ikke være vanskelig i det hele tatt. Disse to utvekslingskablene mellom Norge og Danmark har altså vært der siden 1976 og 1977, og de har tjent oss vel i alle disse årene. De har vært med på å sikre forsyningssikkerhet i Danmark, de har vært med på å sikre forsyningssikkerhet i Norge, og de vil gjøre det også i årene framover. Uten disse utvekslingskablene vil vi måtte ha en større utbyggingskapasitet også her. Vi vil måtte bygge ned mer natur, og Danmark vil måtte gjøre det samme.

Om disse nå skal fornyes, bør være en vurdering som Statnett og danske Energinet gjør. Hvis Statnett, som for kort tid siden uttalte at de anser disse som svært viktige, går inn for det, bør regjeringen også gå inn for en fornyelse, om det da gjelder en eller to kabler.

Jeg synes dette er fascinerende. Nå pågår det en forhandling i Dubai om oppfølgingen av Parisavtalen der det diskuteres om vi skal fase ut eller fase ned fossile energikilder. Dette står fortsatt og balanserer, og det er også initiativ på siden av hovedforhandlingene hvor mer enn 60 land har gått inn for at man nå skal øke produksjonen av fornybar energi og tredoble den fram mot 2030. Alle forhandlingene handler egentlig om at vi må ha mer samarbeid. Vi må ha mer samarbeid for å få ned utslippene raskere og ha en forsyningssikkerhet. I Europa handler det også om å møte den aggresjonen som Russland viser i Ukraina, som jo har drevet opp prisene i Europa, som gjør at vi må gå enda raskere fram for å slutte å bruke russisk gass. Midt oppe i dette er det en diskusjon i Norge, den kommer fra reaksjonære partier, enten det er fra finansministeren og Senterpartiet i regjering eller, som nå, fra Rødt, der hele hovedbudskapet er at vi skal ha mindre samarbeid – at vi skal ha mindre samarbeid omkring fornybar energi, og at det vi skal fortsette med, er den eksporten vi har av olje og gass.

Jeg håper at statsråden følger opp det han sier, lytter til de faglige rådene fra Statnett og også til de faglige rådene fra danske Energinet. Vi trenger å bygge mer fornybar energi i Norge, man trenger å bygge mer fornybar energi i Danmark og mer fornybar energi også ellers i Europa. Det vil selvfølgelig både påvirke den energisikkerheten vi har, og påvirke prisene framover gjennom at fornybar energi vil være rimelig også der, og vi får i større grad et overskudd av fornybar energi. Dette samarbeidet har vært en stor fordel i Skandinavia gjennom mange år, og det vil være en stor fordel i Skandinavia og i Europa framover. Det vi bør gjøre, er å fortsette dette samarbeidet og ha disse utenlandskablene.

For øvrig kan jeg legge til at vi også vil fortsette samarbeidet når det gjelder å få på plass den regelutviklingen som vi ser i Europa, Ren energi-pakken, fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet. Flere av disse henger vi etter med. Dem bør vi også vedta, og vi bør vedta dem så raskt som mulig.

Sofie Marhaug (R) [12:24:44]: Til representanten Elvestuen: Det er ikke sånn at dette nødvendigvis handler om hvor mye vi eksporterer. Det handler om kapasiteten, og når vi har stor overkapasitet på de kablene, øker prissmitten. Det dette dreier seg om, er hvor stor prissmitte vi skal ha, ikke nødvendigvis om hvor mye vi i sum eksporterer, det vil variere fra år til år. Det handler om prissmitten. Der er jeg bekymret for de negative konsekvensene det vil få for klimakutt i norsk industri, kortreist kraft, som jeg mener er veldig bra i omstillingen vi skal gjennom. Da kan vi ikke begynne med å legge ned fastlandsindustrien – som tross alt er ganske klimavennlig, mye mer klimavennlig enn olje- og gassproduksjon – en industri som jeg mener at vi skal leve av når oljen tar slutt eller til og med, hvis en får det som vi vil, fases ut.

Så til statsråden, som snakker om «lekeforutsetninger». Jeg har ikke snakket om lekeforutsetninger i det hele tatt. Jeg har jo referert hva som er gjeldende praksis hos både Statnett og NVE, hva som legges til grunn for samfunnsøkonomisk lønnsomhet i dag. Det er ikke lekeforutsetninger, det er empiri.

Det som har vært praksis fram til nå, er at man har vektet kraftprodusentenes gevinst veldig sterkt. Det er veldig negativt for vanlige strømkunder, industri og næringsliv. Jeg ønsker meg en annen praksis. Jeg synes det er urovekkende at statsråden avfeier den problemstillingen fullstendig. Vi har egentlig et demokratisk underskudd i norsk kraftdebatt gjennom snart flere tiår, nettopp fordi man ikke har vært villig til å diskutere hva som er konsekvensen av å gi etter – til egentlig en ganske smal gruppe i næringslivet, fornybarbransjen, kraftbransjen – i motsetning til å tenke på interessene til den

kraftforedlende industrien og hva som er interessen til næringslivet i NO2.

Og så er det kraftoverskudd, det er ikke dårlig forsyningssikkerhet i NO2, Sør-Norge, der man nå ser for seg at man eventuelt skal bygge nye kabler, kanskje med større kapasitet. Jeg får ikke svar fra statsråden om det vil være økt kapasitet eller ikke – det bare noterer jeg meg – men det er jo vesentlig for den diskusjonen når man snakker om nye kabler eller fornying av gamle kabler. Jeg synes det er uryddig at ikke statsråden sier hva han mener om det. Dette vil ikke bedre forsyningssikkerheten i Sør-Norge. Det vil derimot øke prissmitten i Sør-Norge hvis det blir økt kapasitet på de nye kablene som kanskje skal legges. Det vil jeg advare sterkt mot, og jeg ønsker at statsråden svarer skikkelig på spørsmålene mine.

Statsråd Terje Aasland [12:28:04]: Det var jo flott at det kom inn flere representanter i interpellasjonen, for jeg er enig med representanten Elvestuen i at skal vi klare de store oppgavene framfor oss, trenger vi et sterkere energisamarbeid. Vi trenger spesielt å utvikle det nordiske energisamarbeidet, som egentlig har vært med på å bidra til en forsterket forsyningssikkerhet for samtlige av de nordiske landene, og hvor en også har klart å utnytte hverandres investeringer på en god måte. Det er også viktig i fortsettelsen.

Så blir det slengt opp en del påstander, f.eks. at det er et demokratisk underskudd i kraftdebatten, og at det har vært det de siste tiårene. Jeg vil påstå at Stortinget har full kontroll på kraftdebatten. Det er bare å fatte vedtak i Stortinget som må følges opp i regjering eller følges opp av kraftselskapene gjennom energiloven eller hva det måtte være. Det er full demokratisk kontroll på kraftbransjen.

Når en også sier at en gir etter for en snever gruppe av næringslivsinteresser med hensyn til å vekte kraftprodusentene – hvordan disse skal vektes i kommende samfunnsøkonomiske analyser – mener jeg det også er et snevert utgangspunkt å tenke ut fra, for hvem er det som eier disse kraftselskapene? Jo, det er vi i fellesskap, gjennom et sterkt offentlig eierskap som den rød-grønne regjeringen i 2007/2008 sikret gjennom den konstruksjonen som da ble etablert i det offentlige eierskapet. De verdiene som skapes der, kommer jo fellesskapet til gode gjennom bedre skoler, bedre velferd, bedre eldreomsorg og så videre. Det er en ganske verdifull måte å tenke organiseringen av kraftbransjen på. Dette er ikke en privat hvilken som helst institusjon, det er samfunns-eide bedrifter som i utgangspunktet står for det.

Når det er sagt, er jeg opptatt av at vi ikke skal svekke det norske kraftsystemet. Skal vi videreutvikle, f.eks. om det er nettløsninger i forbindelse med havvindutvikling,

eller om det er videre kraftutveksling, må vi ta utgangspunkt i det kraftsystemet vi har, og sørge for at det bidrar til positiv utvikling av det systemet.

Når det gjelder prissmitte, er det for tidlig å konkludere både med hensyn til hva som gjelder i Danmark og hvilken kapasitet vi har behov for for å opprettholde vår egen forsyningssikkerhet – og også med hvordan prisbildet i Danmark er om en, to, tre, fire, fem, seks, sju, åtte år fram i tid. Danmark går mot et kraftoverskudd som vil være fokusert på uregulerbar kraft, veldig mye vind, og hvis vi kan importere billig vindkraft i lange perioder, og så støtte danskene med kraftutveksling, f.eks. med effektkapasiteten fra vannkraften i timer og tider hvor det ikke blåser, kan det være en god utnyttelse av de investeringene som er foretatt totalt sett, og gagne norske strømkunder.

Det er for tidlig å trekke de konklusjonene nå, og derfor velger jeg å ikke gjøre det, fordi jeg avventer de faglige anbefalingene som måtte komme, fram til vi får dette på bordet.

Presidenten [12:31:16]: Debatten i sak nr. 9 er dermed avsluttet.

Dermed er dagens kart ferdig debattert, og i henhold til annonsert dagsorden ringes det inn til votering kl. 15.

Stortinget tok pause i forhandlingene kl. 12.32.

Stortinget gjenopptok forhandlingene kl. 15.

President: Svein Harberg

Votering

Presidenten [15:02:22]: Stortingsrepresentanten Sylvi Listhaug har bedt om ordet.

Sylvi Listhaug (FrP) [15:02:47]: I Innst. 111 L for 2023–2024 fra helse- og omsorgskomiteen om endringer i smittevernloven og helseberedskapsloven foreligger det forslag om å innføre nye pandemifullmakter som vil gi en framtidig regjering mulighet til å tvinge folk til å være i isolasjon og karantene uten at saken blir behandlet i Stortinget.

Fremskrittspartiet mener, i likhet med jussprofessor Hans Peter Graver, at forslaget bryter med fundamentale prinsipper om demokratisk kontroll fordi det gir en regjering en blankofullmakt. Vi mener alle stortingsrepresentanter bør delta i en votering som i praksis handler om å sette Stortinget til side i en krisesituasjon. Derfor foreslår Fremskrittspartiet at voteringen i saken blir utsatt, slik at det, etter forretningsordenen § 60 førs-

te ledd punkt c, på et senere tidspunkt kan avholdes votering med full sal og navneopprop.

Presidenten: Representanten Sylvi Listhaug har anmodet om utsatt votering over Innst. 111 L for 2023–2024, jf. Prop. 127 L for 2022–2023. Til orientering ble saken debattert fredag 8. desember som sak nr. 5 på dagsorden nr. 29.

Stortinget har praksis for at når en partigruppe varsler at de vil stille med hele partigruppen, vil det bli lagt til rette for det. Presidenten er derfor innstilt på å imøtekomme anmodningen.

Når det gjelder navneopprop, vil presidenten imøtekomme også dette og viser i den anledning til forretningsordenen § 60 første ledd punkt c.

Representanten Seher Aydar har bedt om ordet.

Seher Aydar (R) [15:04:47]: Beklager, det ble litt uklart om vi skal votere over det nå. Hvis det skal votes over nå, støtter også Rødts stortingsgruppe en utsettelse, for dette er en viktig sak for demokratiet.

Presidenten: Det er i tråd med presidentens forslag om at vi imøtekommer dette, slik at en kan stille med full sal.

Flere har ikke bedt om ordet.

Presidenten foreslår at voteringen over Innst. 111 L for 2023–2024 utsettes. – Det anses vedtatt.

Stortingets presidentskap vil i løpet av kort tid beslutte tidspunkt for votering over saken, og representantene vil bli informert om tidspunktet så snart som mulig.

I dag er det 120 sider med voteringsmanus for presidenten, så jeg gjentar anmodningen jeg har kommet med før: Legg vekk telefonen og trykk midt på knappen når dere skal stemme, så skal dette gå i et fint samarbeid.

Stortinget går da til votering. Vi starter med å votere over sakene nr. 4–18 i Stortingets møte torsdag 7. desember, dagsorden nr. 28.

Votering i sak nr. 4, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i straffeloven (konverteringsterapi) (Innst. 105 L (2023–2024), jf. Prop. 132 L (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram fire forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 3, fra Sigbjørn Framnes på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Kathy Lie på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 4, fra Olaug Vervik Bollestad på vegne av Kristelig Folkeparti og representanten Jenny Klinge

Det blir votert over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Prop. 132 L (2022–2023) sendes tilbake til regjeringen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 87 mot 15 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.06.32)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 4, fra Kristelig Folkeparti og representanten Jenny Klinge. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme et lovfor-
slag som forbyr forsøk på å ved tvang endre seksuell
orientering hos personer under 18 år. Det må være
et presist straffebud som ikke rammer foreldres
samtaler med og oppfølging av eget barn, tros- og
ytringsfriheten, og voksne samtykkekompetentes
ønske om veiledning.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og representanten
Jenny Klinge ble med 94 mot 6 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.06.54)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 2, fra So-
sialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Ny § 270 skal lyde:

§ 270 *Konverteringsterapi*

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som
krenker en annen ved å anvende psykoterapeutisk,
medisinsk, alternativmedisinsk eller religiøst baserte
metoder eller lignende systematiske fremgangsmå-
ter i den hensikt å påvirke vedkommende til å endre,
fornekte eller undertrykke sin seksuelle orientering,
sitt kjønnsuttrykk eller sin kjønnsidentitet.

På samme måte straffes den som utsetter en
person under 18 år for metoder eller fremgangsmå-
ter som nevnt i første ledd, i den hensikt å påvirke
vedkommende til å endre, fornekte eller undertryk-
ke sin seksuelle orientering, kjønnsuttrykk eller
kjønnsidentitet. Uvitenhet om barnets riktige alder
fører ikke til straffrihet hvis gjerningspersonen kan
klandres for sin uvitenhet.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til
forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 88
mot 14 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.07.12)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 1, fra
Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Ny § 270 første ledd skal lyde:

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som
krenker en annen ved å anvende psykoterapeutisk,
medisinsk, alternativmedisinsk eller religiøst baser-
te metoder eller lignende systematiske fremgangs-
måter i den hensikt å påvirke vedkommende til å
endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle ori-
entering eller kjønnsidentitet. Første punktum
kommer ikke til anvendelse der vedkommende er
myndig og samtykker. Foreldre og foresatte kan
samtykke i å innhente råd og veiledning for sine
barn.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 89 mot 13
stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.07.28)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre føl-
gende vedtak til

l o v

om endringer i straffeloven (konverteringsterapi)

I

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende end-
ringer:

§ 5 første ledd nr. 9 skal lyde:

9. rammes av §§ 257, 270, 291-296, 299-306 eller
§§ 309-316,

§ 87 første ledd annet punktum skal lyde:

Ved overtredelse av §§ 253, 257, 270, 282, 284, 299,
302 eller 304 skal fristen likevel regnes fra den dag den
fornærmede fyller 18 år.

Ny § 270 skal lyde:

§ 270 *Konverteringsterapi*

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som
krenker en annen ved å anvende psykoterapeutisk, me-
disinsk, alternativmedisinsk eller religiøst baserte me-
toder eller lignende systematiske fremgangsmåter i den
hensikt å påvirke vedkommende til å endre, fornekte el-
ler undertrykke sin seksuelle orientering eller kjønns-
identitet.

På samme måte straffes den som utsetter en person
under 18 år for metoder eller fremgangsmåter som
nevnt i første ledd, i den hensikt å påvirke vedkommen-
de til å endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle
orientering eller kjønnsidentitet. Uvitenhet om barnets

riktige alder fører ikke til straffrihet hvis gjerningspersonen kan klandres for sin uvitenhet.

Ny § 270 a skal lyde:

§ 270 a *Grov konverteringsterapi*

Grov overtredelse av § 270 straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på om den har medført betydelig skade på kropp eller helse, dens varighet og om den er utført av et større antall personer.

Ny § 270 b skal lyde:

§ 270 b *Markedsføring av konverteringsterapi*

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som markedsfører konkrete tilbud om å utsette andre for psykoterapeutisk, medisinsk, alternativmedisinsk eller religiøst baserte metoder eller lignende systematiske fremgangsmåter som anvendes i den hensikt å påvirke noen til å endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle orientering eller kjønnsidentitet.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 83 mot 16 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.07.53)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble vedtatt med 85 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.08.15)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 5, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Eit godt liv i heile Noreg – distriktpolitikk for framtida (Innst. 110 S (2023–2024), jf. Meld. St. 27 (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram 29 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Mari Holm Lønseth på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 2 og 3, fra Helge André Njåstad på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 4, fra Helge André Njåstad på vegne av Fremskrittspartiet og Rødt
- forslagene nr. 5–26 og 29, fra Birgit Oline Kjerstad på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslagene nr. 27 og 28, fra Tobias Drevland Lund på vegne av Rødt

Det blir votert over forslag nr. 29, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for å samle beredskapsaktører og nødetater i felles beredskapssentre der det er ønskelig, og at det i planlegging av nye etaters bygg undersøkes muligheten for å samlokalisere tjenester for å styrke synergieffekter og redusere kostnader over tid.»

Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 75 mot 26 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.14)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 28, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke ordningen med nedskrivning av studielån i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 91 mot 9 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.32)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 27, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen senest i statsbudsjettet for 2025 komme med styrking av ordningen med passbuss – de mobile pass- og ID-kontorene.» Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Rødt ble med 96 mot 5 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.48)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 22 og 26, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en evaluering innen august 2024, som vurderer konsekvensene av innføring av skolepenger for internasjonale studenter utenfor EU/EØS og Sveits, hvor evalueringen tar for seg effektene av rekruttering og konsekvenser for arbeidsplasser i distriktskommuner.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med et forslag om en insentivordning for kommuner eller bygdelag som vil legge til rette for kontorlokaler og møterom som kan brukes av flere.»

Votering:

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 89 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.10.05)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 7, 10, 12, 14, 17–19 og 23, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stanse nye hyttefelt i urørt natur, områder som er viktige for villreinen, samisk reindrift, verneverdige og verna områder eller i randsoner til verneområder og områder viktige for fugl.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag til Stortinget om en maksimal tillatt størrelse på nye fritidsboliger, satt til 100 m².»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen jobbe for å styrke ambulansetjenesten, inkludert helikopter og fly, og sikre stabil drift med fast offentlig tilknyttet operatør.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med fylkeskommunene arbeide for flere ordninger med bestillingstransport, blant annet der taxier kjører som kollektivtransport på faste, forhåndsbestilte ruter til lokal kollektivtransportpris.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan en kan styrke den distriktsrettede satsingen gjennom virkemiddelapparatet i Innovasjon Norge.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til å styrke innovasjonsvirkemidler for små distriktskommuner.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke regionale utviklingsmidler til fylkeskommunene.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med individrettede ordninger som lavere skatt og nedskrivning av studielån til å gjelde flere distriktsområder enn dagens tiltaksone.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 88 mot 14 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.10.25)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 5, 6, 8, 9, 11, 13, 16, 20 og 25, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede et krav om at kommunene gjennomfører en planvask der gamle reguleringsplaner eldre enn 10 år med vesentlige negative virkninger for natur og dyrka mark tas ut av kommuneplanene, og tilbakeføres til landbruks-, natur-, og friluftsområder, og at dette vurderes hvert 4. år i forbindelse med kommunal planstrategi.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2025 utrede en insentivordning for kommuner som ønsker en gjennomgang av gamle reguleringsplaner med tanke på å tilbakeføre særlig verdifulle natur- og jordbruksområder til landbruks-, natur-, og friluftsområder.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide ambisiøse planretningslinjer for hyttebygging for å redusere det økende presset på sårbar natur, truede og sårbare arter, inngrepsfrie naturområder og områder særlig viktig for naturmangfold.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vedta strenge nasjonale planretningslinjer og byggeforskrifter for hyttebygging for å redusere energibruk og unngå inngrep i sårbar natur.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan fordeling av skatt mellom hjemkommune og hyttekommune kan gjøres mer rettferdig.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for å samle beredskapsaktører og nødetater i felles beredskapssentre, og at det i planleggingen av nye etaters bygg undersøkes muligheten for å samlokalisere tjenester for å styrke synergieffekter og redusere kostnader over tid.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en strategi for hvordan kommunale og regionale næringsfond, såkornfond, forskningsfond, næringshager, bedriftsutviklingsmidler og samfunnsutviklingsmidler kan brukes mer aktivt for å utvikle arbeidsplasser og lokalsamfunn med grønn mobilitet og trivsel i hele landet.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med budsjettet i 2025 utrede og komme med forslag til hvordan skogsområder kan plukkes ut og forvaltes langsiktig som arveskog for å produsere virke av kvaliteter som trengs i kulturminnevern og spesielle håndverk som båtbygging og restaurering av verneverdige bygg.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at flere arbeidstakere kan jobbe desentralisert fra kontor plasser og kontor fellesskap i distriktene.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 84 mot 18 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.10.46)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 15, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å gjeninnføre regionale forskningsfond i statsbudsjettet for 2025, og sikre at deler av tilskuddet til regionale forskningsfond skal øremerkes forskning på distrikt.»

Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 86 mot 16 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.11.04)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 21 og 24, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen lage en strategi for å legge til rette for mer lokal, småskala matproduksjon, eksempelvis gjennom andelsgårder, nabolags hager og urbant jordbruk, med et mål om å styrke rammene for å drive småbruk og mindre kombinasjonsbruk.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med en ordning om et flyttilskudd til unge under 30 år som vil flytte til distriktskommuner i sentralitetsklasse 5 og 6.»

Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 82 mot 20 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.11.23)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til et program for å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesveinettet. Programmet skal skissere en opptrappingsplan for vedlikeholdet der etterslepet for både veier, bruer og tunneller reduseres. Det etableres en forpliktende finansieringsmodell uten bruk av bompenger.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Rødt ble med 80 mot 22 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.11.41)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 2 og 3, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen senest i statsbudsjettet for 2025 styrke lokalsykehusene med akuttberedskap, flere oppgaver og ansatte.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre alle pasienter mulighet til kvalifisert pasienttransport, særlig i distrikter med lang reisevei til sykehus.»

Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 73 mot 29 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.12.00)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget viser til vedtak nr. 667 (2022–2023) «Stortinget ber regjeringen i retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser om ikke å side stille større byer og byområder med Oslo når det gjelder hvor nye og omlokaliserte statlige arbeidsplasser og virksomheter skal lokaliseres», og ber regjeringen endre retningslinjene i tråd med Stortinget sitt ønske.»

Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Voteringsstavlene viste at 51 representanter hadde stemt for forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti og 51 hadde stemt imot.

(Voteringsutskrift kl. 15.12.26)

Presidenten: Det er stemmelikhet. Har alle stemt? – Det er noen som sier de ikke har fått stemt. Vi tar voteringen på nytt.

Voteringsstavlene viste at 51 representanter hadde stemt for forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti og 51 hadde stemt imot.

(Voteringsutskrift kl. 15.13.08)

Presidenten: Det foreligger fortsatt stemmelikhet. Det er avgitt 102 stemmer, så det er ikke noe å lure på – det er like mange stemmer som det er folk i salen. Presidenten kan avgjøre stemmelikhet med sin stemme ved en votering, men visepresidenten kan ikke det. Det betyr at forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti settes opp til votering i et senere møte.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Meld. St. 27 (2022–2023) – Eit godt liv i heile Noreg – distriktpolitikk for framtida – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

V o t e r i n g i s a k n r. 6, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Gode bysamfunn med små skilnader (Innst. 104 S (2023–2024), jf. Meld. St. 28 (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram 31 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Mudassar Kapur på vegne av Høyre
- forslagene nr. 2–5, fra Helge André Njåstad på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 6–26, fra Andreas Sjalg Unneland på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 27, fra Andreas Sjalg Unneland på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 28–31, fra Tobias Drevland Lund på vegne av Rødt

Det blir votert over forslagene nr. 28 og 31, fra Rødt. Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre et nytt bo-settingskriterium for flyktninger, hvor flyktninger som hovedregel ikke bør bosettes i områder med opphopning av levekårsutfordringer.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage, slik at kommuner i særskilte tilfeller gis adgang til å ta sosioøkonomiske og minoritetsspråklige hensyn i sammensetningen av barnemassen i den enkelte barnehage.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 97 mot 4 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.14.45)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 30, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke familievernkantorenes evne og kapasitet til å tilby støttende tiltak til foreldre i utsatte områder.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 96 mot 6 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.15.02)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 29, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en omlegging av områdesatsingene, med mål om å dreie støtten bort fra kortsiktige prosjektmidler og over til

mer langvarige tiltak og styrking av ordinære tjenester, i tråd med prinsippene skissert i NOU 2020:16.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 93 mot 9 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.15.20)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 27, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke ungdommer sin forutsetning for videregående opplæring og framtidig yrkesdeltakelse, gjennom forsøk med mer grunnopplæring i overgangen mellom 10. klasse og VG1 for de som ønsker det og har behov for det. Forsøket bør ha tverr-sektoriell innsats og være i regi av oppfølgingstjenesten.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 93 mot 9 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.15.38)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 21, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kommunene får mulighet til å sette makspris på kostpenger i private barnehager, på lik linje som i kommunale.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 90 mot 12 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.15.54)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 7–10, 14, 17–20, 22, 25 og 26, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utlyse framtidige områdesatsinger med en lengde på åtte år, for å bedre kunne vurdere effekten av satsingene.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre plan- og bygningsloven slik at kommunene får mulighet til å pålegge utbygger å bruke borettslag som organisasjonsform, stille krav til boligens disposisjonsform i arealplaner og bestemme at en

del av nye boliger skal være regulert til ikke-kommersielle og boligsosiale formål.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan hensynet til levekår kan bli vektlagt i utviklingen av nye og eksisterende byvekstavtaler.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag til en statlig tilskuddsordning for å bidra til å finansiere bygging og rehabilitering av møteplasser/nærmiljøhus i leveårsutsatte områder.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til hvordan erfaringene med Nye mønstre utprøvd i kommuner i Agder og i Stavanger kommune kan videreutvikles og gjøres tilgjengelig som arbeidsmetode i alle kommuner som ønsker det.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette inntektsystemet til kommunene slik at kommunene kompenseres for høye utgifter i utsatte byområder.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med et forslag hvor dagens lærernorm sikres, samtidig som kommunene i større grad kan prioritere områder med store levekårsutfordringer for å styrke laget rundt eleven.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvilke konsekvenser nærskoleprinsippet har for barnefamiliers flyttestatferd, byenes boligmarked og kommunenes byplanlegging i de største byene.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med forslag til alternative inntaksmodeller for videregående opplæring, som forebygger og kompenserer for levekårsutfordringer.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om en samordning av moderasjonsordningene i SFO og barnehage, med utgangspunkt i forslaget i NOU 2020:16.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om og hvordan plassering av statlige institusjoner og arbeidsplasser, for eksempel innen høyere utdanning, kan brukes for å løfte utsatte områder.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan statlige infrastrukturinvesteringer kan bidra til å forebygge og snu økende sosioøkonomiske forskjeller mellom områder og hvordan disse prioriteringene kan brukes for å legge til rette for at færre barn vokser opp i husholdninger med vedvarende lavinntekt.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 89 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.16.14)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 11, 12 og 16, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan sikres gratis leie av skoler og andre kommunale/fylkeskommunale bygg for idrett, kultur og frivillighet for barn og unge.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det ved bygging av nye skoler kan stilles krav til at skolegårder skal utformes med tanke på flerbruk etter skoletid.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke antallet timer med norskopplæring for flyktninger og innvandrere slik at alle tilbys et minimum av 250 timer.»

Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 86 mot 16 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.16.35)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 6, 13, 15, 23 og 24, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere dagens innretning av områdesatsing i dialog med kommuner som inngår i satsingsområdet, slik at satsingen kan utvides til å dekke behov som dagens innretning ikke svarer på.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen igangsette pilotprosjekter i levekårsutsatte områder, hvor det koordineres et samarbeid mellom ulike aktører som

prøver ut metoder for å inkludere ungdom i arbeid.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at også kvinner som mottar sosialhjelp, inngår i målgruppen for Jobbsjansen.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede ytterligere tilgjengeliggjøring av kollektivtransporten i byene i form av universell utforming og prisjustering, samt hyppigere avganger på kollektivtransporten i levekårsutsatte områder.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere og komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak for å dempe støy og luftforurensning fra riksveier, jernbane og annen statlig infrastruktur i byområdene.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 84 mot 18 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.16.55)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 2–5, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det innføres bosettingsstopp for flyktninger i kommuner/bydeler der innvandrere utgjør mer enn 15 pst. av befolkningen, og i kommuner med dårlige integreringsresultater og få muligheter på arbeidsmarkedet.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre krav om selvforsørgelse ved sekundærflytting, slik at flyktninger må bo i første bosettelseskommune inntil de er selvforsørgende.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at dokumentert fravær fra introduksjonsprogrammet skal medføre bortfall av stønad for tidsrommet med fravær.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at de som ikke kommer i jobb etter endt introduksjonsprogram, skal ha aktivitetsplikt. Brudd på denne betyr avkortning i økonomiske ytelser.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 90 mot 12 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.17.11)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 1, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppdatere bosetningskriteriene slik at flyktninger som hovedregel ikke bosettes i områder med store levekårsutfordringer eller høyere innvanderandel enn 25 pst.»

Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 77 mot 24 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.17.28)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Meld. St. 28 (2022–2023) – om Gode bysamfunn med små skilnader – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt

Votering i sak nr. 7, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mudassar Kapur, Erna Solberg, Anne Kristine Linnestad, Mari Holm Lønseth og Liv Kari Eskeland om et boligmarked med muligheter for alle (Innst. 106 S (2023–2024), jf. Dokument 8:263 S (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram 14 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–10, fra Mudassar Kapur på vegne av Høyre
- forslagene nr. 11–13, fra Tobias Drevland Lund på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 14, fra Tobias Drevland Lund på vegne av Rødt

Det blir votert over forslag nr. 14, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre reglene slik at diakonale stiftelser og andre ideelle stiftelser som driver høyere utdanningsinstitusjoner, kan få tilgang til husbanklån på linje med studentsamskipnader og studentboligstiftelser.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 91 mot 10 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.18.21)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 13, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen starte en særskilt dialog med de store byene for å sikre raskere saksbehandling av byggesøknader og planprosesser, men på en måte som ikke går negativt utover innbyggerne og de folkevalgte mulighet til medvirkning i prosessene.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 89 mot 12 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.18.37)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 12, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå plan- og bygningsloven og byggeteknisk forskrift med mål om å forenkle regelverk og søknadsprosess og få ned saksbehandlingstiden, men på en måte som ikke går negativt utover innbyggernes og de folkevalgte mulighet til medvirkning i prosessene.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 84 mot 15 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.18.54)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 11, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med en forbedret sjablongmodell for beregning av formues- og eiendomsskattverdi for bolig, slik at ny modell er klar innen utløpet av 2024.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 85 mot 17 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.19.10)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 3 og 10, fra Høyre.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen starte en særskilt dialog med de store byene for å sikre raskere saksbehandling av byggesøknader og planprosesser.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem et forslag om økt skattefradrag for BSU.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 79 mot 22 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.19.26)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 2, 5 og 9, fra Høyre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for en felles nordisk byggteknisk forskrift og krav for å redusere kostnader og bidra til økt konkurranse.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en endring i reglene for byggesaksgebyrer slik at gebyret først reduseres kraftigere sammenlignet med gjeldende regler for reduksjon, og deretter frafalles helt dersom søknaden ikke behandles innen lovens frist.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til én enhetlig metode for fastsettelse av skattegrunnlaget for kommunal eiendomsskatt for å sikre likebehandling.»

Venstre har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 76 mot 26 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.19.43)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 1 og 7, fra Høyre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå plan- og bygningsloven og byggteknisk forskrift med mål om å forenkle regelverk og søknadsprosess og få ned saksbehandlingstiden.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en pilotordning hvor private initiativ for bygging av studentboliger kan få tilgang til husbanklån på lik linje med studentsamskipnader og studentboligstiftelser.»

Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 74 mot 28 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.20.01)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 4, 6 og 8, fra Høyre.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en egen frist for kommunens utsending av et komplett mangelbrev i forbindelse med behandling av byggesøknad, slik at saker reelt blir behandlet i henhold til plan- og bygningslovens frist på 12 uker.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for økt digitaliseringstempo innenfor byggesaksbehandling og planarbeid, herunder pilotprosjekter for bruk av kunstig intelligens.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et lovforslag som legger til rette for at flere boliger kan tilbys gjennom alternative boligkjøpsmodeller, herunder regjeringen Solbergs forslag om å åpne for at kommuner kan stille krav om alternative boligkjøpsmodeller i byggeprosjekter.»
Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 73 mot 29 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.20.20)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:263 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mudassar Kapur, Erna Solberg, Anne Kristine Linnestad, Mari Holm Lønseth og Liv Kari Eskeland om et boligmarked med muligheter for alle – vedtas ikke.

Presidenten: Høyre og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 73 mot 26 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.20.51)

Votering i sak nr. 8, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Andreas Limi, Roy Steffensen, Silje Hjemdal og Helge André Njåstad om en bedre politikk for anskaffelse, bytte og eie av bolig (Innst. 109 S (2023–2024), jf. Dokument 8:239 S (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram fem forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Mudassar Kapur på vegne av Høyre og Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 2–5, fra Helge André Njåstad på vegne av Fremskrittspartiet

Det blir votert over forslagene nr. 2–5, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å starte utfasingen av skatter og avgifter som er innrettet for å gjøre det dyrere å anskaffe og bebo sin egen bolig, som dokumentavgift og den kommunale eiendomsskatten.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avbyråkratisere og forenkle byggesaksbehandlingen, begrense innsigelsesretten og gjennomgå fordyrende tekniske krav med tanke på at slike ikke skal bidra til unødige høye bygge- og bokostnader.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette et tak på byggesaksgebyrer eller innføre andre insentiver til at kommunene effektiviserer behandlingsprosessen.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at fylkeskommunenes areal- og transportplaner ikke legger så sterke føringer på kommunene og lokaldemokratiet at de hindrer boligbygging og gode lokale løsninger og bidrar til sentralisering og ensretting av boligtilbudet.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 89 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.21.28)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 1, fra Høyre og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem tiltak som skal sikre et sunnere og bedre boligmarked basert på færre inngripende reguleringer og færre bestemmelser som fordyrer anskaffelse, bytte og eie av bolig.»

Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet ble med 61 mot 41 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.21.45)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:239 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Andreas Limi, Roy Steffensen, Silje Hjemdal og Helge André Njåstad om en bedre politikk for anskaffelse, bytte og eie av bolig – vedtas ikke.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 86 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.22.16)

Votering i sak nr. 9, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Tobias Drevland Lund og Geir Jørgensen om å rive færre og gjenbruke flere bygninger for en mer miljø- og klimavennlig byggenæring (Innst. 107 S (2023–2024), jf. Dokument 8:269 S (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram sju forslag. Det er

- forslagene nr. 1–4, fra Birgit Oline Kjerstad på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslagene nr. 5–7, fra Tobias Drevland Lund på vegne av Rødt

Det blir votert over forslagene nr. 5–7, fra Rødt.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn for statlige virksomheter og aktører at bygninger ikke skal rives for å bygge nye, der rehabilitering eller ombygging er mulig.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en hovedregel for kommuner om rehabilitering og gjenbruk av bygninger fremfor riving, i behandling av område-reguleringer og kommunedelplaner.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre krav om maksimal mengde generert avfall per kvadratmeter på byggeplasser.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 96 mot 6 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.22.55)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:269 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Tobias Drevland Lund og Geir Jørgensen om å rive færre og gjenbruke flere bygninger for en mer miljø- og klimavennlig byggenæring – vedtas ikke.

Presidenten: Det blir votert alternativt mellom innstillingen og forslagene nr. 1–4, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre et krav til kommunene om klimaregnskap for områdereguleringer og kommunedelplaner etter modell av kravet om klimaregnskap i byggesaker.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at staten samler inn og tilgjengeliggjør klimaregnskapene for byggesaker for å kartlegge helheten i reelle utslipp knyttet til byggeaktivitet.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem et forslag til endring i plan- og bygningsloven for å gi kommunene hjemmel til å avslå riving i byggesaker av klimahensyn.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede insentiver som kan gjøre det mer lønnsomt å gjenbruke istedenfor å rive bygninger, og deretter komme tilbake til Stortinget på egnet måte. Utredningen må som et minimum ta for seg byggenæringens egne forslag, som raskere byggesaksbehandling for ombruk istedenfor riving, om det bør innføres momsfratak eller lavere moms for rehabilitering, om dokumentavgiftsreglene kan endres, og om dokumentasjonskrav for brukte materialer kan forenkles.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble innstillingen vedtatt med 83 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.23.33)

Votering i sak nr. 10, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Kvalitet og effektivitet i drift og vedlikehold av riks- og fylkesveier (Innst. 94 S (2023–2024), jf. Dokument 3:11 (2022–2023))

Presidenten: Under debatten har Morten Stordalen satt fram fem forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Det blir votert over forslagene nr. 1–3 og 5, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen instruere Statens vegvesen om å lage årlige oversikter over riksveinettets kvalitet og vedlikeholdsetterslep. Fylkeskommunene anmodes om å gjøre tilsvarende som veieier.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en forutsigbar vinterberedskapsordning som en integrert del av Statens vegvesens trafikksikkerhetsarbeid. Fylkeskommunene anmodes om å gjøre det samme som veieier.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen instruere Statens vegvesen om å igangsette langsiktig planlegging av veivedlikehold for å unngå videre forfall samt for å legge grunnlag for å hente inn vedlikeholdsetterslepet. Grunnlaget for arbeidet vil være den årlige oversikten over veikvalitet og vedlikeholdsetterslep. Fylkeskommunene anmodes om å gjøre tilsvarende som veieier.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen instruere Statens vegvesen om å skaffe kontroll over hvordan drift- og vedlikeholdsarbeid påvirker trafikkavviklingen og forutsigbarheten for trafikantene. I tidsperioder der vedlikeholdsarbeid ikke pågår, skal trafikkavviklingen kunne gjennomføres som normalt.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 88 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.24.17)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen instruere Statens vegvesen om å bruke mer av trafikksikkerhetsressursene på arbeidet med veikvalitet. Grunnlaget for arbeidet vil være den årlige oversikten over veikvalitet og vedlikeholdsetterslep. Fylkeskommunene anmodes om å gjøre tilsvarende som veieier.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 89 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.24.33)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 3:11 (2022–2023) – Kvalitet og effektivitet i drift og vedlikehold av riks- og fylkesveier – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 11, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av Universiteta og høyskulane sitt arbeid med å videreutvikle kvaliteten i studieprogramma (Innst. 97 S (2023–2024), jf. Dokument 3:14 (2022–2023))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 3:14 (2022–2023) – Riksrevisjonens undersøkelse av Universiteta og høyskulane sitt arbeid med å videreutvikle kvaliteten i studieprogramma – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 12, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om samtykke til inngåelse av konvensjon av 30. juni 2023 om trygdekoordinering mellom Island, Liechtenstein, Norge og Storbritannia (Innst. 101 S (2023–2024), jf. Prop. 5 LS (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i inngåelse av konvensjon om trygdekoordinering mellom Island, Fyrstedømmet Liechtenstein, Kongeriket Norge og Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland av 30. juni 2023.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 13, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i folketrygdloven (gjennomføring av konvensjon av 30. juni 2023 om trygdekoordinering mellom Island, Liechtenstein, Norge og Storbritannia) (Innst. 100 L (2023–2024), jf. Prop. 5 LS (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

lov

om endringer i folketrygdloven (gjennomføring av konvensjon av 30. juni 2023 om trygdekoordinering mellom Island, Liechtenstein, Norge og Storbritannia)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 1-3 b første ledd ny bokstav e skal lyde:

e. konvensjon om trygdekoordinering mellom Island, Fyrstedømmet Liechtenstein, Kongeriket Norge og Det forente kongeriket Storbritannia og Nord-Irland av 30. juni 2023.

§ 23-4 a tredje punktum skal lyde:

Det skal også svares avgifter for ytelser til personer som i henhold til § 1-3 b første ledd bokstav c eller e enten er omfattet av norsk trygdlovgivning, eller har rett til helsetjenester når Norge er kompetent stat.

II

Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 14, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i straffeprosessloven mv. (elektronisk kontroll av besøksforbud) (Innst. 89 L (2023–2024), jf. Prop. 128 L (2022–2023))

Presidenten: Under debatten har Per-Willy Amundsen satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre måltallstyring for at hensiktsmessigheten av omvendt voldsalarm i det konkrete tilfellet skal vurderes som en del av etterforskningen i saker om vold i nære relasjoner.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 89 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.26.43)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak:

A.

L o v

om endringer i straffeprosessloven mv. (elektronisk kontroll av besøksforbud)

I

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endringer:

I § 67 andre ledd bokstav b erstattes passusen «372, 374 annet punktum, 378,» av passusen «372, 374, 378,».

§ 100 b skal lyde:

Når en sak om besøksforbud i eget hjem, jf. § 222 a annet ledd annet punktum, *eller elektronisk kontroll av besøksforbud, jf. § 222 g*, bringes inn for retten, har den som forbudet er rettet mot, rett til forsvarer. Det samme gjelder når grunnlaget for besøksforbudet er mulig overtredelse av straffeloven § 282. Reglene i § 100 og §§ 101 til 107 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Første ledd gjelder tilsvarende når en sak om kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 57 tredje ledd, *eller elektronisk kontroll av kontaktforbud, jf. § 222 g*, bringes inn for retten.

§ 107 a fjerde ledd første punktum skal lyde:

Når en sak om besøksforbud i eget hjem, jf. § 222 a annet ledd annet punktum, *elektronisk kontroll av besøksforbud eller kontaktforbud, jf. § 222 g, eller* kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 57 tredje ledd, bringes inn for retten, har den som forbudet skal beskytte, rett til advokat.

§ 183 første ledd tredje punktum skal lyde:

Domstolloven § 149 *gjelder* ikke ved beregning av fristen.

§ 216 n skal lyde:

Påtalemyndigheten skal sørge for at opptak, opplysninger eller notater som er foretatt, registrert eller nedtegnet i forbindelse med elektronisk kontroll *etter § 222 g, jf. § 222 i, eller* straffeloven § 57 femte ledd, snarest mulig blir tilintetgjort i den utstrekning de er uten betydning for forebyggelsen eller etterforskningen av straffbare forhold.

§ 222 a skal lyde:

Påtalemyndigheten kan nedlegge besøksforbud dersom det er grunn til å tro at en person ellers vil

- a. begå en straffbar handling overfor en annen person,
- b. forfølge en annen person,
- c. på annet vis krenke en annens fred, eller
- d. begå ordensforstyrrelser som er særlig belastende for en annen person.

Slikt forbud kan også nedlegges til beskyttelse for en nærmere avgrenset krets av personer. Forbudet kan nedlegges dersom den som forbudet skal beskytte, har begjært det, eller allmenne hensyn krever det. § 170 a gjelder tilsvarende.

Besøksforbudet kan gå ut på at den forbudet retter seg mot, forbys

- a. å oppholde seg på et bestemt *sted*,
- b. å forfølge, besøke eller på annet vis kontakte en annen person.

Er det nærliggende fare for en handling som nevnt i første ledd bokstav a, kan personen forbys å oppholde seg i sitt eget hjem.

Besøksforbudet kan begrenses på nærmere angitte vilkår.

Besøksforbudet skal gjelde for en bestemt tid, høyst ett år av gangen. Besøksforbud i eget hjem kan vare i høyst tre måneder av gangen. Besøksforbud kan bare opprettholdes så lenge vilkårene er oppfylt.

Påtalemyndighetens beslutning om å ilegge et besøksforbud skal være skriftlig og angi den forbudet er rettet mot, den det skal beskytte og grunnlaget for forbudet. Tilsvarende gjelder en beslutning om ikke å ilegge et besøksforbud. Den forbudet er rettet mot, og den det skal beskytte, skal underrettes om påtalemyndighetens beslutning ved en kopi av beslutningen. En beslut-

ning om å ilegge et besøksforbud skal også forkynnes for den som forbudet er rettet mot. Den et forbud er rettet mot, skal også gjøres kjent med følgene av å bryte forbudet, jf. § 222 g og straffeloven § 168. Avslår påtalemyndigheten en begjæring om besøksforbud, skal det opplyses om retten til å bringe avslaget inn for retten etter *åttende ledd første punktum*. Er det fare ved opphold, kan beslutningen etter første og annet punktum gis muntlig, men den skal da snarest mulig nedtegnes.

Den som forbudet er rettet mot, kan straks eller senere kreve beslutningen brakt inn for retten. Påtalemyndigheten sørger for at han blir gjort kjent med denne rett. Dersom beslutningen kreves brakt inn for retten, skal påtalemyndigheten snarest råd og så vidt mulig innen 5 dager etter at kravet ble fremsatt, oversende saken til retten. Oversittes fristen, skal grunnen opplyses i rettsboken. Dersom den som forbudet er rettet mot, ikke er avhørt av politiet, skal det opplyses om grunnen i påtegningen til retten.

Påtalemyndigheten skal snarest råd og så vidt mulig innen 5 dager etter at en beslutning om å ilegge en person besøksforbud i eget hjem er forkynt, bringe beslutningen inn for retten. Sjettede ledd fjerde og femte punktum gjelder tilsvarende.

En beslutning om ikke å ilegge besøksforbud kan bringes inn for retten av den et forbud skal beskytte. Den et besøksforbud er rettet mot, og den det skal beskytte, skal varsles om rettsmøter. Begge parter har rett til å være til stede og til å uttale seg. Bistandsadvokat oppnevnt etter § 107 a første og fjerde ledd kan også uttale seg selv om den forbudet skal beskytte, ikke møter. Rettens avgjørelser treffes ved kjennelse. Reglene i §§ 184 og 243 gjelder tilsvarende så langt de passer.

I fjerde del skal nytt kapittel 17 d lyde:

Kap. 17 d. Elektronisk kontroll av besøksforbud og kontaktforbud

§ 222 g

Påtalemyndigheten kan ilegge elektronisk kontroll av et besøksforbud eller kontaktforbud dersom den forbudet retter seg mot, med skjellig grunn mistenkes for brudd på forbudet, og elektronisk kontroll anses nødvendig for at forbudet skal bli overholdt. Gjelder mistanken en krenkelse begått de siste 12 månedene, kan elektronisk kontroll ilegges sammen med et nytt besøksforbud. Selv om det ikke er skjellig grunn til mistanke om brudd på et besøksforbud, kan det i særlige tilfeller ilegges elektronisk kontroll av besøksforbud når det antas påkrevd for å hindre at noen begår en straffbar handling mot en annen person. § 170 a gjelder tilsvarende.

Elektronisk kontroll kan ilegges for hele eller deler av perioden besøksforbudet eller kontaktforbudet gjelder

for, men likevel ikke utover tidsrammene i § 222 a fjerde ledd.

Påtalemyndighetens beslutning om å ilegge elektronisk kontroll skal være skriftlig. Den forbudet er rettet mot, og den forbudet skal beskytte, skal underrettes om beslutningen og sine rettigheter etter fjerde ledd. Beslutningen skal også forkynnes for den forbudet er rettet mot. Den forbudet er rettet mot, skal også gjøres kjent med følgene av ikke å medvirke til kontrollen, jf. straffeloven § 168 bokstav c.

Påtalemyndigheten skal snarest råd og så vidt mulig innen 5 dager etter at en beslutning om å ilegge en person elektronisk kontroll er forkynt, bringe beslutningen inn for retten. Den som blir ilagt elektronisk kontroll, kan gi avkall på retten til prøving. § 222 a sjettede ledd fjerde og femte punktum gjelder tilsvarende. Påbud om elektronisk kontroll kan etter 6 måneder prøves på nytt av tingretten. § 222 a åttende ledd annet til sjettede punktum gjelder tilsvarende.

§ 222 h

Den som ilegges elektronisk kontroll, plikter å yte den bistand og å følge de instruksjoner som gis av politiet, som er nødvendig for å gjennomføre kontrollen, herunder å vedlikeholde og sørge for signaler fra kontrollutstyret. Utenfor områder omfattet av forbudet kan handlinger som ellers ville utløst alarmer, bare foretas med bistand fra politiet. Opphold innenfor forbudssonen kan bare skje etter tillatelse fra politiet.

§ 222 i

Elektronisk kontroll kan bare omfatte registrering av opplysninger om at den som kontrolleres, beveger seg innenfor områder omfattet av forbudet eller i nærheten av den kontrollen skal beskytte, og opplysninger om utblitte signaler fra kontrollutstyret.

§ 222 j

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av elektronisk kontroll, herunder om saksbehandling og behandling av personopplysninger i forbindelse med slik kontroll.

II

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende endringer:

§ 57 andre ledd bokstav a skal lyde:

a. å oppholde seg i bestemte områder,

§ 57 femte ledd tredje til sjettede punktum skal lyde:

Domfelte plikter å yte den bistand og å følge de instruksjoner som gis av politiet, som er nødvendig for å gjennomføre kontrollen, herunder å vedlikeholde og sørge for signaler fra kontrollutstyret. Utenfor områder omfattet av forbudet kan handlinger som ellers ville utløst alar-

men, bare foretas med bistand fra politiet. Opphold innenfor forbudssonen kan bare skje etter tillatelse fra politiet. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av elektronisk kontroll, herunder om saksbehandlingen og behandling av personopplysninger i forbindelse med slik kontroll.

§ 168 bokstav c skal lyde:

c. forsettlig eller grovt uaktsomt hindrer at elektronisk kontroll i medhold av straffeloven § 57 eller straffeprosessloven § 222 g kan iverksettes eller hindrer pågående kontroll, eller

§ 169 andre ledd bokstav a skal lyde:

a. å foreta trekk for krav som nevnt i dekningsloven § 2-8 første ledd bokstav a til e, eller

III

I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1 *Anvendelsesområde*

Denne loven gjelder for gjennomføring av fengselsstraff, forvaring, samfunnsstraff og varetektsfengsling og for gjennomføring av andre reaksjoner når det er særskilt bestemt i lov.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om kriminalomsorgens virksomhet, organisering og gjennomføringen av fengselsstraff, forvaring, varetekt, samfunnsstraff og andre reaksjoner når det er særskilt bestemt i lov.

§ 3 tredje ledd første punktum skal lyde:

Domfelte har aktivitetsplikt under gjennomføringen av straff.

§ 3 fjerde ledd skal lyde:

Ved gjennomføringen av fengselsstraff og forvaring skal det så vidt mulig skje en gradvis overgang fra fengsel til full frihet og gis tilbud om deltagelse i fritidsaktiviteter.

§ 6 andre ledd andre punktum skal lyde:

Når den domfelte er idømt fengselsstraff på mer enn ti år, idømt forvaring eller innsatt i avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå etter § 10 annet ledd, treffer regionalt nivå også avgjørelse etter §§ 12 til 16 a, 20, 33, 35, 36 og 42 til 44.

Kapittel 3 overskriften skal lyde:

Kapittel 3. Fengselsstraff og forvaring

§ 14 femte ledd første punktum skal lyde:

Domfelte som gjennomfører forvaring i fengsel, kan overføres til avdeling tilrettelagt for innsatte med særli-

ge behov, jf. § 10 annet ledd, selv om villkårene i første ledd bokstavene a til g eller annet ledd ikke er oppfylt.

§ 27 andre ledd første punktum skal lyde:

Dersom undersøkelsen etter første ledd gir positivt utslag, eller kriminalomsorgen ellers beslutter det, kan en person visiteres dersom vedkommende samtykker.

§ 39 overskriften skal lyde:

§ 39 *Umiddelbar utelukkelse som følge av brudd ved gjennomføring av fengselsstraff og forvaring*

§ 40 overskriften skal lyde:

§ 40 *Reaksjon på brudd ved gjennomføring av fengselsstraff og forvaring*

§ 40 åttende ledd skal lyde:

Dersom det er av betydning for fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte å få kjennskap til at domfelte unndrar seg gjennomføringen av fengselsstraff eller forvaring, skal kriminalomsorgen så snart som mulig varsle fornærmede eller dennes etterlatte om unndragelsen.

IV

I lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett gjøres følgende endringer:

§ 2-7 fjerde ledd skal lyde:

Bortsett fra ved innfordring av krav som nevnt i § 2-8 første ledd bokstav a til e, kan utlegg i lønnskrav mv. ikke tas dersom skyldneren gjør hva denne evner for å betale sine fordringshavere og heller ikke utilbørlig begunstiger noen av dem.

V

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Videre var innstilt:

B.

I

Stortinget ber regjeringen utrede bruk av omvendt voldsalarm før beslutning om at barn må flytte og bo på hemmelig adresse/kode 6.

II

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om at det skal fremgå direkte av loven at hensynet til barn skal ha særlig vekt i vurderingen av om elektronisk kontroll ved besøksforbud er nødvendig og forholdsmessig.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 15, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i retts-
hjelploven (ny modell for økonomisk behovsprøving)
(Innst. 91 L (2023–2024), jf. Prop. 124 L (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram fire forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Fremskrittspartiet og Venstre
- forslagene nr. 2–4, fra Ingvild Wethrus Thorsvik på vegne av Venstre

Det blir votert over forslagene nr. 2–4, fra Venstre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste at egenandeler til helse- og omsorgstjenester trekkes fra ved beregning av betalingsevne til mottakere av fri rettshjelp i behovsprøvde saker.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at rettshjelploven evalueres senest to år etter ikrafttredelsestidspunktet for de nye reglene om økonomisk behovsprøving.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å forskriftsfeste et øvre tak på egenandeler for mottakere av fri rettshjelp i behovsprøvde saker, eller mulighet for begrensning av egenandel etter søknad.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Venstre ble med 92 mot 10 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.27.53)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme neste deloppfølging av NOU 2020:5 for Stortinget, innen utløpet av inneværende stortingsperiode.»

Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Venstre ble med 81 mot 21 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.28.12)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

L o v

om endringer i rettshjelploven (ny modell for økonomisk behovsprøving)

I

I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp gjøres følgende endringer:

§ 3 andre ledd skal lyde:

For arbeid som betales av det offentlige kan det ikke kreves eller mottas ytterligere vederlag av klienten.

§ 9 skal lyde:

§ 9 *Betaling av egenandel*

Mottaker av fri rettshjelp i behovsprøvde saker skal betale en egenandel av utgiftene til bistand etter denne lov. *I utgiftene det skal betales egenandel av skal advokatens salær og godtgjøring for advokatens nødvendige reisutgifter og reisefravær inngå. Egenandelen beregnes etter den offentlige salærsatsen og skal øke med de totale advokatutgiftene i saken. Egenandelen fastsettes ut fra søkers betalingsevne etter § 11 annet og tredje ledd og § 16 annet og tredje ledd. Personer med betalingsevne som ikke overstiger én gangers folketrygdens grunnbeløp skal ikke betale egenandel.*

Egenandelen skal kreves inn av staten. Statens krav om betaling av egenandel er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet gir forskrift om beregningen av egenandelen. Herunder kan departementet også gi regler om innkrevningen av egenandelen.

§ 11 skal lyde:

§ 11 *Vilkår for fritt rettsråd*

Søknad om fritt rettsråd kan innvilges uten behovsprøving i følgende tilfeller:

1. for utlending som har rett til fri rettshjelp etter utlendingsloven § 92 første ledd, annet ledd og

tredje ledd første punktum, eller for den som har rett til fri rettshjelp etter statsborgerloven § 27 sjuende ledd første, tredje eller fjerde punktum.

2.
  - a. for den som er part i sak hvor barnevernet har fattet vedtak som nevnt i barnevernsloven § 4-2 første og annet ledd og § 4-4 første ledd, men hvor vedtaket ikke blir etterfulgt av at barnevernet starter forberedelse til sak som skal behandles av barneverns- og helsenemnda etter kapittel 14 i barnevernsloven.
  - b. for den som er part i sak hvor barnevernet har startet forberedelse til sak som skal behandles av barneverns- og helsenemnda etter kapittel 14 i barnevernsloven, men hvor saken likevel ikke blir oversendt nemnda.
3. for siktede som reiser krav om erstatning for urettmessig straffefølgning etter straffeprosessloven kapittel 31.
4. til voldsofre i erstatningssak mot gjerningspersonen.
5. til den som har vært utsatt for handling som nevnt i straffeprosessloven § 107 a første ledd bokstav a eller b, for å vurdere forhold av betydning for anmeldelse.
6. til den som er utsatt for tvangsekteskap eller forsøk på sådan som nevnt i straffeloven § 253, jf. straffeloven § 16, men hvor saken ikke er anmeldt og den nødvendige bistand er av samme art som nevnt i straffeprosessloven § 107 c eller annen relevant bistand.
7. for pasienter i saker for statsforvalteren om undersøkelse og behandling uten eget samtykke etter psykisk helsevernloven § 4-4.

Søknad om fritt rettsråd kan innvilges til den som har *en betalingsevne som ikke overstiger fem ganger folketrygdens grunnbeløp, i følgende tilfeller:*

1. i saker etter ekteskapsloven eller barneloven kap. 5, 6, 7 og 8, herunder saker om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring.
  2. i saker etter lov 4. juli 1991 nr. 45 om rett til felles bolig og innbo når husstandsfellesskap opphører.
  3. for den skadede eller etterlatte i sak om erstatning for personskade eller tap av forsørger.
  4. for leietaker i sak etter tvangsfullbyrdsloven § 13-2 tredje ledd bokstav c når saken gjelder leietakerens bolig.
  5. for arbeidstaker i sak etter arbeidsmiljøloven om et arbeidsforhold består eller om erstatning i forbindelse med opphør av et arbeidsforhold.
  6. i klagesaker etter folketrygdloven § 21-12.
- Ved beregning av betalingsevnen etter annet ledd skal bruttoinntekt, nettoformue, og fradrag for forsørgelse av barn inngå. Ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi skal vurderes samlet.*

I andre saker kan det unntaksvis innvilges fritt rettsråd dersom det økonomiske vilkåret etter annet og tredje ledd er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

Departementet gir forskrift om det økonomiske vilkåret og utregningen av dette. Herunder kan departementet også gi regler om det økonomiske vilkåret for personer som er bosatt i utlandet og som søker om fri rettshjelp med behovsprøving.

§ 12 første til tredje ledd skal lyde:

Søknad om fritt rettsråd kan innvilges helt eller delvis til den som *oppfylder det økonomiske vilkåret i § 11 annet og tredje ledd*, i følgende tilfeller:

1. for den som er part i sak som er tatt til behandling av Den europeiske menneskerettighetsdomstol,
2. for den som har fått sitt barn ulovlig bortført fra Norge, jf. barnebortføringskonvensjonen av 25. oktober 1980 art 3. Det samme gjelder for den som har fått sitt barn ulovlig bortført fra Norge og politiet har registrert et barn som savnet eller det er opprettet straffesak om barnebortføring.

I andre saker for utenlandsk domstol eller forvaltningsorgan kan det unntaksvis innvilges helt eller delvis fritt rettsråd dersom *det økonomiske vilkåret i § 11 annet og tredje ledd* er oppfylt og særlige grunner taler for det.

Det innvilges ikke fritt rettsråd etter første og annet ledd dersom det er urimelig at det offentlige betaler for bistanden.

§ 12 fjerde ledd oppheves.

§ 13 nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om behandling av personopplysninger i forbindelse med behandlingen av søknader om fritt rettsråd, herunder at søknader om fritt rettsråd kan avgjøres ved automatisert behandling.

§ 16 skal lyde:

§ 16 *Vilkår for fri sakførsel.*

Fri sakførsel innvilges uten behovsprøving i saker som nevnt i § 11 første ledd nr. 4 og 7, samt i følgende tilfeller:

1. for den vernepliktige i saker om fritak for tjeneste i Forsvaret av overbevisningsgrunner etter forsvarsloven kapittel 4.
2. for den et tvangstiltak retter seg mot i saker om overprøving av administrative tvangsvedtak i helse- og sosialsektoren etter tvisteloven kapittel 36,

3. for den private part i saker hvor søksmål er anbefalt av Sivilombudet,
4. for utlending i tilfeller som nevnt i utlendingsloven § 92 tredje ledd annet punktum og fjerde ledd, § 129 annet ledd, eller for den som har rett til fri sakførsel etter statsborgerloven § 27 sjuende ledd annet eller tredje punktum,
5. til den som er begjært fratatt rettslig handleevne, eller som begjærer et vedtak om fratakelse av rettslig handleevne opphevet etter vergemålsloven,
6. til den det oppnevnes advokat for i medhold av barneloven § 61 første ledd nr. 5,
7. til den som er saksøkt i sak som nevnt i § 11 første ledd nr. 4.

Søknad om fri sakførsel kan innvilges til den som har *en betalingsevne som ikke overstiger fem ganger folketrygdens grunnbeløp, i følgende tilfeller:*

1. saker etter barnelova kapittel 5, 6, 7 og 8, herunder saker om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring,
2. saker etter ekteskapsloven med unntak av saker etter lovens del II og § 91,
3. saker som nevnt i § 11 annet ledd nr. 3 og 5,
4. saker etter barne bortføringskonvensjonen av 25. oktober 1980 artikkel 3 for den som har fått sitt barn ulovlig bortført til Norge,
5. saker etter husleieloven § 9-8 og tvangsfullbyrdesloven § 13-2 tredje ledd bokstav c for leietaker når saken gjelder leietakerens bolig.

Ved beregning av betalingsevnen etter annet ledd skal bruttoinntekt, nettoformue, og fradrag for forsørgelse av barn inngå. Ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi skal vurderes samlet.

I andre saker kan det unntaksvis innvilges fri sakførsel dersom det økonomiske vilkåret etter annet og tredje ledd er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

Det innvilges ikke fri sakførsel etter annet til fjerde ledd dersom det er urimelig at det offentlige betaler for bistanden.

Departementet gir forskrift om det økonomiske vilkåret og utregningen av dette. Herunder kan departementet også gi regler om det økonomiske vilkåret for personer som er bosatt i utlandet og som søker om fri rettshjelp med behovsprøving.

§ 17 første ledd skal lyde:

Fri sakførsel kan innvilges i ankesaker etter lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten dersom *det økonomiske vilkåret i § 16 annet og tredje ledd er oppfylt.*

§ 19 nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om behandling av personopplysninger i forbindelse med behandlingen av søknader om fri sakførsel, herunder at søknader om fri sakførsel kan avgjøres ved automatisert behandling.

§ 22 fjerde ledd skal lyde:

Når fri sakførsel er innvilget til voldsofre i erstatningssak mot gjerningspersonen eller for den private part i en sak hvor søksmål er anbefalt av Sivilombudet, skal det også dekke ansvar for motpartens sakskostnader.

§ 25 skal lyde:

§ 25 *Vilkår for fritak mv.*

Fritak for rettsgebyr kan gis som del av bevilling til fri sakførsel etter § 22 etter de samme regler som gjelder for slik bevilling.

Den som ikke har krav på fri sakførsel, kan gis fritak for rettsgebyr dersom *det økonomiske vilkåret i § 16 annet og tredje ledd er oppfylt.* Fritak gis av den som har myndighet til å gi bevilling til fri sakførsel i saken.

I skiftesaker kan domstolen gi fritak for rettsgebyr, dersom *det økonomiske vilkåret i § 16 annet og tredje ledd er oppfylt.*

Søknad om fritak for rettsgebyr kan avslås når det ikke er rimelig at det offentlige gir slik støtte.

§ 28 skal lyde:

§ 28 *Innhenting av personopplysninger*

Offentlige organer som behandler søknader om rettshjelp kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente fra Folkeregisteret og Skatteetaten opplysninger om søker og søkers ektefelle eller samboer som er nødvendige for å vurdere om vilkårene for rettshjelp er oppfylt eller har vært oppfylt i tidligere perioder. Organene skal også ha tilgang til opplysninger til utredning og produksjon av statistikk.

II

1. Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 16, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mari Holm Lønseth, Erna Solberg, Sveinung Stensland og Mudassar Kapur om bedre forebygging av og mer kunnskap om voldelig ekstremisme og radikalisering (Innst. 93 S (2023–2024), jf. Dokument 8:246 S (2022–2023))

Presidenten: Under debatten har Andreas Sjalg Unneland satt fram to forslag på vegne av Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppdatere bibliotekstrategien og sørge for at bibliotekene fortsatt har en viktig rolle i å fremme demokratiforståelse i befolkningen.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal handlingsplan mot hatkriminalitet. Utsatte grupper skal involveres i arbeidet på egnet måte.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 61 mot 41 stemmer ikke vedtatt. (Voteringsutskrift kl. 15.29.14)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :**I**

Stortinget ber regjeringen sikre at det gis støtte til forskning på alle former for ekstremisme for å kunne forebygge på en bedre måte.

II

Stortinget ber regjeringen sikre fortsatt finansiering av senteret C-REX også ut over 2026 og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

III

Stortinget ber regjeringen sikre bedre reintegrering av ekstreme gjennom forbedrede exit-program, blant annet gjennom å oppdatere veilederen for exit-arbeid.

IV

Stortinget ber regjeringen følge opp evalueringsrapporten om reintegreringstiltak etter endt straffesoning.

V

Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om incentiver for å sikre at flere religiøse ledere eller andre nøkkelpersoner i trossamfunn gjennomfører godkjent religiøs tilleggsutdanning i Norge.

VI

Stortinget ber regjeringen innhente erfaringer fra ordningen med radikaliseringskontakter i politiet og sikre god erfaringsutveksling.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 17, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Wetrhus Thorsvik, Guri Melby, André N. Skjelstad og Abid Raja om å bedre psykisk helsetilbud for innsatte i fengsel (Innst. 95 S (2023–2024), jf. Dokument 8:226 S (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram tolv forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre
- forslagene nr. 2–8, fra Ingvild Wetrhus Thorsvik på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Venstre
- forslag nr. 9, fra Ingvild Wetrhus Thorsvik på vegne av Venstre
- forslagene nr. 10–12, fra Kristoffer Robin Haug på vegne av Miljøpartiet De Grønne

Det blir votert over forslag nr. 11, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at tilsynsrådet sikres kapasitet til å gjennomføre flere uanmeldte besøk, og utarbeide nye regler for sammensetningen som sikrer at minst et medlem i hvert tilsynsråd har helsefaglig bakgrunn.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 97 mot 5 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.30.25)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 12, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at ingen under 18 år soner i voksenfengsel, og at det opprettes nok plasser på ungdomsenheter slik at alle innsatte under 18 kan sone her.»

Rødt og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 93 mot 8 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.30.42)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 10, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at psykiske helsetiltak og stressmestring overfor ansatte i kriminalomsorgen blir lettere tilgjengelig, og at det utarbeides gode rutiner ved alle fengsler for å sikre et best mulig arbeidsmiljø og psykososial oppfølging av ansatte som kan oppleve svært belastende situasjoner i arbeidshverdagen.»

Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 82 mot 19 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.30.59)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 9, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke bevilgningene til kriminalomsorgen for å styrke det psykiske helsetilbudet i fengslene, og utrede det reelle behovet for psykologer og psykiatere i norske fengsler.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Venstre ble med 90 mot 12 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.31.17)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 2, 4, 5 og 7, fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en lovfesting av obligatorisk gjennomføring av helseundersøkelse av den innsatte umiddelbart etter innsettelse, og senest innen åtte timer, for å kartlegge eventuelle helseproblemer og selvdropsfare.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen treffe tiltak som øker helsepersonell og fengselsansatte sin kompe-

tanse om innsattes helseutfordringer, særlig om skadevirkninger ved isolasjon.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å lovfeste en meldeplikt for fengselslegene til statsforvalteren ved selvdrap, selvdropsforsøk og ved uforsvarlig eller manglende medisinsk behandling.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en lovfesting av at det skal utarbeides tiltaksplaner for psykisk helsetilbud for innsatte i fengslene, og at disse skal brukes aktivt, både ved soningsstart og underveis i soningen. Tiltaksplanen må inneholde både akutte og langsiktige tiltak som er godt begrunnet og individuelt tilpasset, og som evalueres og justeres over tid.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 84 mot 18 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.31.34)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 3, 6 og 8, fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at flere helse-tjenester kan tilbys inne i fengselet, særlig spesialisthelsetjenester som behandling av psykiske lidelser, slik at tilgangen til helsehjelp ikke blir betinget av fengselets kapasitet til å fremstille den innsatte.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at straffedømte som på grunn av alvorlig psykisk sykdom utelukkes fra fellesskapet, gis en medisinsk utredning etter utelukkelsen. Stortinget ber også regjeringen finne løsninger for at disse individene begjæres innlagt i psykiatrien dersom nødvendig.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at innsatte gis bedre og gratis tilgang til å ringe hjelpeinstanser som f.eks. Mental Helse, og at disse samtalene ikke inngår i innsattes ringeminutter.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 82 mot 20 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.31.55)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:226 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Wetrhus Thorsvik, Guri Melby, André N. Skjelstad og Abid Raja om å bedre psykisk helsetilbud for innsatte i fengsel – vedtas ikke.

Presidenten: Det blir votert alternativt mellom komiteens innstilling og forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å øke antall sengeplasser i psykiatrien.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble innstillingen vedtatt med 67 mot 34 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.32.34)

Votering i sak nr. 18, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Rasmus Hansson og Kristoffer Robin Haug om

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2023 vert det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
855	1	Statleg forvaltning av barnevernet Driftsutgifter, <i>kan nyttast under post 22</i> , blir auka med frå kr 4 307 033 000 til kr 4 318 033 000	11 000 000
	22	Kjøp av private barnevernstenester, <i>kan nyttast under post 1</i> , blir auka med frå kr 2 972 496 000 til kr 3 343 496 000	371 000 000
Inntekter			
3855	1	Statleg forvaltning av barnevernet Diverse inntekter, blir auka med frå kr 3 392 000 til kr 10 392 000	7 000 000
	60	Kommunale eigendelar, blir redusert med frå kr 2 401 885 000 til kr 2 390 885 000	11 000 000

endring av straffeloven § 185, «rasismeparagrafen», og et tryggere offentlig yringsrom (Innst. 96 S (2023–2024), jf. Dokument 8:134 S (2022–2023))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:134 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Rasmus Hansson og Kristoffer Robin Haug om endring av straffeloven § 185, «rasismeparagrafen», og et tryggere offentlig yringsrom – vedtas ikke.

Presidenten: Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble vedtatt med 92 stemmer mot 1 stemme.

(Voteringsutskrift kl. 15.33.13)

Presidenten: Stortinget voterer så over sakene i Stortingets møte fredag 8. desember, dagsorden nr. 29.

Votering i sak nr. 1, debattert 8. desember 2023

Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om Endringar i statsbudsjettet 2023 under Barne- og familiedepartementet (tilleggsøyving til det statlege barnevernet) (Innst. 99 S (2023–2024), jf. Prop. 8 S (2023–2024))

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 2, debattert 8. desember 2023

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Felleskap og meistring – Bu trygt heime (Innst. 112 S (2023–2024), jf. Meld. St. 24 (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram 32 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Bård Hoksrud på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 2–11, fra Bård Hoksrud på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 12 og 13, fra Bård Hoksrud på vegne av Høyre og Fremskrittspartiet
- forslag nr. 16, fra Erlend Svardal Bøe på vegne av Høyre
- forslag nr. 14, fra Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus
- forslag nr. 15, fra Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus
- forslagene nr. 17 og 18, fra Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 19–29, fra Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 30 og 31, fra Seher Aydar på vegne av Rødt
- forslag nr. 32, fra Olaug Vervik Bollestad på vegne av Kristelig Folkeparti

Det blir votert over forslag nr. 32, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre pårørendedager for personer nærstående til eldre som mottar minst en tjeneste fra kommunen, etter modell av omsorgsdager for sykt barn.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 98 mot 4 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.35.05)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 30 og 31, fra Rødt.

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en tiltakspakke som sikrer eldre med trang økonomi en trygg alderdom.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvikle ordningen med betaling for utskrivningsklare pasienter, og foreslå tiltak som sikrer bedre overganger mellom kommune og sykehus, bedre faglig samarbeid mellom nivåene og færre reinnleggelser.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 96 mot 6 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.35.22)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 20, 22, 23, 26, 28 og 29, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av permisjons- og lønnskompensasjonsordningene, samt utarbeide et felles rammeverk for kommunene som skal sikre likebehandling for omsorgslønnsordningen.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta nødvendige grep for å forbedre eldreomsorgen i Norge. Dette innebærer en helhetlig tilnærming til omsorg for eldre med fokus på økt kvalitet, tilgjengelighet og støtte til både eldre og deres pårørende.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvikle en nasjonal strategi for opplæring og kompetanseheving for helsepersonell som arbeider med eldre.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen investere i infrastruktur, ansattes opplæring og kvalitetskontroll i sykehjem og institusjoner. Dette inkluderer tilbud om varierte aktiviteter og tjenester for å opprettholde livskvaliteten for beboerne samt økning i antall tilgjengelige sykehjemsplasser.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om en helhetlig gjennomgang av ernæringstilbudet til eldre i omsorgsinstitusjoner og hjemmetjenesten.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en tilskuddsordning til kommunene for etablering av trygghetsboliger.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 88 mot 14 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.35.43)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 19, 21, 24, 25 og 27, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvide ordningen for tilskudd slik at ideelle og private aktører også kan få investeringstilskudd til bygging av omsorgsboliger og sykehjem.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med privat-offentlig samarbeid etter modell fra barnehageforliket.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for å styrke rekrutteringen av helsepersonell innen eldreomsorgen, samtidig som det vurderes tiltak for fleksible turnusordninger, samt økt lønn for å gjøre det mer attraktivt å jobbe innen helse og omsorg.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere tiltak og på egnet måte komme tilbake til Stortinget for å prioritere forebyggende helsearbeid for eldre, inkludert fysisk aktivitet, sunn ernæring og tidlig tilgang til helsetjenester for sykdomsforebygging og tidlig behandling.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med støttetiltak for pårørende som tar vare på eldre familiemedlemmer, inkludert rådgivning, opplæring og tilgang til avlastningstjenester for å unngå omsorgsutmattelse. I tillegg bør det ses på muligheten for å styrke kompensasjonsordningen for tapt inntekt.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 18 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.36.02)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 17, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en konkretisering på trygghetsboliger, og foreslå midler til ordningen senest i statsbudsjettet for 2025.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 85 mot 17 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.36.19)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 18, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for mer og bedre samarbeid mellom Husbanken og private initiativ, slik at det er lettere å bygge mer sosiale boformer med for eksempel tilgang til fellesarealer.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 81 mot 21 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.36.38)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 16, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal standard for hvordan den enkelte selv kan tilrettelegge bedre for at egen hverdag og hjem blir mer aldersvennlig.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 76 mot 26 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.36.56)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 15, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at alle hjemmeboende eldre som ønsker det, har muligheten til å delta på en aktivitet eller i et fellesskap ukentlig.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus ble med 85 mot 17 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.37.14)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 14, fra Fremskrittspartiet, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke Husbanken, og utvide støtteordningene slik at de bidrar til bedre planlegging av egen bosituasjon for seniorer.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus ble med 81 mot 21 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.37.34)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 12, fra Høyre og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en tilskuddsordning for å bygge flere trygghetsboliger for eldre i distriktet. Stortinget ber regjeringen komme tilbake på egnet måte.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet ble med 66 mot 36 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.37.49)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 13, fra Høyre og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Husbankens låne- og tilskuddsordninger for tilpasning og oppgradering av egen bolig blir bedre kjent for kommunene og eldre.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet ble med 60 mot 41 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.38.08)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 6–9, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre godkjenningmodellen for fritt brukervalg slik at kommunene enklere kan åpne opp for valgfrihet innen hjemmetjenester og hjemmesykepleie. Stortinget ber regjeringen komme tilbake på egnet måte.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre nasjonal innsamling av ventetidstall for kommunene til sykehjem.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle kommuner systematisk gjennomfører bruker- og pårørendeundersøkelser i helse- og omsorgstjenesten, og at det er åpenhet om resultatene av bruker- og pårørendeundersøkelsene.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om lovkrav om at kommunestyrene årlig skal behandle en rapport om tilstanden i helse- og omsorgstjenesten, der både bruker- og pårørendeundersøkelser, objektive kvalitetsindikatorer og brukertilfredshet måles.»

Venstre har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 61 mot 41 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.38.26)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 2–5, 10 og 11, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen revidere Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet i samarbeid med Frivillighet Norge og KS.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette som mål og jobbe for at alle kommuner skal ha tilbud om forebyggende hjemmebesøk i løpet av reformperioden.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge større vekt på at også fremtidig bosituasjon skal vurderes som en del av de forebyggende hjemmebesøkene som gjennomføres i kommunene.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at psykisk helse ivaretas i de helsefaglige utdanningsløpene.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke det systematiske ernæringsarbeidet og sikre at mat, måltid og ernæring er en del av alt forebyggende, behandlerende, habiliterende og rehabiliterende arbeid med eldre.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å øke kunnskapen og kompetansen om mat, måltid og ernæring i kommunene.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 60 mot 42 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.38.45)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide egne kvalitetsindikatorer for medisinbruk på sykehjem og sikre at kravet om jevnlig og systematisk legemiddelgjennomgang følges opp.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti ble med 55 mot 47 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.39.04)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringa gjennomgå og forbedre regelverket for pårørendes permisjonsmuligheter i arbeidslivet for å sikre likestilling og bedre mulighetene til å kombinere arbeid og omsorg uten å pådra seg økonomiske problemer eller falle ut av arbeidslivet.

Presidenten: Høyre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 78 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.39.26)

Videre var innstilt:

II

Meld. St. 24 (2022–2023) – Fellesskap og meistring – Bu trygt heime – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 3, debattert 8. desember 2023

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Svandal Bøe, Tone Wilhelmsen Trøen, Sandra Brufnot, Anne Kristine Linnestad og Tage Pettersen om å skape et mer demensvennlig samfunn (Innst. 115 S (2023–2024), jf. Dokument 8:260 S (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram seks forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Bård Hoksrud på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus
  - forslagene nr. 3–6, fra Bård Hoksrud på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- Det blir votert over forslagene nr. 3–6, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen bidra til at kommunene legger bedre til rette for å skape et mer demensvennlig samfunn, og at kommunene har en plan for hvordan det skal gjøres.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det opprettes en tilskuddsordning som skal stimulere til bygging av flere trygghetsboliger for eldre i distriktskommuner.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide et eget boligprogram for mennesker med en demenssykdom som skal gjøre det enklere å tilpasse egen bolig, men også å anskaffe en mer tilrettelagt bolig.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle kommuner har en pårørendestrategi og gir pårørende mer fleksible avlastningstilbud.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 60 mot 42 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.40.19)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 1 og 2, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og innføre et pakkeforløp for demenssykdom som sikrer bedre diagnostisering og oppfølging.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for flere lavterskeltilbud i kommunene for mennesker med en demenssykdom og deres pårørende, som for eksempel flere hukommelsesteam, demensskoler og avlastningstilbud for pårørende.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus ble med 59 mot 42 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.40.39)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:260 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Svardal Bøe, Tone Wilhelmsen Trøen, Sandra Bruflot, Anne Kristine Linnestad og Tage Pettersen om å skape et mer demensvennlig samfunn – vedtas ikke.

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble vedtatt med 60 mot 42 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.41.21)

Votering i sak nr. 4, debattert 8. desember 2023

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Sylvi Listhaug, Morten Wold, Gisle Meininger Saudland, Dagfinn Henrik Olsen og Silje Hjemdal om å tilby MS-pasienter stamcellebehandling på norske sykehus (Innst. 114 S (2023–2024), jf. Dokument 8:262 S (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Pasientfokus
- forslagene nr. 2 og 3, fra Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Pasientfokus

Det blir votert over forslagene nr. 2 og 3, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Pasientfokus.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for hvordan alvorlig syke pasienter som faller utenfor RAM-MS-studien, kan tilbys stamcellebehandling gjennom unntaksordningen når nasjonal medisinsk ekspertise anbefaler slik behandling.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det innføres stamcellebehandling for MS-pasienter i norske sykehus i tråd med faglige anbefalinger fra nasjonal medisinsk ekspertise for pasienter som ikke kan inkluderes i RAM-MS-studien.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Pasientfokus ble med 75 mot 27 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.42.01)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Pasientfokus. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen orientere Stortinget om fremdrift og finansiering for den nasjonale RAM-MS-studien på stamcellebehandling, i tråd med Stortingets vedtak ved behandlingen av Representantforslag 221 S (2020–2021) (vedtak nr. 991 (2020–2021)).»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Pasientfokus ble med 71 mot 30 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.42.19)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:262 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Sylvi Listhaug, Morten Wold, Gisle Meininger Saudland, Dagfinn Henrik Olsen og Silje Hjemdal om å tilby MS-pasienter stamcellebehandling på norske sykehus – vedtas ikke.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble vedtatt med 74 mot 26 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.42.57)

Presidenten: Voteringen i sak nr. 5 er utsatt.

Votering i sak nr. 6, debattert 8. desember 2023

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i helselovgivinga (organisatoriske endringer i sentral helseforvaltning) (Innst. 113 L (2023–2024), jf. Prop. 11 L (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i helselovgivinga (organisatoriske endringer i sentral helseforvaltning)

I

I følgjande føresegner blir «Statens legemiddelverk» endra til «Direktoratet for medisinske produkter»:

1. lov 10. februar 2017 nr. 5 om endringer i tobakkskadefloven §§ 34 a første ledd og 35 andre ledd
2. lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. § 21 a
3. lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader § 35 andre ledd.

II

I lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer blir det gjort følgjande endringer:

§ 3-8 nytt andre ledd skal lyde:

Departementet har ansvar for å sikre nødvendig vaksineforsyning og vaksineberedskap.

Noverande andre og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd.

Noverande fjerde ledd blir femte ledd og skal lyde:

Når det ved et alvorlig utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom er nødvendig å vaksinere befolkningen eller deler av den med en gang for at folkehelsen ikke skal bli vesentlig skadelidende, kan Helsedirektoratet påby vaksinering etter *tredje* ledd og tiltak etter *fjerde* ledd.

Noverande femte ledd blir nytt sjette ledd.

§ 7-9 skal lyde:

§ 7-9 *Folkehelseinstituttet*

Folkehelseinstituttet er statens smitteverninstitutt. Folkehelseinstituttet skal overvåke den nasjonale epidemiologiske situasjonen og delta i overvåkingen av den internasjonale epidemiologiske situasjonen, utføre *helseanalyser* og drive forskning på *smittevernområdet*. *Folkehelseinstituttet* kan behandle helseopplysninger og

andre personopplysninger som er nødvendig for å gjennomføre disse oppgavene.

Folkehelseinstituttet skal gi *smittevernfarelege råd og bistand til helsepersonell, kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter i forbindelse med oppklaring og kontroll av utbrudd av smittsomme sykdommer*.

§ 7-10 første ledd skal lyde:

Helsedirektoratet skal, *ved å utføre myndighetsoppgaver*, medvirke til at befolkningens behov for tjenester og tiltak blir dekket i forbindelse med smittsomme sykdommer.

III

I lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. skal § 7-3 første ledd lyde:

Helsedirektoratet skal utvikle, formidle og vedlikeholde nasjonale faglige retningslinjer og veiledere som understøtter de mål som er satt for helse- og omsorgstjenesten. *Departementet kan bestemme på hvilke områder direktoratet skal utarbeide slike retningslinjer og veiledere*. Retningslinjer og veiledere skal baseres på kunnskap om god praksis og skal bidra til kontinuerlig forbedring av virksomhet og tjenester.

IV

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter blir det gjort følgjande endringer i § 7-2:

Første ledd skal lyde:

Pasient eller bruker eller dennes representant som mener at bestemmelsene i kapittel 2 med unntak av § 2-4 a, kapitlene 3 og 4, samt § 5-1, § 6-2 og § 6-3 er brutt, kan klage til statsforvalteren. *Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten er klageinstans for enkeltvedtak etter § 2-4 a*. Klagen sendes til den som har truffet enkeltvedtaket eller avgjørelsen.

Andre til fjerde ledd blir oppheva. Noverande femte ledd blir andre ledd. Noverande sjette ledd blir tredje ledd og skal lyde:

Pasientens eller brukerens representant etter *første ledd* er den som har fullmakt til å klage på pasientens eller brukerens vegne, eller som har samtykkekompetanse etter kapittel 4. Fullmektig som ikke er advokat, skal legge frem skriftlig fullmakt.

V

I lov 24. juni 2011 nr. 29 om folkehelsearbeid blir det gjort følgjande endringer:

§ 24 skal lyde:

§ 24 *Helsedirektoratets ansvar*

Helsedirektoratet skal *ha oversikt over folkehelsen og forhold som påvirker folkehelsen, følge med på at fol-*

kehelsearbeidet er i samsvar med utfordringer på folkehelseområdet, bidra til å iverksette nasjonal politikk på folkehelseområdet og være en pådriver for kunnskapsbasert folkehelsearbeid, blant annet gjennom utvikling av nasjonale normer og standarder for godt folkehelsearbeid.

Helsedirektoratet skal gi kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere og andre statlige institusjoner, helsepersonell og befolkningen informasjon, råd og veiledning om strategier og tiltak i folkehelsearbeidet. *Direktoratet skal videre gjøre tilgjengelig opplysninger som grunnlag for kommunenes og fylkeskommunenes oversikter etter §§ 5 og 21. Opplysningene skal være basert på statistikk Folkehelseinstituttet har utarbeidet på grunnlag av de sentrale helseregistrene etter helseregisterloven §§ 19 flg., samt annen relevant statistikk. Direktoratet skal gi bistand, råd, veiledning og informasjon i den forbindelse.*

Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om opplysninger som skal gjøres tilgjengelig for kommunen og fylkeskommunen.

§ 25 skal lyde:

§ 25 *Folkehelseinstituttets ansvar*

Folkehelseinstituttet skal drive forskning og oppsummere kunnskap på folkehelseområdet.

Folkehelseinstituttet skal i forbindelse med eksponering for helseskadelige miljøfaktorer bistå kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere og andre statlige institusjoner, helsepersonell og befolkningen for å sikre beskyttelse av befolkningens helse.

§ 28 tredje ledd første punktum skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om kommunens beredskap innen miljørettet helsevern, og om meldeplikt for kommuner, helseforetak og helsepersonell til *statlige helsemyndigheter* om miljøhendelser eller mistanke om utbrudd av sykdom relatert til eksponering for helseskadelige miljøfaktorer.

VI

I lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. skal § 12-5 første ledd lyde:

Helsedirektoratet skal utvikle, formidle og vedlikeholde nasjonale faglige retningslinjer og veiledere som understøtter de mål som er satt for helse- og omsorgstjenesten. *Departementet kan bestemme på hvilke områder direktoratet skal utarbeide slike retningslinjer og veiledere. Retningslinjer og veiledere skal baseres på kunnskap om god praksis og skal bidra til kontinuerlig forbedring av virksomhet og tjenester.*

VII

Loven gjeld frå den tida Kongen fastset. Kongen kan setje i verk dei einskilde føresegnene til ulike tider.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget. Sak nr. 7 var interpellasjon.

Votering i sak nr. 8, debattert 8. desember 2023

Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 77/2023 av 28. april 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/1009 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet av EU-gjødselvarer mv. (gjødselforordningen) (Innst. 102 S (2023–2024), jf. Prop. 4 S (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 77/2023 av 28. april 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/1009 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet av EU-gjødselvarer mv. (gjødselforordningen).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 9, debattert 8. desember 2023

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Une Bastholm og Rauand Ismail om å opprette et nasjonalt senter for alternativer til dyreforsøk (Innst. 98 S (2023–2024), jf. Dokument 8:20 S (2023–2024))

Presidenten: Under debatten har Alfred Jens Bjørlo satt fram et forslag på vegne av Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et nasjonalt 3R-senter for forskning på alternativer til dyreforsøk etter modell fra tilsvarende sentre i Sverige og andre europeiske land.»

Det blir votert alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:20 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Une Bastholm og Rauand Ismail om å opprette et nasjonalt senter for alternativer til dyreforsøk – vedtas ikke.

V o t e r i n g:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne ble innstillingen vedtatt med 91 mot 11 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.44.57)

Votering i sak nr. 10, debattert 8. desember 2023

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Bengt Rune Strifeldt og Christian Tybring-Gjedde om adgang til å tilbakekalle retten til å seile under norsk flagg, av hensyn til nasjonale interesser (Innst. 103 S (2023–2024), jf. Dokument 8:14 S (2023–2024))

Presidenten: Under debatten har Christian Tybring-Gjedde satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre hjemmelsgrunnlag til å tilbakekalle et skips rett til å seile under norsk flagg, av hensyn til nasjonale interesser.»

Det blir votert alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:14 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Bengt Rune Strifeldt og Christian Tybring-Gjedde om adgang til å tilbakekalle retten til å seile under norsk flagg, av hensyn til nasjonale interesser – vedtas ikke.

V o t e r i n g:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen vedtatt med 89 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.46.42)

Presidenten: Stortinget skal så votere over sakene på dagens kart.

Votering i sakene nr. 1–4, debattert 12. desember 2023

Presidenten: Sakene nr. 1–4 er andre gangs behandling av lover og omfatter lovvedtakene 12 til og med 15.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed godkjent ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 5, debattert 12. desember 2023

Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av direktiv (EU) 2022/2381 i EØS-avtalen (Innst. 119 S (2023–2024), jf. Prop. 131 LS (2022–2023))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av direktiv (EU) 2022/2381 om jevnere kjønnsrepresentasjon blant styremedlemmer i børsnoterte selskaper i EØS-avtalen.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble vedtatt med 82 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.47.49)

Votering i sak nr. 6, debattert 12. desember 2023

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i foretakslovgivningen mv. (kjønnssammensetning i styret) (Innst. 118 L (2023–2024), jf. Prop. 131 LS (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Linda Hofstad Helleland på vegne av Høyre og Venstre
- forslag nr. 2, fra Linda Hofstad Helleland på vegne av Høyre
- forslag nr. 3, fra Sivert Bjørnstad på vegne av Fremskrittspartiet

Det blir votert over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med partene i arbeidslivet, utarbeide positive incentiver

som på sikt kan øke kvinneandelen i aksjeselskaperes styrer.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 89 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.48.24)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 2, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om at den trinnvise innføringen av endringer i foretakslovgivningen skyves 6 måneder, slik at første trinn skal oppfylles senest fra 1. juli 2025.»

Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 79 mot 23 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.48.41)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 1, fra Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen, ved endringer i foretakslovgivningen, sørge for at veiledning på eget måte blir gjort tilgjengelig for de foretakene som har behov for det.»

Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 73 mot 29 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.48.59)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i foretakslovgivningen mv. (kjønnssammensetning i styret)

I

I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 3-1 andre ledd skal lyde:

Registeret skal inneholde opplysninger om selskapet er underlagt krav til kjønnsammensetning i styret etter aksjeloven § 6-11 a, eller § 20-6. Registeret skal i så fall også inneholde opplysninger om alle styremedlemmenes og alle varamedlemmenes kjønn, og om de er valgt

av og blant de ansatte etter reglene i aksjeloven § 6-4 eller § 6-35, jf. allmennaksjeloven § 6-37 første ledd.

§ 3-2 andre ledd skal lyde:

For samvirkeforetak, boligbyggelag og gjensidige forsikringsselskaper skal registeret dessuten inneholde opplysninger om foretaket er underlagt krav til kjønnsammensetning i styret etter samvirkelova § 69, bustadbyggjelagslova § 6-4 a, eller finansforetaksloven § 8-4 femte ledd. Registeret skal i så fall også inneholde opplysninger om alle styremedlemmenes og alle varamedlemmenes kjønn, og om de er valgt av og blant de ansatte etter reglene i samvirkelova § 67, bustadbyggjelagslova § 6-4 eller finansforetaksloven § 8-4 tredje og fjerde ledd.

§ 3-4 første ledd skal lyde:

For selskap som ikke omfattes av §§ 3-1 til 3-3 får § 3-3 nr. 1, 2, 3, 4, 9 og 10 tilsvarende anvendelse. I tillegg skal registeret inneholde opplysninger om selskapets deltakere og deltakernes ansvar for selskapets forpliktelser. Registeret skal dessuten inneholde opplysninger om selskapet er underlagt krav til kjønnsammensetning i styret etter selskapsloven § 2-13 a, og i så fall også opplysninger om alle styremedlemmenes og alle varamedlemmenes kjønn, og om de er valgt av og blant de ansatte etter reglene i selskapsloven § 2-13.

§ 3-6 tredje ledd skal lyde:

For stiftelser skal registeret dessuten inneholde opplysninger om stiftelsen er underlagt krav til kjønnsammensetning i styret etter stiftelsesloven § 27 a. Registeret skal i så fall også inneholde opplysninger om alle styremedlemmenes og alle varamedlemmenes kjønn, samt opplysninger om medlemmet er valgt av og blant de ansatte.

II

I lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper gjøres følgende endringer:

Ny § 2-13 a skal lyde:

§ 2-13 a. *Krav til kjønnsammensetning i styret*

(1) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for selskaper der samtlige deltakere er juridiske personer, og som på balansedagen for årsregnskapet enten har driftsinntekter og finansinntekter som samlet er større enn 50 millioner kroner, eller som har flere enn 30 ansatte. Antall ansatte etter første punktum skal beregnes på samme måte som etter § 2-9, jf. § 2-10 første ledd.

(2) Har styret tre eller flere medlemmer, skal kjønnsammensetning i styret oppfylle følgende krav:

1. Har styret tre eller fire medlemmer, kan maksimalt to styremedlemmer ha samme kjønn.

2. Har styret fem eller seks medlemmer, kan maksimalt tre styremedlemmer ha samme kjønn.
  3. Har styret syv medlemmer, kan maksimalt fire styremedlemmer ha samme kjønn.
  4. Har styret åtte medlemmer, kan maksimalt fem styremedlemmer ha samme kjønn.
  5. Har styret ni eller flere medlemmer, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmene ha samme kjønn.
- (3) Annet ledd gjelder tilsvarende for varamedlemmer.

(4) Når det for et selskap inntreer en plikt til å oppfylle kravene til kjønns sammensetning, skal styret senest én måned etter første etterfølgende selskapsmøte oppfylle kravene til kjønns sammensetning etter annet og tredje ledd.

(5) For styremedlemmer som de ansatte skal velge etter § 2-13 annet til fjerde ledd, gjelder kravene til kjønns sammensetning i § 2-13 b.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hva som regnes som driftsinntekter og finansinntekter etter første ledd første punktum.

Ny § 2-13 b skal lyde:

§ 2-13 b. *Krav til kjønns sammensetning for styremedlemmer valgt av og blant de ansatte*

(1) Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer av og blant de ansatte etter § 2-13 annet eller tredje ledd, kan ikke alle disse styremedlemmene ha samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Første og annet punktum gjelder ikke dersom mer enn 80 prosent av samlet antall ansatte i selskapet har samme kjønn.

(2) For selskaper med flere enn 200 ansatte, skal kjønns sammensetningen blant styremedlemmer som velges av og blant de ansatte etter § 2-13 fjerde ledd, oppfylle kravene i § 2-13 a annet og tredje ledd. Antall ansatte etter første punktum skal beregnes på samme måte som etter § 2-9, jf. § 2-10 første ledd.

III

I lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret gjøres følgende endringer:

§ 6 første ledd bokstav b og c skal lyde:

- b. *Styremedlemmer.*
- c. *For stiftelser som ikke er registrert i Foretaksregisteret, om stiftelsen er underlagt krav til kjønns sammensetning i styret etter stiftelsesloven §§ 27 a og 27 b. Registeret skal i så fall også inneholde opplysninger om alle styremedlemmenes og alle varamedlemmenes kjønn, og opplysninger om medlemmet er valgt av og blant de ansatte.*

IV

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

I avsnitt I i kapittel 6 skal ny § 6-11 a lyde:

§ 6-11 a. *Krav til kjønns sammensetning i styret*

(1) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for aksjeselskaper som på balansedagen for årsregnskapet enten har driftsinntekter og finansinntekter som samlet er større enn 50 millioner kroner, eller som har flere enn 30 ansatte. Antall ansatte etter første punktum skal beregnes på samme måte som etter § 6-4.

(2) Har styret tre eller flere medlemmer, skal kjønns sammensetningen i styret oppfylle følgende krav:

1. Har styret tre eller fire medlemmer, kan maksimalt to styremedlemmer ha samme kjønn.
2. Har styret fem eller seks medlemmer, kan maksimalt tre styremedlemmer ha samme kjønn.
3. Har styret syv medlemmer, kan maksimalt fire styremedlemmer ha samme kjønn.
4. Har styret åtte medlemmer, kan maksimalt fem styremedlemmer ha samme kjønn.
5. Har styret ni eller flere medlemmer, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmene ha samme kjønn.

(3) Annet ledd gjelder tilsvarende for varamedlemmer.

(4) Når det for et selskap inntreer en plikt til å oppfylle kravene til kjønns sammensetning, skal styret senest én måned etter første etterfølgende ordinære generalforsamling oppfylle kravene til kjønns sammensetning i annet og tredje ledd.

(5) For styremedlemmer som de ansatte skal velge etter § 6-4, gjelder kravene til kjønns sammensetning i § 6-11 b.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hva som regnes som driftsinntekter og finansinntekter etter første ledd første punktum.

I avsnitt I i kapittel 6 skal ny § 6-11 b lyde:

§ 6-11 b. *Krav til kjønns sammensetning for styremedlemmer valgt av og blant de ansatte*

(1) Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer av og blant de ansatte etter § 6-4, kan ikke alle disse styremedlemmene ha samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Første og annet punktum gjelder ikke dersom mer enn 80 prosent av samlet antall ansatte i selskapet på det tidspunkt valget skjer har samme kjønn.

(2) For selskaper med flere enn 200 ansatte, skal kjønns sammensetningen blant styremedlemmer som velges av og blant de ansatte etter § 6-4 eller blant de ansatte etter § 6-35, jf. allmennaksjeloven § 6-37 første

ledd, oppfylle kravene i § 6-11 a annet og tredje ledd. Antall ansatte etter første punktum skal beregnes på samme måte som etter § 6-4.

§ 20-6 skal lyde:

§ 20-6 *Krav til kjønns sammensetning i styret i statsaksjeselskaper*

(1) *Reglene i § 6-11 a annet og tredje ledd gjelder tilsvarende for styret i statsaksjeselskaper.*

(2) *Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer av og blant de ansatte etter § 6-4, kan ikke alle disse styremedlemmene ha samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Første og annet punktum gjelder ikke dersom mer enn 80 prosent av samlet antall ansatte i selskapet på det tidspunkt valget skjer har samme kjønn.*

(3) *For selskaper med flere enn 200 ansatte, skal kjønns sammensetningen blant styremedlemmer som velges av og blant de ansatte etter § 6-4 eller blant de ansatte etter § 6-35, jf. allmennaksjeloven § 6-37 første ledd, oppfylle kravene i § 6-11 a annet og tredje ledd, likevel slik at dersom det skal velges to styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke disse styremedlemmene ha samme kjønn. Antall ansatte etter første punktum skal beregnes på samme måte som etter § 6-4.*

(4) *Første, annet og tredje ledd gjelder tilsvarende for aksjeselskap som er heleid datterselskap til statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap, eller til statsforetak.*

V

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 6-11 a skal lyde:

§ 6-11 a. *Krav til kjønns sammensetning i styret*

(1) *Kjønns sammensetningen i styret skal oppfylle følgende krav:*

1. *Har styret tre eller fire medlemmer, kan maksimalt to styremedlemmer ha samme kjønn.*
2. *Har styret fem eller seks medlemmer, kan maksimalt tre styremedlemmer ha samme kjønn.*
3. *Har styret syv medlemmer, kan maksimalt fire styremedlemmer ha samme kjønn.*
4. *Har styret åtte medlemmer, kan maksimalt fem styremedlemmer ha samme kjønn.*
5. *Har styret ni eller flere medlemmer, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmene ha samme kjønn.*

(2) *Første ledd gjelder tilsvarende for varamedlemmer.*

(3) *For styremedlemmer som de ansatte skal velge etter § 6-4 eller som skal velges blant de ansatte etter § 6-37 første ledd, gjelder kravene til kjønns sammensetning i § 6-11 b.*

I kapittel 6 avsnitt I skal ny § 6-11 b lyde:

§ 6-11 b. *Krav til kjønns sammensetning for styremedlemmer valgt av og blant de ansatte*

(1) *Når det skal velges to eller flere styremedlemmer etter § 6-4, kan ikke alle disse styremedlemmene ha samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Første og annet punktum gjelder ikke dersom mer enn 80 prosent av samlet antall ansatte i selskapet på det tidspunkt valget skjer, har samme kjønn.*

(2) *For selskaper med flere enn 200 ansatte, skal kjønns sammensetningen blant styremedlemmer som velges av og blant de ansatte etter § 6-4 eller blant de ansatte etter § 6-37 første ledd, oppfylle kravene i § 6-11 a første og annet ledd, likevel slik at dersom det skal velges to styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke disse styremedlemmene ha samme kjønn. Antall ansatte etter første punktum skal beregnes på samme måte som etter § 6-4.*

§ 20-6 oppheves.

VI

I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser gjøres følgende endringer:

§ 27 a skal lyde:

§ 27 a *Krav til kjønns sammensetning i styret*

(1) *Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for næringsdrivende stiftelser, stiftelser som etter vedtektene har utdeling til formål og stiftelser der staten, en fylkeskommune eller kommune skal oppnevne ett eller flere styremedlemmer.*

(2) *Har styret tre eller flere medlemmer, skal kjønns sammensetningen i styret oppfylle følgende krav:*

1. *Har styret tre eller fire medlemmer, kan maksimalt to styremedlemmer ha samme kjønn.*
2. *Har styret fem eller seks medlemmer, kan maksimalt tre styremedlemmer ha samme kjønn.*
3. *Har styret syv medlemmer, kan maksimalt fire styremedlemmer ha samme kjønn.*
4. *Har styret åtte medlemmer, kan maksimalt fem styremedlemmer ha samme kjønn.*
5. *Har styret ni eller flere medlemmer, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmene ha samme kjønn.*

(3) *Annet ledd gjelder tilsvarende for varamedlemmer.*

(4) *For styremedlemmer som de ansatte etter lov skal velge, gjelder kravene til kjønns sammensetning i § 27 b.*

Ny § 27 b skal lyde:

§ 27 b *Krav til kjønns sammensetning for styremedlemmer valgt av og blant de ansatte*

(1) *Denne paragrafen gjelder for næringsdrivende stiftelser, stiftelser som etter vedtektene har utdeling til*

formål og stiftelser der staten, en fylkeskommune eller kommune skal oppnevne ett eller flere styremedlemmer.

(2) Dersom det etter lov skal velges styremedlemmer blant de ansatte, kan ikke alle disse styremedlemmene ha samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Første og annet punktum gjelder ikke dersom mer enn 80 prosent av samlet antall ansatte i stiftelsen på tidspunktet valget skjer, har samme kjønn.

(3) For stiftelser med flere enn 200 ansatte, skal kjønns sammensetningen blant styremedlemmer som etter lov velges av og blant de ansatte, oppfylle kravene i § 27 a annet og tredje ledd, likevel slik at dersom det skal velges to styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke disse ha styremedlemmene ha samme kjønn.

VII

I lov 6. juni 2003 nr. 38 om bustadbyggjelag gjøres følgende endringer:

§ 6-4 a skal lyde:

§ 6-4 a. *Krav til kjønns sammensetjing i styret*

(1) *Føresegnene i denne paragrafen gjeld for bustadbyggjelag som på balansedagen for årsrekneskapen anten har:*

1. *samla driftsinntekter og finansinntekter på meir enn 50 millionar kroner,*
2. *fleire enn 30 tilsette, som skal reknast likt som etter § 6-4, eller*
3. *meir enn 500 andelseigarar.*

(2) *Kjønns sammensetjinga i styret skal oppfylle følgjande krav:*

1. *Har styret tre eller fire medlemmer, kan maksimalt to styremedlemmer ha same kjønn.*
2. *Har styret fem eller seks medlemmer, kan maksimalt tre styremedlemmer ha same kjønn.*
3. *Har styret sju medlemmer, kan maksimalt fire styremedlemmer ha same kjønn.*
4. *Har styret åtte medlemmer, kan maksimalt fem styremedlemmer ha same kjønn.*
5. *Har styret ni eller fleire medlemmer, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmene ha same kjønn.*

(3) *Andre ledd gjeld tilsvarande for varamedlemmer.*

(4) *Får eit lag plikt til å oppfylle krava til kjønns sammensetjing, skal styret seinast ein månad etter første etterfølgjande ordinære generalforsamling oppfylle krava til kjønns sammensetjing etter andre og tredje ledd.*

(5) *For styremedlemmer som dei tilsette skal velje etter § 6-4, gjeld krava til kjønns sammensetjing i § 6-4 b.*

(6) *Departementet kan i forskrift gi føresegner om kva som skal reknast som driftsinntekter og finansinntekter etter første ledd nr. 1.*

Ny § 6-4 b skal lyde:

§ 6-4 b *Krav til kjønns sammensetjing for styremedlemmer valde av og blant dei tilsette*

(1) Dersom det skal veljast to eller fleire styremedlemmer etter § 6-4, kan ikkje alle desse styremedlemmene ha same kjønn. Det same gjeld for varamedlemmer. Første og andre punktum gjeld ikkje dersom meir enn 80 prosent av det samla talet på dei tilsette i laget på det tidspunktet valet skjer, har same kjønn.

(2) For lag med fleire enn 200 tilsette, skal kjønns sammensetjinga blant styremedlemmer som skal veljast av dei tilsette etter § 6-4, oppfylle krava i § 6-4 a andre og tredje ledd, likevel slik at om det blir valt to styremedlemmer etter § 6-4, kan ikkje desse ha same kjønn. Talet på tilsette skal reknast likt som etter § 6-4.

VIII

I lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak gjøres følgende endringer:

§ 69 skal lyde:

§ 69 *Krav til kjønns sammensetjinga i styret*

(1) *Føresegnene i denne paragrafen gjeld for samvirkeforetak som på balansedagen for årsrekneskapen anten har:*

1. *samla driftsinntekter og finansinntekter på meir enn 50 millionar kroner,*
2. *fleire enn 30 tilsette, som skal reknast likt som etter § 67, eller*
3. *meir enn 500 medlemmar.*

(2) *Har styret tre eller fleire medlemmar, skal kjønns sammensetjinga i styret oppfylle følgjande krav:*

1. *Har styret tre eller fire medlemmar, kan maksimalt to styremedlemmar ha same kjønn.*
2. *Har styret fem eller seks medlemmar, kan maksimalt tre styremedlemmar ha same kjønn.*
3. *Har styret sju medlemmar, kan maksimalt fire styremedlemmar ha same kjønn.*
4. *Har styret åtte medlemmar, kan maksimalt fem styremedlemmar ha same kjønn.*
5. *Har styret ni eller fleire medlemmar, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmane ha same kjønn.*

(3) *Andre ledd gjeld tilsvarande for varamedlemmar.*

(4) *Får eit foretak plikt til å oppfylle krava til kjønns sammensetjing, skal styret seinast ein månad etter første etterfølgjande ordinære årsmøte oppfylle krava til kjønns sammensetjing etter andre og tredje ledd.*

(5) *For styremedlemmar som dei tilsette skal velje etter § 67, gjeld krava til kjønns sammensetjing i § 69 a.*

(6) *Departementet kan gi forskrift med nærmare reglar om kva som skal reknast som driftsinntekter og finansinntekter etter første ledd nr. 1.*

Ny § 69 a skal lyde:

§ 69 a *Krav til kjønnsamansetjing for styremedlemmar valde av og mellom dei tilsette*

(1) Dersom det skal veljast to eller fleire styremedlemmar av og mellom dei tilsette etter § 67, kan ikkje alle desse styremedlemmane ha same kjønn. Det same gjeld for varamedlemmar. Første og andre punktum gjeld ikkje dersom meir enn 80 prosent av det samla talet på dei tilsette i laget, har same kjønn.

(2) I foretak med fleire enn 200 tilsette, skal kjønnsamansetjinga blant styremedlemmar som veljast av og mellom dei tilsette etter § 67, oppfylle krava i § 69 andre og tredje ledd, likevel slik at om det blir valt to styremedlemmar etter § 67, kan ikkje desse ha same kjønn. Talet på tilsette skal reknast likt som etter § 67.

IX

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 8-4 femte ledd skal lyde:

(5) Allmennaksjeloven §§ 6-6 til 6-11 *b* gjelder for øvrig tilsvarende for foretak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

X

1. Loven trer i kraft 1. januar 2024.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsbestemmelser. I overgangsbestemmelsene kan det gis regler om en gradvis innføring, men likevel slik at overgangsperioden ikke kan gjelde lenger enn frem til 1. juli 2028.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 86 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.49.25)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble vedtatt med 85 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.49.46)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 7, debattert 12. desember 2023

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser (hjemmel for registreringsplikt for statssekretærer og politiske rådgivere) (Innst. 121 L (2023–2024), jf. Prop. 12 L (2023–2024))

Presidenten: Under debatten har Tobias Drevland Lund satt fram et forslag på vegne av Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til registrering av verv og økonomiske interesser også for regjeringsmedlemmers medlemmer av husholdningen, inkludert ektefeller og samboere.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 97 mot 5 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.50.29)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak:

A.

L o v

om endringer i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser (hjemmel for registreringsplikt for statssekretærer og politiske rådgivere)

I

I lov 30. november 2012 nr. 70 om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om registrering av regjeringsmedlemmers, *statssekretærers og politiske rådgiveres* verv og økonomiske interesser.

§ 1 skal lyde:

Kongen i statsråd kan pålegge *regjeringsmedlemmer, statssekretærer og politiske rådgivere* å registrere sine verv og økonomiske interesser i et register som er tilgjengelig for allmennheten. De registrerte opplysningene skal tas ut av det elektroniske registeret etter at vedkommende *har fratrudd som regjeringsmedlem, statssekretær eller politisk rådgiver.*

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Videre var innstilt:

B.

I

Stortinget ber regjeringen sikre at kravene til registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser til enhver tid er minimum like strenge som kravene for stortingsrepresentanter.

II

Stortinget ber regjeringen utrede forslag til registrering av verv og økonomiske interesser for regjeringspolitikeres medlemmer av husholdningen, inkludert ektefeller og samboere, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 8, debattert 12. desember 2023

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i konflikttrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll) og to representantforslag om gjeng- og organisert kriminalitet (Innst. 86 L (2023–2024), jf. Prop. 139 L (2022–2023), Dokument 8:7 S (2023–2024) og Dokument 8:13 S (2023–2024))

Presidenten: Under debatten er det satt fram 30 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–9, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre
- forslagene nr. 10–12, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Høyre og Fremskrittspartiet
- forslag nr. 13, fra Sveinung Stensland på vegne av Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre

- forslag nr. 14, fra Sveinung Stensland på vegne av Høyre
- forslagene nr. 15–24, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 25–30, fra Andreas Sjalg Unneland på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Venstre

(Representanten Marian Hussein fra Sosialistisk Venstreparti kom inn i salen.)

Presidenten: Det går ikke an å tiltre midt i en votering, så representanten må forlate salen.

Marian Hussein (SV) (fra salen): Men representanten Lysbakken forlot salen nå.

Presidenten: Det er heller ikke lov.

Under tvil får vi gjøre det sånn, og da beholder vi balansen. Men det er ikke tillatt verken å forlate eller ankomme salen under votering.

Det blir votert over forslagene nr. 25–27, 29 og 30, fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å formalisere ordningen med Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) og gjøre det landsdekkende, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å lovfeste eller på annen måte tydeliggjøre kommunenes ansvar for kriminalitetsforebygging, herunder vurdere modellen i den svenske loven om kommunenes ansvar for kriminalitetsforebygging, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen igangsette et pilotprosjekt i Oslo og Kristiansand kommune med etablering av en tverrfaglig tiltaksgruppe rundt barn og unge som har høy risiko for å begå alvorlige lovbrudd, etter modell fra Danmark.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette dedikerte inndragningsteam i hvert politidistrikt. Gruppen skal bestå av en jurist, en etterforsker og en revisor.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at arbeidet med organisert kriminalitet og gjenger prioriteres og tilføres ressurser i politidistriktene der dette kreves som en følge av kriminalitetsbildet, og at dette sikres langsiktighet og forutsigbarhet.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 82 mot 19 stemmer ikke vedtatt.
(Voteringsutskrift kl. 15.52.59)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 28, fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre en bufferkapasitet innenfor psykisk helsevern til kartlegging av psykisk og somatisk helse for barn og unge som har høy risiko for å begå alvorlige lovbrudd.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 83 mot 19 stemmer ikke vedtatt.
(Voteringsutskrift kl. 15.53.20)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 15–24, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 15 lyder:

«I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endring:

§ 172 lyde:

Når noen mistenkes for

a. et lovbrudd som kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller forsøk på et slikt lovbrudd, eller
b. overtredelse av straffeloven § 272,

kan han pågripes såfremt det foreligger tilståelse eller andre forhold som i særlig grad styrker mistanken, selv om vilkårene i § 171 ikke er oppfylt. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på om det er egnet til å støte allmennhetens rettsfølelse eller skape utrygghet dersom den mistenkte er på fri fot.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre innføring av visitasjonssoner for våpenkontroll.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre innføring av dobbelt strafferamme for gjengrelatert kriminalitet.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre en dobling av strafferammen for kriminalitet begått i områder som er særlig utsatt for gjengrelatert kriminalitet.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre en straffutmå-

lingsbestemmelse ved utmåling av fengselsstraff for flere lovbrudd i samme dom hvor straffen for de tre strengeste forhold adderes før det eventuelt gis fellesstraff for øvrige pådømte lovbrudd.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede det nasjonale handlingsrommet for varetektsfengsling og for idømmelse av fengselsstraff for lovbrytere under 18 år som domfelles for gjengrelatert kriminalitet.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme de nødvendige lovendringsforslag for innføring av et lukket institusjonsregime som straffereaksjon for straffedømte under 18 år, som erstatning for de gjeldende reaksjonsformene ungdomsstraff og ungdomssoppfølging, som foreslås avvirket.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å senke den kriminelle lavalderen fra 15 år til 14 år.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å opprette et lukket institusjonstilbud for barn under den strafferettslige lavalder som har begått gjentatte eller alvorlige kriminelle handlinger.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre en generell bevæpning av politiet.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 89 mot 13 stemmer ikke vedtatt.
(Voteringsutskrift kl. 15.53.35)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 14, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere de praktiske og prinsipielle sidene ved en eventuell innføring av visitasjonssoner for våpenkontroll i Norge.»
Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 77 mot 23 stemmer ikke vedtatt.
(Voteringsutskrift kl. 15.53.52)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 13, fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om hvordan man kan sikre at ungdomsstraffen har reelt innhold uavhengig av hvor man bor. Slik regule-

ring kan skje gjennom lov eller forskrift med en minimumsstandard for hvilke typer tiltak som skal være tilgjengelige i alle kommuner og helseforetak.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 60 mot 42 stemmer ikke vedtatt.
(Voteringsutskrift kl. 15.54.11)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 12, fra Høyre og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag, for å gjøre det enklere for påtalemyndigheten å inndra verdier som er frembrakt ved kriminelle handlinger.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet ble med 67 mot 35 stemmer ikke vedtatt.
(Voteringsutskrift kl. 15.54.26)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 10 og 11, fra Høyre og Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som hjemler idømmelse av forbud mot opphold i bestemte områder i bestemte tidsrom for den som dømmes for gjengrelatert kriminalitet.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre en kraftig skjerpelse av straffenivået for ulovlig våpenbesittelse.»
Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre og Fremskrittspartiet ble med 65 mot 37 stemmer ikke vedtatt.
(Voteringsutskrift kl. 15.54.43)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 1–9, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Konfliktrådsloven § 25 fjerde ledd skal lyde:
I saker der det er idømt ungdomsstraff og en ungdomsplan ikke kommer i stand, overføres saken til kriminalomsorgens regionale nivå, eller påtalemyndigheten med innstilling om at saken bringes inn for retten med begjæring som nevnt i konfliktrådsloven § 31 tredje ledd bokstav b eller c.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Konfliktrådsloven § 31, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Hvis ungdommen, etter at ungdomskoordinatoren har pålagt ungdommen å møte til samtale som nevnt i første ledd eller fastsatt vilkår etter annet ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter annet ledd bokstav a til e, kan ungdomskoordinatoren, etter samtykke fra politiet og kriminalomsorgen, innkalle til et nytt ungdomsplanmøte, eller overføre saken til kriminalomsorgens regionale nivå, eller påtalemyndigheten med innstilling om at saken bringes inn for retten med begjæring om

a. fastsettelse av vilkår med elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde ledd

b. at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav a, eller

c. at den subsidiære fengselsstraffen helt eller delvis skal omgjøres til samfunnsstraff eller betinget fengsel etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav a.

Når ungdomskoordinatoren har overført saken til kriminalomsorgens regionale nivå eller påtalemyndigheten med innstilling om å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra det tidspunktet begjæringen er oversendt retten. Straffegjennomføringen avbrytes ikke ved begjæring etter tredje ledd bokstav a.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Straffeprosessloven § 68 femte ledd andre punktum skal lyde:

Anke over tingrettens avgjørelse i sak etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav a, og etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, besluttet av kriminalomsorgens regionale nivå eller påtalemyndigheten.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Straffeloven § 52 c femte ledd tredje punktum skal lyde:

Etter begjæring fra kriminalomsorgen eller påtalemyndigheten kan retten beslutte at vilkår etter fjerde ledd skal lempes eller opphøre.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Straffeloven § 52 c sjette ledd første punktum skal lyde:

Begjæring etter første ledd bokstav a og fjerde og femte ledd fremmes av kriminalomsorgen eller påtalemyndigheten»

Forslag nr. 6 lyder:

«Straffeloven § 52 b nytt annet ledd skal lyde:

Retten kan fastsette de særvilkår som følger av straffeloven § 37 a, b og d. Vilkårene kan endres eller oppheves i ungdomsplanen.

Någjeldende annet ledd blir tredje ledd.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Straffeloven § 52 c første ledd bokstav a skal lyde:

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at hele eller deler av den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes eller omgjøres til samfunnsstraff eller betinget fengsel når den domfelte har

- a. brutt bestemmelser gitt i eller i medhold av konfliktrådsloven § 31 eller straffeloven § 52 b annet ledd, eller»

Forslag nr. 8 lyder:

«Konfliktrådsloven § 29 første ledd skal lyde:

Hvis ungdommen er pålagt å avstå fra å bruke alkohol og andre berusende eller bedøvende midler og avgi nødvendige rusprøver etter § 25 første ledd bokstav f, § 28 første ledd, § 31 annet ledd bokstav c eller § 33 annet ledd bokstav c, eller straffeloven § 37 bokstav d skal konfliktrådet undersøke om pålegget følges,»

Forslag nr. 9 lyder:

«Straffeloven § 52 d punkt a skal lyde:

Sammen med ungdomsstraff kan det idømmes

- a. ubetinget fengselsstraff, jf. § 52 a fjerde ledd, jf. § 32 bokstav d, eller»

Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble med 60 mot 42 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.55.03)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak:

A.

L o v

om endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll)

I

I lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktrådsbehandling gjøres følgende endringer:

§ 1 fjerde ledd skal lyde:

Et møte i konfliktrådet kan være meklingsmøte, stormøte, tilrettelagt møte, ungdomsplanmøte, oppfølgingsmøte eller andre møter i regi av konfliktrådet.

Ny § 2 a skal lyde:

§ 2 a *Definisjoner*

Med sivil sak menes i loven her en sak innbrakt til konfliktrådet av partene selv eller andre offentlige etater enn påtalemyndigheten. Henlagte straffesaker kan bringes inn som en sivil sak.

Med mekling i konfliktråd menes reaksjon

- a. overført fra påtalemyndigheten til mekling i konfliktråd etter straffeprosessloven § 71 a første ledd, eller
- b. der domstolen har satt mekling i konfliktråd som særvilkår for fullbyrdingsutsettelse etter straffeloven § 37 første ledd bokstav i.

Med ungdomsstraff menes reaksjon idømt av domstolen etter straffeloven §§ 52 a til 52 b.

Med ungdomsoppfølging menes reaksjon overført fra påtalemyndigheten etter straffeprosessloven § 71 a annet ledd.

Med ungdommen menes den som er domfelt, og som gjennomfører ungdomsstraff, eller den som er siktet, og som gjennomfører ungdomsoppfølging. I §§ 22 b og 22 c skal begrepet også omfatte den som er mistenkt for en straffbar handling som kan føre til ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging.

Med oppfølging i konfliktråd menes reaksjon

- a. overført fra påtalemyndigheten til oppfølging i konfliktråd etter straffeprosessloven § 71 a første ledd, eller
- b. der domstolen har satt oppfølging i konfliktråd som særvilkår for fullbyrdingsutsettelse etter straffeloven § 37 første ledd bokstav i.

§ 4 andre ledd skal lyde:

Meklere oppnevnes av konfliktrådslederen.

§ 4 femte ledd skal lyde:

Konfliktrådslederen skal frata meklere vervet dersom de ikke lenger oppfyller kravene i §§ 5, 6 eller 7.

Overskriften i § 5 skal lyde:

§ 5 Generelle krav til konfliktrådsledere, ungdomscoordinatorer, ansatte i øvrige stillinger som innebærer behandling av enkeltsaker og meklere

§ 5 første ledd innledningen skal lyde:

Konfliktrådsledere, ungdomscoordinatorer, ansatte i øvrige stillinger som innebærer behandling av enkeltsaker, og meklere må være

§ 6 første ledd innledningen skal lyde:

Utelukket fra ansettelse som konfliktrådsleder, ungdomscoordinator eller i øvrige stillinger som innebærer behandling av enkeltsaker, og fra oppnevning som mekler er

§ 6 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

Ved ansettelse og oppnevning skal konfliktrådsledere, ungdomscoordinatorer, *ansatte i øvrige stillinger som innebærer behandling av enkeltsaker*, og meklere levere en uttømmende og utvidet politiattest, jf. politiregisterloven § 41, til konfliktrådet. *Utelukkelse etter første og annet ledd kan bare skje for forhold som fremgår av politiattesten.* Ungdomscoordinatorer, *ansatte i øvrige stillinger som innebærer behandling av enkeltsaker*, og meklere har plikt til å underrette konfliktrådet dersom de ikke lenger fyller kravene til tilfredsstillende vandel. Konfliktrådsledere har en tilsvarende plikt til å underrette Sekretariatet for konfliktrådene.

Konfliktrådet kan gjøre unntak fra utelukkelse som nevnt i første ledd nr. 5 til 11 dersom det er åpenbart at vedkommende likevel er personlig egnet og manglende utelukkelse ikke vil kunne virke støtende eller motvirke den alminnelige tillit.

§ 8 første ledd skal lyde:

Forvaltningsloven gjelder for konfliktrådenes virksomhet *med de særregler som er fastsatt i eller i medhold av loven her.*

§ 10 første ledd skal lyde:

I *sivile saker* avgjør konfliktrådslederen om saken egner seg for konfliktrådsbehandling.

§ 11 skal lyde:

§ 11 *Samtykke og verge*

Konfliktrådsbehandling krever partenes samtykke med mindre annet er fastsatt i eller i medhold av loven her. Samtykket skal være reelt og informert. Partene skal i hovedsak være enige om saksforholdet som konflikten gjelder. I en sak med flere fornærmede eller skadelidte må samtlige samtykke til konfliktrådsbehandling.

Dersom en part er under 18 år, må også partens verger samtykke i at en sak blir behandlet av konfliktrådet. Vergene skal varsles om konfliktrådsmøtet og har rett til å være til stede i møtet. Dersom vergen ikke kan eller vil ivareta partens interesse i saken, *eller hensynet til barnets beste tilsier det*, skal midlertidig verge oppnevnes etter vergemålslovens regler.

For mindreårige fornærmede i straffesaker gjelder straffeprosessloven § 93 g annet ledd. I sivile saker kan samtykke og varsel etter annet ledd unnlates *dersom den mindreårige har fylt 15 år og konfliktrådet eller meklere finner det ubetenkelig.*

Ved *ungdomsoppfølging* kreves bare samtykke fra *ungdommen og dennes verger.* Ved *ungdomsstraff* skal det i stedet for samtykke vurderes om reaksjonen er egnet for *ungdommen.*

§ 12 første ledd andre punktum oppheves.

§ 13 skal lyde:

§ 13 *Valg av konfliktråd*

Sivile saker skal behandles ved konfliktrådet for den kommunen hvor klager eller fornærmede bor eller oppholder seg. Når konfliktrådet finner det hensiktsmessig, kan en sivil sak overføres til et annet konfliktråd. Partenes syn skal tillegges vekt ved avgjørelsen av hvilket konfliktråd som skal behandle saken.

Ved mekling i konfliktråd beslutter påtalemyndigheten hvilket konfliktråd som skal behandle saken. Konfliktrådet kan avtale med påtalemyndigheten at saken skal overføres til et annet konfliktråd. Partene skal på forhånd gis mulighet til å uttale seg om *slik overføring.*

Saker om ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd behandles ved konfliktrådet der ungdommen, siktede eller domfelte bor. Skal det gjennomføres et møte med fornærmede som bor et annet sted, avgjør konfliktrådet hvor møtet skal gjennomføres. Konfliktrådet kan beslutte overføring av en sak til et annet konfliktråd. Påtalemyndigheten, samt ungdommen og dennes verger, siktede eller domfelte skal på forhånd gis anledning til å uttale seg. Påtalemyndigheten skal straks informeres om en beslutning om overføring.

Er konfliktrådene uenige om hvor saken skal behandles, avgjør Sekretariatet for konfliktrådene hvilket konfliktråd som skal behandle saken.

§ 15 andre ledd skal lyde:

Partenes advokat eller rettshjelper kan ikke tillates å delta som støtteperson, *med unntak av de tilfeller som er nevnt i kapittel IV.*

§ 17 skal lyde:

§ 17 *Avtalen*

Ved mekling i konfliktråd og ved gjenopprettende møte med fornærmede under ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd skal en eventuell avtale settes opp skriftlig og undertegnes av partene. Er en part umyndig, må avtalen også godkjennes av vergene. *Godkjennelse fra vergene kan unnlates for mindreårige som har fylt 15 år, og som utøver rettighetene som fornærmet eller etterlatt etter straffeprosessloven § 93 g annet ledd, hvis den mindreårige har rett til å inngå avtale på egenhånd og meklere finner det ubetenkelig.* Meklere avgjør om avtalen partene kommer frem til kan godkjennes. *Avtalen skal godkjennes skriftlig.* Ved *gjenopprettende møte med fornærmede under ungdomsstraff og ungdomsoppfølging*, kan det ikke inngås avtale om økonomisk kompensasjon.

I sivile saker og annen *gjenopprettende prosess under gjennomføring av ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd*, skal en eventuell avtale settes opp skriftlig og undertegnes av partene dersom partene

er enige om det. Er en part umyndig, må avtalen også godkjennes av vergene. *Godkjennelse* fra vergene kan unnlates hvis den mindreårige har rett til å inngå avtale på egenhånd, og mekleren finner det ubetenkelig. Mekleren avgjør om avtalen partene kommer frem til kan godkjennes. *Partene skal* gjøres oppmerksom på at meklers godkjennelse ikke har selvstendig rettslig virkning.

Mekleren skal ikke godkjenne en avtale som i urimelig grad favoriserer en part, eller som er uheldig av andre tungtveiende grunner. I saker med flere meklere må alle meklerne være enige dersom avtalen skal anses godkjent.

En avtale som forutsetter en ytelse til den skadelidte, skal fastsette omfanget av ytelsen og forfallstid. Det skal også fastsettes om avtalen representerer det endelige oppgjøret mellom partene.

En avtale i konfliktrådet avskjærer verken fornærmedes rett til å søke om erstatning etter *voldserstatningsloven* eller statens rett til å søke regress fra skadevolderen.

§ 18 skal lyde:

§ 18 *Partenes adgang til å trekke seg fra inngått avtale*

Ved mekling i konfliktråd kan hver av partene trekke seg fra en avtale ved å gi beskjed til konfliktrådet innen to uker etter at avtalen er godkjent av mekleren. Dette gjelder likevel ikke en avtale som er oppfylt. Partene skal opplyses skriftlig om adgangen til å trekke seg fra avtalen og om konsekvensene av dette.

I sivile saker, og ved ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd, skal partene informeres om at det kan avtales en frist for å trekke seg fra avtalen.

Overskriften i kapittel III skal lyde:

Kapittel III. Særlig om mekling i konfliktråd

Overskriften i § 20 skal lyde:

§ 20 *Konfliktrådets behandling av saker om mekling i konfliktråd*

§ 20 første ledd skal lyde:

Konfliktrådet har plikt til å behandle saker som gjelder mekling i konfliktråd. Behandlingen skal være påbegynt så snart som mulig etter at saken er mottatt. Dersom utsettelse av saken er påkrevd, skal påtalemyndigheten gis underretning om når saken forventes å bli behandlet.

§ 21 skal lyde:

§ 21 *Brudd i behandlingen*

I saker som er overført til mekling i konfliktråd etter straffeprosessloven § 71 a første ledd, og møtet ikke gjennomføres eller avtale ikke kommer i stand, skal

konfliktrådet straks oversende saken til påtalemyndigheten. Dersom siktede bryter en inngått avtale, skal påtalemyndigheten varsles. Påtalemyndigheten kan åpne strafforfølgning på nytt dersom møtet ikke gjennomføres, avtale ikke kommer i stand eller den siktede bryter avtalen vesentlig.

I saker der mekling i konfliktråd er satt som vilkår for betinget dom etter straffeloven § 37 første ledd bokstav i, og møtet ikke gjennomføres, skal konfliktrådet straks oversende saken til påtalemyndigheten. Dersom domfelte bryter en inngått avtale, skal påtalemyndigheten varsles. Påtalemyndigheten avgjør om saken skal bringes inn for retten for fastsettelse av nye vilkår eller fullbyrding av straffen, jf. straffeloven § 39.

§ 22 skal lyde:

§ 22 *Reaksjonenes innhold*

Reaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging består av gjennomføring av et *ungdomsplanmøte*, utarbeidelse av en individuelt tilpasset *ungdomsplan*, oppfølging av planen og jevnlige møter med *ungdommens oppfølgingsteam*. I tillegg skal konfliktrådet legge til rette for gjennomføring av et gjenopprettende møte med fornærmede og annen gjenopprettende prosess og relasjonsbygging som del av reaksjonene.

Nye §§ 22 a til 22 e skal lyde:

§ 22 a *Forvaltningssamarbeid*

Konfliktrådet skal samarbeide med offentlige organer og andre tjenesteytere for å gi ungdommen et helhetlig og samordnet tjenestetilbud under straffegjennomføringen.

Konfliktrådet skal i tillegg samarbeide med offentlige organer og andre tjenesteytere slik at konfliktrådet og de andre organene og tjenesteyterne kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

Med tjenesteytere menes kommunale, fylkeskommunale og statlige tjenesteytere, private tjenesteytere som utfører oppgaver på vegne av slike tjenesteytere, og skoler som får statstilskudd etter privatskolelova § 6-1.

§ 22 b *Ungdommens rett til medvirkning*

Ungdommen har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører ungdommen, både før og under gjennomføringen av ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging. Ungdommen skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon og har rett til fritt å gi uttrykk for sine meninger. Ungdommen skal bli lyttet til, og ungdommens meninger skal vektlegges.

§ 22 c *Informasjonsdeling*

Når ungdommen og dennes verger samtykker, kan konfliktrådet, andre offentlige organer, tjenesteytere, her-

under helsepersonell, og andre aktører dele personopplysninger om ungdommen. Ungdommen og dennes verger skal informeres om hva opplysningene kan brukes til, og hvem det kan bli aktuelt å dele opplysningene med.

§ 22 d Koordineringsgruppen

Når ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging antas å være en egnet reaksjon, kan påtalemyndigheten melde inn en sak til konfliktrådet for drøftelse i koordineringsgruppen. Koordineringsgruppen skal drøfte om saken egner seg for ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging, og hvilke tiltak som kan være aktuelle og hensiktsmessige i en eventuell ungdomsplan.

Dersom det er behov for en tverrfaglig drøftelse av en konkret problemstilling under straffegjennomføringen, kan ungdomskoordinatoreren melde inn saken til drøftelse i koordineringsgruppen.

Koordineringsgruppen skal bestå av faste deltakere fra konfliktrådet, politiet, påtalemyndigheten og kriminalomsorgen. Sammensetningen av koordineringsgruppen kan ellers variere etter hvordan tiltaksapparatet og tjenestetilbudet er organisert i den enkelte kommunen. I tillegg kan konfliktrådet innkalle offentlige organer, andre tjenesteytere eller aktører som antas å ha kunnskap eller informasjon av betydning for koordineringsgruppens drøftelse av en konkret sak.

Konfliktrådet innkaller til og skriver referat fra møter i koordineringsgruppen. Anser koordineringsgruppen ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging som egnede reaksjoner, skal ungdomskoordinatoreren også utforme en skisse til ungdomsplan. Referatet og skissen oversendes påtalemyndigheten.

Opplysningene i referatet fra møtet i koordineringsgruppen og en eventuell skisse skal bare meddeles retten og partene i møte for stengte dører og under pålegg om taushetsplikt.

§ 22 e Vedtak og klage

Under gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging skal følgende avgjørelser regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven:

- avgjørelse om ungdomsplanens innhold og endringer i ungdomsplanen etter § 25
- avgjørelse etter søknad om utenlandsopphold etter § 27 annet ledd bokstav b
- nedleggelse av forbud mot bruk av alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler etter § 28
- avgjørelse om utsettelse av gjennomføringen etter straffeprosessloven § 459 eller avbrudd i gjennomføringen etter § 30
- fastsettelse av nye vilkår ved brudd under gjennomføring av ungdomsstraff i medhold av § 31 annet ledd

- fastsettelse av nye vilkår ved brudd under gjennomføring av ungdomsoppfølging i medhold av § 33 annet ledd.

Vedtaket truffet etter disse bestemmelsene kan påklages av ungdommen og ungdommens verger. Sekretariatet for konfliktrådene er klageorgan. Klage fremsettes skriftlig eller muntlig til det konfliktrådet som fattet vedtaket.

Ved klagesak har ungdommen rett til fritt rettsråd uten behovsprøving etter rettshjelploven § 11.

§ 23 skal lyde:

§ 23 Gjennomføringstid

Ved ungdomsstraff fastsetter domstolen gjennomføringstiden. Gjennomføringstiden kan være fra 120 dager til to år. Dersom den fengselsstraffen som ville ha blitt idømt uten ungdomsstraff er klart lengre enn to år, kan en gjennomføringstid på inntil tre år fastsettes.

Ved ungdomsoppfølging fastsetter påtalemyndigheten gjennomføringstiden. Gjennomføringstiden kan være fra 120 dager til ett år.

Gjennomføringstiden løper fra ungdomsplanmøtet.

§ 24 skal lyde:

§ 24 Ungdomsplanmøte

Ungdomsplanen skal utformes i ungdomsplanmøtet. Ungdomsplanmøtet skal avholdes uten ugrunnet opphold etter at saken er overført fra domstolen eller påtalemyndigheten.

Ungdomsplanmøtet ledes av en ungdomskoordinator, som skal sikre at relevante aktører er representert. Dette kan være representanter fra kriminalomsorgen, skole, barneverntjenesten, helse- og omsorgstjenesten eller andre som kan bidra under straffegjennomføringen.

Ved gjennomføring av ungdomsstraff skal ungdommen, dennes verger samt representanter fra kriminalomsorgen og politiet være til stede i ungdomsplanmøtet. Forsvarer oppnevnt etter straffeprosessloven § 100 annet ledd har rett til å være til stede.

Ved gjennomføring av ungdomsoppfølging skal ungdommen og dennes verger være til stede i ungdomsplanmøtet. En representant fra politiet skal delta dersom konfliktrådet finner det hensiktsmessig.

Ny § 24 a skal lyde:

§ 24 a Gjenopprettende prosess og relasjonsbygging

Etter at saken er overført fra domstolen eller påtalemyndigheten, skal konfliktrådet straks starte forberedelsene med å legge til rette for gjennomføring av et gjenopprettende møte med fornærmede og for annen gjenopprettende prosess og relasjonsbygging.

Det gjenopprettende møtet med fornærmede skal fortrinnsvis være mellom ungdommen og dennes verger og fornærmede og dennes verger. I tillegg til én eller flere meklere kan ungdomskoordinatoreren delta. Dersom konflikt-

rådet finner det hensiktsmessig, skal en representant fra politiet delta. Ved ungdomsstraff gjelder tilsvarende også for en representant fra kriminalomsorgen.

For øvrig gjelder § 11 første ledd, annet ledd og tredje ledd første punktum og § 12 tilsvarende for det gjenopprettende møtet med fornærmede. Tilsvarende gjelder § 11 første ledd, annet ledd og tredje ledd annet punktum og § 12 for annen gjenopprettende prosess under straffegjennomføringen.

§ 25 skal lyde:

§ 25 Ungdomsplan

Ungdomsplanen skal tilpasses ungdommens konkrete og individuelle behov for tiltak som kan bidra til å forebygge ny kriminalitet. Ungdomsplanen kan gå ut på at ungdommen skal

- a. yte ikke-økonomisk kompensasjon til den som er påført en skade, et tap eller en annen krenkelse
- b. delta i kriminalitetsforebyggende programmer eller andre tilsvarende tiltak eller gjennomgå behandling
- c. overholde vilkår om opplæring eller avtale om arbeid eller samfunnsnyttige oppgaver
- d. møte til samtale med politiet, kriminalomsorgen eller annen aktør i oppfølgingsteamet
- e. overholde vilkår om meldeplikt for politiet, kriminalomsorgen eller konfliktrådet
- f. avstå fra å bruke alkohol og andre berusende eller bedøvende midler og avgi nødvendige rusprøver etter § 29
- g. overholde vilkår om innetid
- h. overholde vilkår om oppholdssted
- i. unngå kontakt med bestemte personer
- j. gjennomføre andre hensiktsmessige tiltak som er egnet til å ivareta ungdommens behov og motvirke ny kriminalitet.

Ungdomsplanen skal godkjennes av ungdomskoordinatoren. Ved utformingen av ungdomsplanen har ungdommen rett til å medvirke, jf. § 22 b. Ungdommens verger har rett til å uttale seg.

Ungdomskoordinatoren har ansvaret for at ungdomsplanen gjennomføres.

I saker der det er idømt ungdomsstraff og en ungdomsplan ikke kommer i stand, overføres saken til kriminalomsorgens regionale nivå med innstilling om at saken bringes inn for retten med begjæring som nevnt i konfliktrådsloven § 31 tredje ledd bokstav b eller c.

Ved ungdomsoppfølging sendes saken tilbake til påtalemyndigheten dersom en ungdomsplan ikke kommer i stand. Påtalemyndigheten avgjør om straffopfølging skal åpnes på nytt.

Ungdomskoordinatoren kan endre fastsatte tiltak, forutsatt at det nye tiltaket er bedre egnet til å ivareta ungdommens behov, og at ungdomsplanen etter endringen er

av tilsvarende eller lavere omfang og intensitet. Annet ledd gjelder tilsvarende ved endring av ungdomsplanen.

§ 26 første ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Oppfølgingsteamet ledes av ungdomskoordinatoren og består ellers av ungdommen og dennes verger og andre som har oppgaver i forbindelse med gjennomføringen av ungdomsplanen. Ungdomskoordinatoren kan også anmode andre med tilknytning til ungdommen eller saken om å delta.

§ 27 skal lyde:

§ 27 Generelle pålegg overfor ungdommen

Ungdommen skal under ungdomsplanmøtet, i møte med oppfølgingsteamet og i andre møter eller avtaler som fremgår av ungdomsplanen

- a. møte til fastsatt tid og sted
  - b. være upåvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler.
- Ungdommen skal ikke
- a. vise en atferd som kan true sikkerheten til personer som deltar under gjennomføringen eller påvirke miljøet på negativ måte
  - b. oppholde seg i utlandet i gjennomføringstiden med mindre ungdomskoordinatoren gir tillatelse.

Ungdommen skal ikke begå nye straffbare handlinger før utløpet av gjennomføringstiden.

§ 28 første ledd skal lyde:

Hvis det fremstår som nødvendig for å motvirke en ny straffbar handling som er rettet mot noens liv, helse eller frihet, kan ungdomskoordinatoren på ethvert tidspunkt i løpet av gjennomføringstiden forby ungdommen å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler og pålegge ungdommen å avgi nødvendige rusprøver etter § 29.

§ 29 skal lyde:

§ 29 Ruskontroll

Hvis ungdommen er pålagt å avstå fra å bruke alkohol og andre berusende eller bedøvende midler og avgi nødvendige rusprøver etter § 25 første ledd bokstav f, § 28 første ledd, § 31 annet ledd bokstav c eller § 33 annet ledd bokstav c, skal konfliktrådet undersøke om pålegget følges.

Undersøkelsen kan innebære uanmeldte besøk i hjemmet. Når ruskontroll skal gjennomføres, kan konfliktrådet pålegge ungdommen å avgi urinprøve, utåndingsprøve eller blodprøve eller medvirke til annen undersøkelse som kan skje uten fare eller særlig ubehag. Bestemmelsen i straffeloven § 37 første ledd bokstav d jf. tredje ledd gjelder tilsvarende der rusprøve skal avgis.

Er det grunn til å anta at ungdommen møter påvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvende mid-

ler, skal *konfliktrådet* snarest undersøke forholdet. *Ungdommen* kan pålegges å avgi urinprøve, utåndingsprøve eller blodprøve eller å medvirke til annen undersøkelse som kan skje uten fare eller særlig ubehag. Bestemmelsen i straffeloven § 37 første ledd bokstav d jf. tredje ledd gjelder tilsvarende der rusprøve skal avgis.

Tiltak som er en del av undersøkelse etter *tredje ledd* eller etter § 28 første ledd, § 31 annet ledd bokstav c eller § 33 annet ledd bokstav c, er ikke en del av ungdomsplenen.

§ 30 skal lyde:

§ 30 *Avbrudd i påbegynt gjennomføring*

Ungdomskoordinatoren kan *avbryte* gjennomføringen av ungdomsstraffen eller ungdomsoppfølgingen dersom *ungdommens* helsetilstand tilsier det eller det for øvrig foreligger særlig tungtveiende grunner som *ikke kan avhjelpes på annen måte*.

Når det fremstår som nødvendig for at avbruddet skal være sikkerhetsmessig *forsvarlig*, skal ungdomskoordinatoren *fastsette* slike vilkår for *avbruddet* som nevnt i § 31 annet ledd eller § 33 annet ledd.

Dersom hensynet til en *hensiktsmessig og forsvarlig gjennomføring* taler for det, kan ungdomskoordinatoren *avbryte gjennomføringen i forbindelse med klagesak* etter § 22 e.

§ 31 skal lyde:

§ 31 *Brudd under gjennomføring av ungdomsstraffen*

Hvis *ungdommen* forsettlig eller uaktsomt bryter *vilkår eller pålegg* etter § 25 første ledd, § 27 første og annet ledd eller § 28 første ledd, kan ungdomskoordinatoren pålegge *ungdommen* å møte til samtale for å motvirke nye brudd. Under samtalen skal *ungdommen* gjøres kjent med følgene av gjentatte brudd.

Hvis det fremstår som nødvendig for å motvirke nye brudd, skal *ungdomskoordinatoren fastsette* vilkår om at *ungdommen* skal

- a. overholde *vilkår* om oppholdssted
- b. *unngå* kontakt med bestemte personer
- c. *avstå fra* å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler og *avgis nødvendige rusprøver* etter § 29
- d. møte til samtale med politiet, kriminalomsorgen eller annen aktør i oppfølgingsteamet
- e. overholde vilkår om meldeplikt for politiet, kriminalomsorgen eller konfliktrådet.

Ungdommen har rett til å medvirke, jf. § 22 b. *Ungdommens* verger har rett til å uttale seg.

Hvis *ungdommen*, etter at ungdomskoordinatoren har pålagt *ungdommen* å møte til samtale som nevnt i første ledd eller fastsatt vilkår etter annet ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter annet ledd bok-

stav a til e, kan ungdomskoordinatoren, etter samtykke fra politiet og kriminalomsorgen, innkalle til et nytt *ungdomsplanmøte*, eller overføre saken til kriminalomsorgens regionale nivå med innstilling om at saken bringes inn for retten med begjæring om

- a. *fastsettelse av vilkår med elektronisk kontroll* etter straffeloven § 52 c fjerde ledd
- b. at den *subsidiære* fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav a, eller
- c. at den *subsidiære* fengselsstraffen helt eller delvis skal omgjøres til *samfunnsstraff* eller *betinget fengsel* etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav a.

Når ungdomskoordinatoren har overført saken til kriminalomsorgens regionale nivå med innstilling om å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra det tidspunktet begjæringen er oversendt retten. *Straffegjennomføringen avbrytes ikke ved begjæring etter tredje ledd bokstav a*.

Hvis *ungdommen* unnlater å møte til bruddsamtale etter første ledd, kan ungdomskoordinatoren beslutte å avbryte gjennomføringen av straffen. Det samme gjelder der *ungdommen*, etter at bruddsamtalen er gjennomført, på nytt bryter kravene.

Ungdomskoordinatoren kan anmode politiet om å *avhente ungdommen* etter straffeprosessloven § 461 tredje ledd hvis det er nødvendig for å få gjennomført samtale etter første ledd.

§ 32 skal lyde:

§ 32 *Ny straffbar handling under gjennomføring av ungdomsstraffen*

Begår *ungdommen* en ny straffbar handling før gjennomføringstiden utløper, kan påtalemyndigheten bringe saken inn for retten med begjæring om at den *subsidiære* fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis *eller omgjøres til samfunnsstraff* eller *betinget fengsel* etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav b. Ungdomskoordinatoren kan, etter samtykke fra politiet og kriminalomsorgen, anmode påtalemyndigheten om å bringe saken inn for retten. Når påtalemyndigheten beslutter å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra *tidspunktet for ny rettskraftig avgjørelse*.

Hvis *ungdommen* blir siktet for en straffbar handling som kan føre til fullbyrding *eller omgjøring* av den *subsidiære* fengselsstraffen etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav b, kan påtalemyndigheten beslutte at gjennomføringen av ungdomsstraffen avbrytes.

§ 33 skal lyde:

§ 33 *Brudd under gjennomføring av ungdomsoppfølging*

Hvis *ungdommen* forsettlig eller uaktsomt bryter *vilkår eller pålegg* etter § 25 første ledd, § 27 første og an-

net ledd eller § 28 første ledd, kan ungdomskoordina-
ren pålegge *ungdommen* å møte til samtale for å motvirke nye brudd. Under samtalen skal *ungdommen* gjøres kjent med følgene av gjentatte brudd.

Hvis det fremstår som nødvendig for å motvirke nye brudd, skal *ungdomskoordina-
toren* fastsette vilkår om at *ungdommen* skal

- a. overholde *vilkår* om oppholdssted
- b. *unngå* kontakt med bestemte personer
- c. *avstå fra* å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler og *avgi nødvendige rusprøver etter § 29*
- d. *møte til samtale med politiet, kriminalomsorgen eller annen aktør i oppfølgingsteamet*
- e. *overholde vilkår om meldeplikt for politiet, kriminalomsorgen eller konfliktrådet.*

Ungdommen har rett til å medvirke, jf. § 22 b. Ungdommens verger har rett til å uttale seg.

Hvis *ungdommen*, etter at ungdomskoordina-
toren har pålagt *ungdommen* å møte til samtale som nevnt i første ledd eller fastsatt vilkår etter annet ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter annet ledd bokstav a til e, kan ungdomskoordina-
toren innkalle til et nytt *ungdomsplanmøte*, eller overføre saken til påtalemyndigheten. Påtalemyndigheten vurderer om strafffølgingen skal *gjenopptas*. Gjennomføringen av reaksjonen avbrytes fra det tidspunktet påtalemyndigheten beslutter at strafffølgingen *gjenopptas*.

Hvis *ungdommen* unnlater å møte til bruddsamtale etter første ledd, kan ungdomskoordina-
toren beslutte å avbryte gjennomføringen av reaksjonen. Det samme gjelder der *ungdommen*, etter at bruddsamtalen er gjennomført, på nytt bryter kravene.

§ 34 skal lyde:

§ 34 Ny straffbar handling under gjennomføring av ungdomsoppfølging

Begår *ungdommen* en ny straffbar handling før gjennomføringstiden utløper, avgjør påtalemyndigheten om strafffølgingen skal *gjenopptas*. Gjennomføringen av reaksjonen avbrytes fra tidspunktet for endelig påtaleavgjørelse eller ny rettskraftig avgjørelse.

Hvis *ungdommen* blir siktet for en straffbar handling som kan føre til at påtalemyndigheten gjenopptar strafffølgingen, kan påtalemyndigheten beslutte at gjennomføringen av ungdomsoppfølgingen avbrytes.

§ 35 skal lyde:

§ 35 Forskriftshjemmel

Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om gjennomføring av *ungdomsplanmøte*, *gjenopprettende møte med fornærmede* og annen gjen-

opprettende prosess og relasjonsbygging og om håndtering av brudd.

§ 36 tredje ledd skal lyde:

Reglene i §§ 22 e, 27, 30 og 34 gjelder tilsvarende så langt de passer.

II

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende endringer:

§ 32 første ledd skal lyde:

Sammen med fengselsstraff kan det idømmes

- a. samfunnsstraff på vilkår som angitt i § 51 bokstav a,
- b. bot, jf. § 54 første punktum bokstav a, jf. annet punktum,
- c. rettighetstap, jf. § 59 bokstav a, eller
- d. ungdomsstraff, jf. § 52 a fjerde ledd.

§ 37 første ledd bokstav j oppheves. Nåværende bokstav k og l blir bokstav j og k.

§ 45 andre ledd skal lyde:

Kriminalomsorgen kan ved prøveløslatelse sette vilkår som nevnt i første ledd bokstav a og b, unntatt slike vilkår som nevnt i § 37 bokstav k (andre særvilkår som retten finner hensiktsmessig).

§ 52 a skal lyde:

§ 52 a *Vilkår for å idømme ungdomsstraff*

Ungdomsstraff etter konfliktrådsloven kapittel IV kan idømmes i stedet for fengselsstraff når

- a. lovbrøyteren var under 18 år på handlingstidspunktet,
- b. *ungdomsstraff anses som en egnet reaksjon*,
- c. *lovbrøyteren har bosted i Norge*, og
- d. hensynet til straffens formål ikke med tyngde taler mot en reaksjon i frihet.

Ungdomsstraff etter første ledd kan idømmes når det skal utmåles en felles straff for flere lovbrudd og lovbrøyteren var over 18 år på handlingstidspunktet for ett eller flere av lovbruddene. Det er en forutsetning for slik pådømmelse at lovbruddene i hovedsak ble begått før lovbrøyteren fylte 18 år, og at de lovbruddene som ble begått etter fylte 18 år, vurderes som mindre alvorlige. Vilkårene i første ledd bokstav b til d gjelder tilsvarende.

Lovbrøyteren har rett til å medvirke i vurderingen av om ungdomsstraff er en egnet reaksjon.

Dersom hensynet til straffens formål med tyngde taler mot at hele reaksjonen gjennomføres i frihet, kan ungdomsstraff idømmes sammen med en ubetinget fengselsstraff i inntil 6 måneder når fengselsstraff er særlig påkrevd.

§ 52 b første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

En gjennomføringstid på mellom 120 dager og to år.

§ 52 c skal lyde:

§ 52 c *Brudd på vilkår for ungdomsstraff*

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at hele eller deler av den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes eller omgjøres til samfunnsstraff eller betinget fengsel når den domfelte har

- a. brutt bestemmelser gitt i eller i medhold av konfliktrådsloven § 31, eller
- b. begått en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

Ved omgjøringen skal retten ta hensyn til ungdomsstraff som allerede er gjennomført.

Ved omgjøring etter første ledd bokstav b kan retten avsi samlet dom for begge handlinger eller særskilt dom for den nye handlingen.

Dersom elektronisk kontroll anses nødvendig for å sikre at domfelte overholder vilkår om oppholdssted eller vilkår om å unngå kontakt med bestemte personer, kan retten, etter begjæring, istedenfor omgjøring etter første ledd bokstav a ved dom fastsette at straffegjennomføringen skal fortsette med slike vilkår. Domfelte har rett til å medvirke ved fastsetting av vilkår etter første punktum.

Vilkår etter fjerde ledd fastsettes for en bestemt tid inntil 6 måneder og kan prøves på nytt etter 3 måneder. Vilkårene kan forlenges med 6 måneder inntil gjennomføringstidens utløp. Etter begjæring fra kriminalomsorgen kan retten beslutte at vilkår etter fjerde ledd skal lempes eller opphøre. Rettens avgjørelse om forlengelse, lemping eller opphør treffes ved kjennelse. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av elektronisk kontroll, herunder om saksbehandlingen og behandling av personopplysninger ved slik kontroll.

Begjæring etter første ledd bokstav a og fjerde og femte ledd fremmes av kriminalomsorgen. Begjæring etter første ledd bokstav b fremmes av påtalemyndigheten. Begjæringen etter første ledd bokstav a og b må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter utløpet av gjennomføringstiden. Begjæring etter fjerde og femte ledd må være brakt inn for retten før utløpet av gjennomføringstiden.

Reglene om forsvarer og om pågripelse og varetektsfengsel i straffeprosessloven § 96 tredje ledd og § 99 første ledd tredje punktum og kapittel 14 gjelder tilsvarende. Reglene om varsling i straffeprosessloven § 243 gjelder tilsvarende for rettsmøter om omgjøring. Kriminalomsorgen skal varsles etter de samme regler som påtalemyndigheten.

Ny § 52 d skal lyde:

§ 52 d *Forening av ungdomsstraff med andre straffer*

Sammen med ungdomsstraff kan det idømmes

- a. ubetinget fengselsstraff på inntil 6 måneder, jf. § 52 a fjerde ledd, jf. § 32 bokstav d, eller
- b. rettighetstap, jf. § 59 bokstav e.

§ 53 fjerde ledd femte punktum skal lyde:

I tillegg kan retten fastsette særvilkår som nevnt i § 36 og § 37 bokstav a til h og j.

§ 59 bokstav c til ny e skal lyde:

- c. bot, jf. § 54 første punktum bokstav c, jf. annet punktum,
- d. forvaring, jf. § 41, eller
- e. ungdomsstraff, jf. § 52 d bokstav b.

§ 78 bokstav a skal lyde:

- a. det foreligger en situasjon eller tilstand som nevnt i § 80 bokstav b, c, d, e, h eller i,

§ 83 åttende ledd nytt andre punktum skal lyde:

Er ungdomsstraff idømt sammen med ubetinget fengselsstraff, gjøres fradraget først i fengselsstraffen.

Overskriften i § 93 skal lyde:

§ 93 *Foreldelsesfristen for idømt frihetsstraff, samfunnsstraff og ungdomsstraff*

§ 93 nytt sjettede ledd skal lyde:

Idømt ungdomsstraff foreldes etter reglene i første ledd på grunnlag av den subsidiære fengselsstraffen som er fastsatt, jf. § 52 b første ledd bokstav b. Reglene i femte ledd gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 361 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. ettergjør eller forfalsker et dokument, eller anskaffer et ettergjort eller forfalsket dokument med forsett om å bruke det eller la det fremstå som ekte eller uforfalsket,

III

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 21 a tredje ledd skal lyde:

Reglene i bestemmelsen her gjelder tilsvarende så langt de passer for saker etter § 28 fjerde ledd tredje til sjettede punktum, § 242 a, § 264 sjettede ledd, § 267 første ledd tredje punktum, jf. § 264 sjettede ledd og § 292 a.

§ 28 femte ledd skal lyde:

Det kan ikke gis utskrift av den delen av rettsboken som er nevnt i § 21 a, § 40 femte ledd eller § 52 tredje ledd.

§ 56 første ledd fjerde punktum oppheves.

§ 57 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 68 femte ledd skal lyde:

Anke over tingrettens avgjørelse i sak etter straffeloven § 39 annet ledd og § 52 første ledd bokstav a, *beslutes* av myndighet som nevnt i lov om straffegjennomføring § 58 annet ledd. Anke over tingrettens avgjørelse i sak etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav a, og etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, *beslutes* av kriminalomsorgens regionale nivå. Anke over lagmannsrettens avgjørelse i sak som nevnt i første og annet punktum, *beslutes* av statsadvokaten. § 310 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 69 tredje ledd første punktum skal lyde:

Påtaleunntatelse kan også gis på vilkår som nevnt i straffeloven § 35, § 36 og § 37 første ledd bokstavene a til h og j.

§ 71 a andre, tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

For siktede som var mellom 15 og 18 år på handlingstidspunktet, kan påtalemyndigheten, når straffeskylde anses bevist, beslutte at saken skal overføres til ungdomsoppfølging i konfliktrådet med varighet *fra 120 dager til ett år*. Overføring forutsetter at saken egner seg for slik behandling, og at det foreligger samtykke fra siktede og dennes eventuelle verger.

Overføring til oppfølging i konfliktrådet etter første ledd, og ungdomsoppfølging i konfliktrådet etter annet ledd, beslutes på det vilkår at siktede ikke begår nye straffbare handlinger før utløpet av gjennomføringstiden. For overføring etter første ledd kan det også settes vilkår som nevnt i § 69 annet og tredje ledd.

Overføring til ungdomsoppfølging etter annet ledd kan gjøres betinget av at siktede yter slik erstatning og oppreisning som den fornærmede eller andre skadelidte har rett til og gjør krav på, og som påtalemyndigheten mener den siktede har evne til å betale.

§ 76 femte ledd skal lyde:

Ved rettsmøter i tingretten og lagmannsretten kan tilsatte i kriminalomsorgen møte i saker

- om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a,
- om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff, omgjøring til samfunnsstraff eller betinget fengsel etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav a,
- om fastsetting av vilkår for fortsatt gjennomføring av ungdomsstraff etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd,
- om ileggelse av reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd,

- om fullbyrding skal utsettes etter § 459 første ledd, og
- som kriminalomsorgen har brakt inn for retten etter straffeloven § 39 første og annet ledd.

Bestemmelser om påtalemyndighetens rettigheter og plikter gjelder tilsvarende.

§ 100 andre ledd andre punktum skal lyde:

I tillegg kan retten oppnevne offentlig forsvarer for deltakelse i ungdomsplanmøte, jf. konfliktrådsloven § 24 tredje ledd.

§ 107 a første ledd skal lyde:

Fornærmede har rett til å få oppnevnt bistandsadvokat i saker:

- om overtredelse av straffeloven §§ 168, 253, 257, 282, 284, 291, 294, 295, 296, 299, 302, 304, 312 og 314,
- hvor det er grunn til å tro at fornærmede som følge av handlingen får betydelig skade på kropp eller helse.

§ 161 a første og andre ledd skal lyde:

Når siktede var under 18 år på handlingstidspunktet, kan det, på samme vilkår som i § 161 første ledd, foretas en personundersøkelse for mindreårige. Dersom det tas ut tiltale mot den mindreårige, *bør det foretas slik personundersøkelse før saken pådømmes. Ved vurderingen av om personundersøkelse bør foretas, skal det særlig legges vekt på sakens alvor og om saken kan opplyses tilstrekkelig på annen måte.*

Det *bør* foretas en ny personundersøkelse dersom det har gått mer enn ett år fra personundersøkelsen ble foretatt til saken pådømmes, eller dersom barnets personlighet, livsforhold eller fremtidsmuligheter vesentlig er endret.

Ny § 184 b skal lyde:

§ 184 Retten kan beslutte at fengsling etter § 184 skal gjennomføres som opphold på bestemte steder med elektronisk kontroll, dersom slik gjennomføring utenfor fengsel anses egnet. Oppholdspåbudet kan kombineres med forføyninger nevnt i § 181 første ledd annet punktum.

Oppholdspåbud etter første ledd kan bare ilegges dersom siktede og myndige husstandsmedlemmer samtykker. Er siktede under 18 år, må også siktedes verger samtykke. Mindreårige husstandsmedlemmer skal få anledning til å uttale seg etter alder og modenhet, og den mindreåriges verger må samtykke. Dersom oppholdsstedet er en institusjon eller en kommunal boenhet, må institusjonen eller kommunen samtykke.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om oppholdspåbud etter bestemmelsen her, herunder om saksbehandling og om behandling av personopplysninger i forbindelse med den elektroniske kontrollen.

§ 222 c skal lyde:

§ 222 Påtalemyndigheten kan forby *et barn* under 15 år å oppholde seg på et bestemt sted dersom det er grunn til å tro at opphold på stedet øker faren for at *barnet* begår en ellers straffbar handling. § 170 a gjelder tilsvarende.

Oppholdsforbud som nevnt i første ledd kan ilegges et barn mellom 15 og 18 år dersom det er grunn til å tro at opphold på stedet øker faren for at barnet begår en straffbar handling.

Oppholdsforbudet skal gjelde for en bestemt tid, høyst 6 måneder av gangen. Oppholdsforbud kan bare opprettholdes så lenge vilkårene er oppfylt.

Før beslutning om oppholdsforbud tas, skal påtalemyndigheten gi barnet mulighet til å uttale seg.

Påtalemyndighetens beslutning om å ilegge et oppholdsforbud skal være skriftlig og angi den forbudet er rettet mot og grunnlaget for forbudet. § 222 a femte ledd tredje og syvende punktum gjelder tilsvarende så langt de passer.

Påtalemyndigheten skal spørre vergen om vedkommende samtykker i oppholdsforbudet. *Er barnet over 15 år, skal også barnet spørres om vedkommende samtykker i oppholdsforbudet. Samtykkene skal gis skriftlig.*

Dersom vergen, *eller barnet dersom det er over 15 år*, ikke samtykker i oppholdsforbudet, må påtalemyndigheten snarest råd og så vidt mulig innen fem dager etter at *samtykke ble* nektet, bringe beslutning om oppholdsforbud inn for retten. § 222 a sjettede ledd fjerde punktum og åttende ledd annet, tredje, femte og sjettede punktum gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 230 andre ledd første punktum skal lyde:

Vitner som har taushetsplikt *etter finansforetaksloven* § 9-6 eller § 9-7, verdipapirhandeloven § 10-5 eller verdipapirsentralloven § 8-1, plikter å gi forklaring til politiet om forhold som omfattes av taushetsplikten eller taushetsplikt etter avtale.

§ 434 sjettede ledd skal lyde:

Begjæring fra fornærmede eller påtalemyndigheten om behandling av krav som nevnt i § 3 må fremsettes så tidlig at den annen part har tilstrekkelig tid til å forberede seg på behandlingen.

§ 452 nytt tredje ledd skal lyde:

Dom der domfelte var under 18 år på handlingstidspunktet skal oversendes den myndigheten som er ansvarlig for fullbyrdingen etter § 455 annet ledd innen en uke etter at dommen er rettskraftig. Påtalemyndighetens beslutning om at saken skal overføres til ungdomsoppfølging etter § 71 a annet ledd skal oversendes konfliktrådet innen en uke etter at det er truffet endelig påtaleavgjørelse.

§ 455 andre ledd nytt andre punktum skal lyde:

Fullbyrding av ungdomsstraff, ungdomsoppfølging, mekling i konfliktrådet og oppfølging i konfliktrådet settes i verk av konfliktrådet.

Nåværende andre ledd andre punktum blir nytt andre ledd tredje punktum.

§ 459 skal lyde:

§ 459 Fullbyrding av *frihetsstraff, samfunnsstraff, ungdomsstraff, ungdomsoppfølging eller oppfølging i konfliktrådet* skal utsettes dersom domfelte eller siktede er blitt utilregnelig på grunn av sterkt avvikende sinnstilstand eller vedkommendes helsetilstand eller gjør fullbyrding utilrådelig.

Ellers kan fullbyrding av *reaksjoner som nevnt i første ledd* utsettes når vektige grunner tilsier det.

Utsettelse etter annet ledd kan gjøres betinget av sikkerhetsstillelse. Det kan også settes andre vilkår. *Ved utsettelse av ungdomsstraff, ungdomsoppfølging eller oppfølging i konfliktrådet kan det kun stilles vilkår etter konfliktrådsloven § 31 annet ledd eller § 33 annet ledd.*

Kriminalomsorgen treffer vedtak etter bestemmelsene her i saker som gjelder *frihetsstraff eller samfunnsstraff*. Forvaltningsloven gjelder i slike tilfeller med de unntak som er nevnt i straffegjennomføringsloven § 7. *Konfliktrådet treffer vedtak i saker som gjelder ungdomsstraff, ungdomsoppfølging eller oppfølging i konfliktrådet. Forvaltningsloven gjelder i slike tilfeller med de unntak som følger av eller i medhold av konfliktrådsloven.* Oppstår det uenighet om fullbyrdingen skal utsettes fordi domfelte eller siktede er blitt alvorlig sinnslidende eller hans helsetilstand eller gjør fullbyrding utilrådelig, kan domfelte eller siktede kreve spørsmålet avgjort ved kjennelse etter § 462.

§ 461 nytt tredje ledd skal lyde:

Konfliktrådet meddeler en domfelt som er idømt ungdomsstraff pålegg om å møte til fastsatt tid og sted for at fullbyrdingen kan påbegynnes. Dersom domfelte unnlater å etterkomme pålegg om å fremstille seg, kan han avhentes av politiet etter begjæring fra konfliktrådet. Det samme gjelder om domfelte ikke etterkommer pålegg om å møte til samtale for å motvirke nye brudd jf. konfliktrådsloven § 31 første ledd første punktum.

IV

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene gjøres følgende endringer:

§ 41 første ledd skal lyde:

Har en rett feilaktig begynt å behandle en sak uten meddommere eller med oppnevnte meddommere istedenfor uttrukne, skal feilen så vidt mulig rettes ved at

domstolens sammensetning uten opphold forandres, og forhandlingen gjentas i den utstrekning som anses påkrevet.

§ 72 andre ledd første punktum skal lyde:

Dom på samfunnsstraff eller ungdomsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen.

V

I lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk gjøres følgende endringer:

§ 24 a andre ledd første punktum skal lyde:

Blir en som ikke har førerrett ilagt straff for en overtredelse som ville ha ført til tap av retten til å føre motorvogn for en viss minstetid eller for alltid etter tvingende regler i eller i medhold av § 33, skal det i samme dom, forelegg eller beslutning om overføring til konfliktrådet fastsettes en sperrefrist for å gi førerrett til vedkommende.

§ 33 nr. 1 første ledd skal lyde:

1. Blir den som har førerrett ilagt straff, kan det i samme dom, forelegg eller beslutning om overføring til konfliktrådet fastsettes tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en bestemt tid eller for alltid, dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det.

§ 33 nr. 5 nytt andre punktum skal lyde:

Når tap av førerrett er fastsatt i beslutning om overføring til konfliktrådet, plikter rettighetshaveren å levere førerkortet til politiet straks saken er overført til konfliktrådet.

§ 35 første ledd skal lyde:

Den som blir ilagt straff, kan i samme dom, forelegg eller beslutning om overføring til konfliktrådet for en bestemt tid eller for alltid forbyes å føre motorvogn som det ikke kreves førerkort for, dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det.

§ 40 første ledd første punktum skal lyde:

Dersom særlige grunner taler for det, kan politimesteren eller den han gir myndighet forkorte den perioden for tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn mv. som er fastsatt ved dom, forelegg eller beslutning om overføring til konfliktrådet, jf. § 33 nr. 1 og 2, jf. nr. 6.

VI

I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp skal § 11 første ledd ny nr. 9 lyde:

9. til ungdom som vurderer å klage eller som klager etter konfliktrådsloven § 22 e.

VII

I lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet skal § 13 lyde:

§ 13. Inngrep overfor barn

Politiet kan vise eller bringe hjem barn som antas å være under 15 år, som driver omkring på egen hånd på offentlig sted etter kl. 22.00, og barn under 18 år som bryter oppholdsforbud nedlagt etter straffeprosessloven § 222 c.

Politiet kan også ta hånd om barn som antas å være under 15 år, som påtreffes under omstendigheter som klart innebærer en alvorlig risiko for barnets helse eller utvikling, og i så tilfelle umiddelbart sørge for at barnet blir brakt til verge eller annen foresatt eller om nødvendig til barnevernsmyndighetene. Politiet kan også gripe inn overfor barn over 15 år hvis det er grunn til å anta at inngripen vil være tjenlig.

Dersom politiet har grunn til å tro at et barn under 15 år har begått en ellers straffbar handling, eller at et barn under 18 år har begått en straffbar handling eller har brutt et oppholdsforbud nedlagt etter straffeprosessloven § 222 c, kan barnet og vergene pålegges å møte for politiet til samtale for å forebygge ytterligere lovbrudd. Før samtalen starter skal barnet og vergene gjøres kjent med at de ikke har plikt til å forklare seg.

Innkallingen skal være skriftlig og angi formålet med samtalen, møtested og møtetid. Så vidt mulig skal det gis minst tre dagers varsel. Har de innkalte fått innkallingen, og de likevel har uteblitt uten at det er opplyst at de har gyldig forfall, kan politiet beslutte at de skal avhentes. Adgangen til slik avhenting skal fremgå av innkallingen.

VIII

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

Overskriften i § 13-12 skal lyde:

§ 13-12 Medlemmer som oppholder seg i institusjon, utfører samfunnsstraff, ungdomsstraff, ungdomsoppfølging eller oppfølging i konfliktråd

§ 13-12 første ledd bokstav f og ny bokstav g skal lyde:

f. medlemmer som sitter i varetekt, og
g. medlemmer som utfører ungdomsstraff, ungdomsoppfølging eller oppfølging i konfliktråd.

§ 13-12 tredje ledd første punktum skal lyde:

Medlemmer som nevnt i første ledd bokstavene d, e, f og g er yrkesskadedekket for skader som oppstår under arbeidet på arbeidsteden i arbeidstiden.

IX

I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. skal § 12 tredje ledd første punktum lyde:

Ved anmodning om rusprøve fra politiet, ved vilkår for påtaleunntatelse, fra kriminalomsorgen, ved vilkår for betinget dom, og fra *konfliktrådet*, ved gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, skal lege, sykepleier, helsesekretær og bioingeniør ta blodprøve eller lignende rusprøve av personer som var under 18 år på handlingstidspunktet.

X

I lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten skal § 40 nr. 6 lyde:

6. I ordinær politiattest skal det ikke oppgis *dom på*
- betinget fengsel eller bot, dersom lovbruddet er begått av person under 18 år mer enn 2 år før utstedelsen av *attesten*,
  - ungdomsstraff eller samfunnsstraff *der den subsidiære fengselsstraffen er inntil 6 måneder*, dersom lovbruddet er begått av person under 18 år mer enn 2 år før utstedelsen av *attesten*, eller
  - ungdomsstraff eller samfunnsstraff *der den subsidiære fengselsstraffen er over 6 måneder*, dersom lovbruddet er begått av person under 18 år mer enn 5 år før utstedelsen av *attesten*.

XI

INKURIEOPPRETTINGER

1. I lov 22. mai 1902 nr. 13 militær straffelov gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd nr. 5 skal lyde:

5. enhver som gjør seg skyldig i overtredelse av § 108, eller som på krigsskueplassen gjør seg skyldig i forbrytelse mot §§ 101 til 105.

I § 12 nr. 2 bokstav a erstattes henvisningen til «§§ 40, 41, 59 og 60» av en henvisning til «§§ 41, 59 og 60».

I § 45 erstattes henvisningen til «§§ 39, 40, 42 og 44» av en henvisning til «§§ 39, 42 og 44».

2. I lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonsaker skal § 11 andre ledd lyde:

I vidtløftige saker kan skjønnsstyreren bestemme at en eller to varamedlemmer skal følge forhandlingene for å tre inn i retten om noen av *skjønnsmedlemmene* får forfall.

3. I lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom (*oreigningslova*)

§ 30 skal lyde:

Så framt føresegnene i lova her ikkje med reine ord er avgrensa til å gjelda inngrep *etter* § 2, gjeld dei òg, så langt dei høver og ikkje *strir* mot særføresegner om tilhøvet, i saker om oreigningsinngrep med heimel i *eller i medhald* av ei eller fleire av desse lovene:

- Lov 14. desember 1917 nr. 17 om *regulering og kraftutbygging i vassdrag (vassdragsreguleringsloven)*
- Lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard
- Lov 14. juli 1950 nr. 2 om forskjellige tiltak til gjennomføring av oppmerking og overvåking av riksgrensen
- Lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold
- Lov 29. juni 1951 nr. 19 om militære *rekvisisjoner*
- Lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet (*friluftsløven*)
- Lov 16. juni 1961 nr. 12 om ymse *beitespørsmål*
- Lov 21. juni 1963 nr. 23 om *vegar (veglova)*
- Lov 9. juni 1972 nr. 31 om *svensk reinbeiting i Norge og norsk reinbeiting i Sverige (grensereinbeiteloven)*
- Lov 6. juni 1975 nr. 31 om utnytting av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (*fjellova*)
- Lov 9. juni 1978 nr. 50 om *kulturminner*
- Lov 29. mai 1981 nr. 38 om *jakt og fangst av vilt (viltloven)*
- Lov 21. desember 1984 nr. 101 om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og *Surnadal*
- Lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og *bruk* av energi m.m. (*energiloven*)
- Lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (*luftfartsloven*)
- Lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot naturskader
- Lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (*jordlova*)
- Lov 23. juni 2000 nr. 56 om *helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven)*
- Lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (*vannressursloven*)
- Lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (*ekomloven*)
- Lov 19. desember 2003 nr. 124 om *matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven)*
- Lov 17. juni 2005 nr. 101 om *eigedomsregistrering (matrikkellova)*
- Lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift (*reindriftsloven*)
- Lov 27. juni 2008 nr. 71 om *planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)*

25. Lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven)
26. *Lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)*
27. *Lov 16. desember 2011 nr. 65 om næringsberedskap (næringsberedskapsloven)*
28. *Lov 21. juni 2013 nr. 100 om fastsetjing og endring av eideoms- og rettshøve på fast eiendom m.m. (jordskiftelova)*

4. I lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter skal § 44 a fjerde ledd lyde:

Tinglysingsloven §§ 23 til 25 og §§ 30 til 32 a gjelder tilsvarende så langt de passer.

5. I lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant skal § 2-4 første ledd lyde:

(1) Pantsettelse av eierseksjon skal omfatte:

- a. den bruksenhet i bygning som pantsetteren har eiendomsrett eller eksklusiv bruksrett til, og
- b. den tilhørende sameieandel i eiendomen.

6. I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endringer:

§ 10 første ledd nr. 15 skal lyde:

15. sak som behandles etter *forsvarsloven § 42*,

§ 27 første punktum skal lyde:

Avskrifter, utskrifter og kopier av dokument i *rettsforretninger* skal gis gebyrfritt.

7. I lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. gjøres følgende endringer:

I § 3-6 niende ledd første punktum erstattes henvisningen til «§ 36 a» av en henvisning til «§ 3-6 a».

8. I lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler gjøres følgende endringer:

§ 2-5 første ledd skal lyde:

Når det er nødvendig som følge av avtale med fremmed stat, kan Kongen gi supplerende bestemmelser til *lovens tredje del*.

§ 3-1 andre ledd bokstav e skal lyde:

- e. *muligheten for tvisteløsning i klageorgan, jf. § 22-2, eller andre liknende ordninger som er etablert for å løse tvister.*

§ 8-5 andre ledd første punktum skal lyde:

Avslår forsikringsforetaket et krav om erstatning helt eller delvis, mister sikrede retten til erstatningen dersom ikke sak er anlagt eller *tvisteløsning etter § 22-2 eller nemndbehandling* etter §§ 2 eller 3 i lov om naturskadeforsikring *er krevd* innen seks måneder etter at sikrede fikk melding i et skriftlig dokument om avslaget.

§ 16-2 tredje ledd første punktum skal lyde:

Er forsikringen pantsatt, og er pantsettelsen registrert senest dagen før fristdagen, jf. *dekningsloven § 1-2*, kan vederlagskrav etter paragrafen her ikke gjøres gjeldende i strid med panthaverens rett.

9. I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse skal § 11-44 andre ledd andre punktum lyde:

Frist etter § 11-18 *tredje* ledd tredje punktum fastsettes av namsmyndigheten.

10. I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister oppheves § 4-4 fjerde ledd tredje punktum.

11. I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 5 andre ledd første punktum skal lyde:

Nordiske borgere er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse for å ta opphold eller arbeid i riket, jf. § 55.

§ 100 b andre ledd skal lyde:

Bestemmelsen i § 100 *sjette* ledd om opptak av fingeravtrykk og fotografi med tvang gjelder tilsvarende.

12. I lov 26. mars 2010 nr. 8 om beskyttelse av varemerker skal § 61 tredje ledd lyde:

Ved inngrep i rett til fellesmerke eller garanti- eller kontrollmerke anses bare merkehaveren som fornærmet.

13. Lov 18. juni 2010 nr. 25 om endring i lov 16. juli 1999 nr. 66 om Schengen informasjonssystem (SIS) oppheves.

14. I lov 17. juni 2016 nr. 55 om endringer i konkursloven mv. (grenseoverskridende insolvensbehandling) gjøres følgende endringer:

I del II i endringen av lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister § 4-4 oppheves fjerde ledd.

15. I lov 20. april 2018 nr. 8 om grensetilsyn og grensekontroll av personer skal § 3 første ledd lyde:

Loven gjelder i riket, på og ved innretninger og anlegg som nyttes på eller er tilknyttet norsk kontinental-

sokkel, og i tilstøtende sone, jf. lov 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone § 4.

16. I lov 1. juni 2018 nr. 24 om nasjonal sikkerhet skal § 11-4 andre ledd lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt bryter taushetsplikt etter § 5-4 andre ledd eller § 6-6 fjerde ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år eller begge deler, hvis ikke forholdet går inn under en strengere straffebehandling.

17. I lov 20. desember 2018 nr. 115 om endringer i sjøloven mv. (fjerning av vrak) oppheves del II.

XII

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Videre var innstilt:

B.

I

Stortinget ber regjeringen vurdere om domstolen bør ha en mer aktiv rolle i straffegjennomføringen både med hensyn til fastsetting av vilkår i straffen og for å kunne følge opp gjennomføringen av denne, etter mønster fra narkotikaprogram med domstolskontroll.

II

Stortinget ber regjeringen vurdere endringer i angjeldende lovverk vedrørende rett til oppnevnt forsvarer i ungdomsplanmøte både ved ungdomsoppfølging og ved ungdomsstraff.

III

Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre etableringen av et hurtigspor for rask pådømmelse av lovbrudd begått av gjer-

ningspersoner som var under 18 år på handlingstidspunktet.

IV

Stortinget ber regjeringen foreta en juridisk gjennomgang av relevant lovverk knyttet til taushetsplikt og informasjonsplikt for alle relevante instanser som jobber med barn og unge som har høy risiko for å begå alvorlige lovbrudd, med spesielt henblikk på mulighetsrommet for informasjonsflyt.

V

Stortinget ber regjeringen utrede forslag som ivaretar intensjonen i lovendringene som er skissert i brev fra justiskomiteen av 28. november 2023 til Justis- og beredskapsdepartementet, og fremme lovendringsforslag i løpet av våren 2024.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Ingvild Wetrhus Thorsvik (V) (fra salen): Jeg vil bare bemerke at Venstre stemmer subsidiært for V.

Presidenten: Da har Venstre klargjort at det var subsidiær stemmegiving over V.

Sak nr. 10 [15:56:06]

Referat

1. (130) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i folketrygdløven (synliggjøring av forpliktelser til trygdekoordinering for stønad til enslig mor eller far mv.) (Lovvedtak 9 (2023–2024))
    - er sanksjonert under 8. desember 2023
    - Enst.: Vedlegges protokollen.
  2. (131) Endringer i lovgivningen som følge av nye navn på Olje- og energidepartementet, Petroleums-tilsynet og Oljedirektoratet (Prop. 31 L (2023–2024))
  3. (132) Endringer i vassdragsreguleringsloven og energiløven (styrking av forsyningsikkerheten) (Prop. 33 L (2023–2024))
    - Enst.: Nr. 2 og 3 sendes energi- og miljøkomiteen.
  4. (133) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Torgeir Knag Fylkesnes, Mona Fagerås og Marian Hussein om forutsigbarhet for frivilligheten (Dokument 8:55 S (2023–2024))
    - Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.
  5. (134) Tillegg til Prop. 30 S (2023–2024) om ny saldering av statsbudsjettet 2023 (Nasjonal sikkerhetsmyndighet og ny saldering) (Prop. 34 S (2023–2024))

Enst.: Sendes finanskomiteen.

6. (135) Endringer i utlendingsloven (utvisning på grunn av omgåelsesekteskap) (Prop. 32 L (2023–2024))

Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.

Presidenten [15:56:28]: Dermed er dagens kart ferdig behandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Så synes ikke, og møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 15.57.

